

**Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2022**

Ιωάννινα, 24 Μαΐου 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
Γ. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	23
Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2022	30
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	30
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	31
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	32
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	33
E. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	34
1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.	34
1.1 Γενικές Πληροφορίες	34
1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας	34
1.3 Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου	35
2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές	35
2.1 Βάση παρουσίασης	35
2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας	35
2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές	41
2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	44
2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα	48
2.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία	48
2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	49
2.8 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	49
2.9 Επενδύσεις σε ακίνητα	50
2.10 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς	50
2.11 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	50
2.12 Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	50
2.13 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία	51
2.14 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια	51
2.15 Παροχές στο Προσωπικό	51
2.16 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις	52
2.17 Καθαρή Θέση	52
2.18 Αναγνώριση αποτελεσμάτων	53
2.19 Διανομή Μερισμάτων	53
2.20 Μισθώσεις	54
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις	55
3.1 Απομείωση δανείων	55
3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	56
3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση	56
3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	56
3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου	56
4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων	57
4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος	57
4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων	58
4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας	68
4.4 Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	69
4.5 Κίνδυνος Αγοράς	69

4.6	Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	71
4.7	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία	72
5.	Κεφαλαιακή επάρκεια	73
6.	Καθαρά έσοδα από τόκους	74
7.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες	74
8.	Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	74
9.	Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	75
10.	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	75
11.	Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	75
12.	Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	76
13.	Φόροι	76
14.	Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	77
15.	Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	77
16.	Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών	77
17.	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου και Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις	81
18.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	81
19.	Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	82
20.	Επενδύσεις σε ακίνητα	83
21.	Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	83
22.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	84
23.	Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	85
24.	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	85
25.	Υποχρεώσεις προς πελάτες	85
26.	Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	86
27.	Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	86
28.	Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	87
29.	Λοιπά στοιχεία παθητικού	88
30.	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	89
31.	Διαφορά υπέρ το άρτιο	89
32.	Αποθεματικά	89
33.	Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις	89
34.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	90
35.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης	91

Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ) COOPERATIVE BANK OF EPIRUS Cooperative of Limited Liabilities Διακριτικός τίτλος: COOPERATIVE BANK OF EPIRUS)
-------------------------------	--

Έτος Σύστασης Νομικό Πλαίσιο	1978 Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014, ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993, Κοινοτική Οδηγία 575/2013
Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα	Καθώς και το καταστατικό της Τράπεζας. Απόφαση συνεδρίασης 535/5/2-11-1993 (Θέμα 5) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος
Αριθμός Καταστημάτων Αρ. Γ.Ε.Μ.Η. ΑΦΜ ΔΟΥ Ιστοσελίδα Διεύθυνση e-mail Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου	9 Καταστήματα 31499629000 096069060 ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ www.epirusbank.gr info@epirusbank.gr
Πρόεδρος Α' Αντιπρόεδρος Γραμματέας Ταμίας Διευθύνων Σύμβουλος Εντεταλμένος Εκτελεστικός Σύμβουλος Μέλη	Ζωνίδης Κωνσταντίνος Παπαδόγιαννης Χρήστος Χατζάκης Εμμανουήλ Κυριάκης Σπυρίδων Βουγιούκας Ιωάννης Τσουκανέλης Βασίλειος Κολιός Βασίλειος Παπαδόπουλος Ιωάννης Κωνσταντίνος Κυριακόπουλος
Εκπρόσωπος εργαζομένων	Παπαχρήστος Βλάσιος
Διεύθυνση	Πατριάρχου Ιωακείμ 6 45221 Ιωάννινα
Τηλέφωνο FAX	26510 59000 26510 28065

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Εμείς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε. και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022 καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή, τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Τράπεζας.
- η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

Ιωάννινα, 24 Μαΐου 2023

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

**Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος**

Ζωνίδης Κωνσταντίνος
Α.Δ.Τ. Φ 461644

Βουγιούκας Ιωάννης
Α.Δ.Τ. ΑΕ Χ080213

Τσουκανέλης Βασίλειος
Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά τη χρήση 2022 (01.01.2022 - 31.12.2022) και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 150 έως 152 του Ν. 4548/18.

Η παρούσα Έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν. Π.Ε. (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «Τράπεζα» ή «Τράπεζα Ηπείρου»).

Οικονομική ανασκόπηση 2022

1. Διεθνές και Ελληνικό Οικονομικό Περιβάλλον

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία προκάλεσε σοβαρές οικονομικές συνέπειες παγκοσμίως, κυρίως μέσω της πρωτοφανούς ανόδου των τιμών της ενέργειας και της υψηλής αβεβαιότητας σχετικά με τη διάρκεια της κρίσης αυτής. Παρ' όλα αυτά, η οικονομική δραστηριότητα διεθνώς συνέχισε να επιδεικνύει ανθεκτικότητα. Ειδικότερα, η διάβρωση των πραγματικών εισοδημάτων από τον υψηλό πληθωρισμό, ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης της Κίνας και η απότομη αυστηροποίηση των νομισματικών και χρηματοπιστωτικών συνθηκών διεθνώς εκτιμάται ότι οδήγησαν σε σημαντικά χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2022. Ωστόσο, η επιβράδυνση αυτή είναι ηπιότερη έναντι των αρχικών εκτιμήσεων, παρά το διαρκώς αυξανόμενο πληθωρισμό, εξαιτίας: α) της αναβληθείσας ζήτησης και των αυξημένων αποταμιεύσεων από την περίοδο της πανδημίας, που στήριξαν την κατανάλωση, β) της στροφής της κατανάλωσης από τα αγαθά στις υπηρεσίες, γ) της ισχυρής αγοράς εργασίας και δ) της λήψης σειράς προσωρινών μέτρων πολιτικής παγκοσμίως για τη συγκράτηση του ενεργειακού κόστους.

Η παγκόσμια οικονομία, μετά τους ισχυρούς ρυθμούς ανάκαμψης που καταγράφηκαν το 2021, επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2022. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ (Ιανουάριος 2023), ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα περιοριστεί το 2022 σε 3,4% (από 6,2% το 2021) και 2,9% το 2023. Η οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί τόσο στις προηγμένες όσο και στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες. Στη δεύτερη κατηγορία χωρών, σημαντικό ρόλο στην προβλεπόμενη επιβράδυνση διαδραματίζει η Κίνα, το ΑΕΠ της οποίας το 2022 εκτιμάται ότι αυξήθηκε με το χαμηλότερο ρυθμό των τελευταίων 40 ετών (με εξαίρεση το έτος της πανδημίας), κυρίως λόγω της κρίσης στην αγορά ακινήτων και των αυστηρών περιοριστικών μέτρων που έλαβε κατά τη διάρκεια του έτους για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού.

Οι διεθνείς τιμές των βασικών εμπορευμάτων, κυρίως του φυσικού αερίου, εκτοξεύθηκαν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, πρωτίστως εξαιτίας των επιπτώσεων του πολέμου και δευτερευόντως λόγω των συνεχιζόμενων προβλημάτων στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Η γεωπολιτική αβεβαιότητα, η μείωση των ρωσικών εξαγωγών υδρογονανθράκων στην Ευρώπη, οι κυρώσεις της ΕΕ και των ΗΠΑ στις εισαγωγές πετρελαίου από τη Ρωσία, καθώς και η ισχυρή ζήτηση φυσικού αερίου οδήγησαν σε κατακόρυφη αύξηση των τιμών της ενέργειας. Συγκεκριμένα, το 2022 η μέση διεθνής τιμή του αργού πετρελαίου αυξήθηκε κατά 41% και του φυσικού αερίου όλων των τύπων κατά 115% σε μέσα επίπεδα έτους. Αντίθετα, καθοδικές επιδράσεις άσκησαν τα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στην Ευρώπη, η σημαντική πλήρωση των ευρωπαϊκών δεξαμενών αποθήκευσης φυσικού αερίου, οι ηπιότερες καιρικές συνθήκες και η επιβράδυνση της οικονομίας της Κίνας. Οι παράγοντες αυτοί συνέβαλαν τελικά στη σταδιακή υποχώρηση των τιμών της ενέργειας, οι οποίες στις αρχές του 2023 βρίσκονταν κοντά στα επίπεδα που παρατηρήθηκαν πριν από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Το διεθνές εμπόριο επιβραδύνθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια του 2022. Ειδικότερα, πλήγμα στις διεθνείς εμπορευματικές ροές προκάλεσαν: α) η αύξηση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, β) η απότομη επιβράδυνση της οικονομίας της Κίνας, η οποία διατάραξε τη μεταποίηση και τις εξαγωγές και συντήρησε τα προβλήματα στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, και γ) η επιδείνωση των όρων εμπορίου σε πολλές οικονομίες, λόγω της ανατίμησης του δολαρίου ΗΠΑ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, ο ρυθμός αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκε σε 5,4% το 2022, έναντι ισχυρής ανάκαμψης κατά 10,4% το 2021, ενώ για το 2023 προβλέπεται περαιτέρω υποχώρησή του στο 2,4%, εξαιτίας της αναμενόμενης κάμψης της παγκόσμιας οικονομίας.

Ο πληθωρισμός διεθνώς κατέγραψε εντυπωσιακή αύξηση το 2022 και αποδείχθηκε υψηλότερος και πιο παρατεταμένος έναντι των αρχικών προβλέψεων. Οι πληθωριστικές πιέσεις ήταν αποτέλεσμα της επίδρασης παραγόντων τόσο από την πλευρά της προσφοράς, αντανακλώντας κυρίως τις αυξήσεις στις τιμές ενέργειας και καυσίμων, όσο και από την πλευρά της ζήτησης, λόγω της άρσης των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, της ανάκαμψης του τομέα των υπηρεσιών και των έκτακτων δημοσιονομικών μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο πληθωρισμός σε παγκόσμιο επίπεδο εκτιμάται ότι αυξήθηκε απότομα σε 8,8% το 2022 από 4,7% το 2021, ενώ στις προηγμένες οικονομίες έφθασε στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 40 ετών. Η εκτίμηση για υποχώρηση του πληθωρισμού σε 6,6% το 2023 αποδίδεται στην εξασθένηση της διεθνούς ζήτησης βασικών εμπορευμάτων, αλλά και στην επιβραδυντική επίδραση της συστατικής νομισματικής πολιτικής.

Η νομισματική πολιτική το 2022 κατέγραψε έναν από τους πιο απότομους γύρους αυστηροποίησης σε πολλές οικονομίες διεθνώς, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο πολύ υψηλός, επίμονος και εκτεταμένος (σε αγαθά και υπηρεσίες) πληθωρισμός. Ο ρυθμός και το μέγεθος της αύξησης των βασικών επιτοκίων, καθώς και οι αποφάσεις για περιορισμό των μέτρων ποσοτικής χαλάρωσης διέφεραν μεταξύ των οικονομιών ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες προσφοράς και ζήτησης. Οι αυξήσεις επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες μεγάλων οικονομιών εντός του 2022 ήταν έντονες, με στόχο τη συγκράτηση των πληθωριστικών προσδοκιών.

Παράλληλα, η δημοσιονομική πολιτική αντιμετώπισε σημαντικές προκλήσεις το 2022, στοχεύοντας αφενός στη μείωση των ελλειμμάτων και τη διαφύλαξη της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους μετά την πανδημία και αφετέρου στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης. Οι κυβερνήσεις υιοθέτησαν προσωρινά δημοσιονομικά μέτρα με σημαντικό δημοσιονομικό κόστος για να μετριάσουν τις επιπτώσεις της πληθωριστικής διαταραχής στα εισοδήματα των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Τα μέτρα αυτά ήταν συχνά γενικευμένα και περιλάμβαναν επιδοτήσεις των τιμών της ενέργειας, μειώσεις φόρων και άμεσες εισοδηματικές μεταβιβάσεις. Παρ' όλα αυτά, η πορεία της δημοσιονομικής προσαρμογής συνεχίστηκε σε όλες σχεδόν τις χώρες (εκτός της Κίνας), κυρίως λόγω της σταδιακής κατάργησης των εκτεταμένων μέτρων στήριξης που σχετίζονταν με την πανδημία. Παράλληλα, το παγκόσμιο δημόσιο χρέος εκτιμάται ότι μειώθηκε σημαντικά στο 91% του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2022, λόγω της μείωσης των ελλειμμάτων, της οικονομικής ανάκαμψης και του πληθωρισμού, παραμένοντας ωστόσο κατά 7,5 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από τα προ της πανδημίας επίπεδα.

Όσον αφορά την ευρωζώνη, η οικονομική δραστηριότητα το 2022 αποδείχθηκε πιο ανθεκτική από όσο αρχικά αναμενόταν, παρά τις επιπτώσεις του πολέμου. Οι προοπτικές της οικονομίας της ευρωζώνης χειροτέρευσαν κατά τη διάρκεια του έτους, εν μέσω αυξημένης γεωπολιτικής αβεβαιότητας, των προβλημάτων στις εφοδιαστικές αλυσίδες και των ιστορικά υψηλών διεθνών τιμών της ενέργειας, οι οποίες εξασθένησαν το οικονομικό κλίμα και εκτόξευσαν τον πληθωρισμό. Η συρρίκνωση των πραγματικών εισοδημάτων επηρέασε αρνητικά τις προοπτικές της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων. Εντούτοις, τα κράτη-μέλη έλαβαν έκτακτα δημοσιονομικά μέτρα στο πλαίσιο της παράτασης ισχύος της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης για τη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων έναντι της αύξησης του ενεργειακού κόστους. Οι δέσμες μέτρων δημοσιονομικής στήριξης, σε συνδυασμό με την ανάκαμψη του τομέα των υπηρεσιών, καθώς και τη δυναμική της αγοράς εργασίας, περιόρισαν τον οικονομικό αντίκτυπο της πληθωριστικής διαταραχής. Παράλληλα, η υιοθέτηση μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας από τα κράτη μέλη και ο ήπιος χειμώνας στα τέλη του έτους μείωσαν τον κίνδυνο για σημαντικές ελλείψεις στον ενεργειακό τομέα και συνεπώς για ύφεση. Επίσης, τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής και τα κονδύλια του NGEU στήριξαν την οικονομική δραστηριότητα και τις προοπτικές της απασχόλησης στην ευρωζώνη. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στην ευρωζώνη το 2022 επιβραδύνθηκε σε 3,5%, από 5,4% το 2021. Σύμφωνα με τις μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ (Μάρτιος 2023), η αύξηση του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί στο 1,0% το 2023, κυρίως λόγω της χειροτέρευσης των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και της κάμψης της εξωτερικής ζήτησης.

Κατά τη διάρκεια του 2022 ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε απότομα στην ευρωζώνη και ανήλθε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Στην εντεινόμενη επιτάχυνση του πληθωρισμού συνέβαλαν συνδυαστικά διάφοροι παράγοντες: α) αυξήσεις του ενεργειακού κόστους και των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, μεταξύ άλλων εξαιτίας των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία, β) η άνοδος των τιμών των τροφίμων, λόγω αύξησης του κόστους μεταφοράς και του κόστους των λιπασμάτων, γ) περιορισμοί στην προσφορά που πηγάζαν από διαταράξεις στο διεθνές εμπόριο και ελλείψεις πρώτων υλών, εξοπλισμού και εργατικού δυναμικού, δ) εξομάλυνση των συνθηκών ζήτησης με την άρση των υγειονομικών μέτρων για την αναχαίτιση της πανδημίας και ε) η υποτίμηση του ευρώ λόγω του διαφορετικού ρυθμού ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής μεταξύ των κεντρικών τραπεζών. Σε μέσα επίπεδα έτους, ο πληθωρισμός στην ευρωζώνη, μετρούμενος με τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ήταν 8,4% το 2022, έναντι 2,6% το 2021. Το 2023 ο γενικός πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει στο 5,3%, ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, της αποκλιμάκωσης των τιμών της ενέργειας.

ΕΝΙΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι εντεινόμενες πληθωριστικές πιέσεις στη ζώνη του ευρώ προκάλεσαν μεταστροφή της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Αρχικά ο πληθωρισμός αναμενόταν να αποκλιμακωθεί στη διάρκεια του 2022, καθώς θεωρήθηκε ότι η ανοδική πορεία των τιμών οφειλόταν στην επίδραση παροδικών παραγόντων συνυφασμένων με την έξοδο από την πανδημία. Καθώς οι αυξήσεις των τιμών της ενέργειας ήταν μεγάλες και απροσδόκητες, είχε γίνει πλέον σαφές ότι ο πόλεμος θα έχει ουσιώδη επίπτωση στην οικονομική δραστηριότητα και τον πληθωρισμό. Η ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ αποφασίστηκε και ανακοινώθηκε στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2021.

Από τον Ιούλιο του 2022 και έπειτα, η ΕΚΤ προέβη σε διαδοχικές αυξήσεις των βασικών επιτοκίων, τερματίζοντας μια οκταετή περίοδο αρνητικών επιτοκίων και σημειώνοντας την πιο απότομη μεταστροφή της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής που έχει καταγραφεί ποτέ στην ευρωζώνη. Σύμφωνα με την ΕΚΤ, τα επιτόκια χρειάζονται να αυξηθούν σημαντικά με σταθερό ρυθμό, ώστε η κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος να μεταστραφεί από διευκολυντική σε κατεύθυνση που απαιτείται προκειμένου ο ρυθμός πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ να επανέλθει στο μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%.

Παράλληλα με τις αυξήσεις των επιτοκίων, η ΕΚΤ υιοθέτησε και άλλα μέτρα, με στόχο την περαιτέρω ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής, τον περιορισμό της υπερβάλλουσας ρευστότητας και τη μείωση της προσφοράς χρήματος, καθώς και την αντιμετώπιση τυχόν νέου κατακερματισμού στις αγορές και τη διασφάλιση της ομαλής μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ. Συγκεκριμένα:

Το Μάρτιο του 2022 τερματίστηκαν, όπως ήδη αναφέρθηκε, οι καθαρές αγορές τίτλων υπό το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς τίτλων λόγω της πανδημίας (PEPP).

Το Μάρτιο του 2022 δόθηκε παράταση όσον αφορά τη δυνατότητα χρήσης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου ως εξασφαλίσεων στις πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, τουλάχιστον για όσο χρόνο θα συνεχίζονται οι επανεπενδύσεις στο πλαίσιο του PEPP.

Τον Ιούλιο του 2022 θεσμοθετήθηκε το Μέσο για την Προστασία της Μετάδοσης (Transmission Protection Instrument – TPI), προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού μετάδοσης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

Τον Οκτώβριο του 2022 η ΕΚΤ τροποποίησε τους όρους των πράξεων TLTRO III ώστε να είναι λιγότερο ευνοϊκοί και να ευθυγραμμιστούν με την ομαλοποίηση της κατεύθυνσης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

Το Δεκέμβριο του 2022 αποφασίστηκε η έναρξη της συρρίκνωσης του χαρτοφυλακίου του προγράμματος APP από το Μάρτιο του 2023 (ποσοτική σύσφιξη), με προβλέψιμο και σταθερό ρυθμό.

Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ προβλέπεται να παραμείνει υψηλός για αρκετό χρονικό διάστημα. Η στρατηγική της ΕΚΤ υποδηλώνει την αποφασιστικότητά της να διασφαλίσει την επαναφορά του πληθωρισμού στο μεσοπρόθεσμο στόχο του 2% και την ομαλή λειτουργία του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής, προσαρμόζοντας όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της εντός των ορίων της εντολής που της έχει ανατεθεί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί στενά τις τρέχουσες εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα και είναι έτοιμο να παρέμβει ώστε να επιτύχει τόσο τη σταθερότητα των τιμών όσο και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟ 2022 ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2023

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Η ελληνική οικονομία διατήρησε την αναπτυξιακή της δυναμική το 2022 (ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ 5,9%, έναντι 8,4% το 2021), παρά τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις και την επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος. Το ΑΕΠ σε πραγματικές τιμές ξεπέρασε τα προ πανδημίας επίπεδα, με βασική συνιστώσα της ανάπτυξης την ιδιωτική κατανάλωση, παρά τη μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών λόγω της έντονης επιτάχυνσης του πληθωρισμού. Παράγοντες οι οποίοι στήριξαν την κατανάλωση ήταν η αναβληθείσα ζήτηση, η χρήση των αποταμιεύσεων των νοικοκυριών που είχαν συσσωρευθεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας και τα δημοσιονομικά μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Θετική συμβολή στο ρυθμό ανάπτυξης είχε και η αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών, χάρη στις επιδόσεις του τουριστικού τομέα, ο οποίος ανέκαμψε ταχύτερα στην Ελλάδα σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο. Οι επενδύσεις επίσης συνέβαλαν θετικά στην ανάπτυξη, υποστηριζόμενες από την ενίσχυση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων, την αξιοποίηση των πόρων του NGEU και τη θετική πορεία των ξένων άμεσων επενδύσεων.

Ο γενικός πληθωρισμός επιταχύνθηκε ιδιαίτερα έντονα το 2022 λόγω της μεγάλης ανόδου των διεθνών τιμών της ενέργειας, μειώνοντας το πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών και υπονομεύοντας τις προοπτικές της οικονομίας. Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) αυξήθηκε κατά 9,3% το 2022 (από 0,6% το 2021), καταγράφοντας διαρκώς υψηλότερους ετήσιους ρυθμούς μέχρι το Σεπτέμβριο, που ξεπερνούσαν κάθε προηγούμενο ιστορικό μέγιστο

από συστάσεώς του. Η αύξηση του εν λόγω δείκτη αντανακλά τις πολύ υψηλές τιμές της ενέργειας (+41%) και των ειδών διατροφής (+9,7%). Σταδιακά στη διάρκεια του έτους, οι μεγάλες και συνεχείς αυξήσεις στα ενεργειακά και στα διατροφικά αγαθά μετακυλίστηκαν στις υπηρεσίες και στα μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά, με αποτέλεσμα η διάχυση αυτή να επιφέρει ταχεία άνοδο του πληθωρισμού (+5,7% το 2022 από -0,7% το 2021). Η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους σχετίζεται με τη γενικότερη καθοδική πορεία των τιμών της ενέργειας, αλλά και με τις οριζόντιες επιδοτήσεις κυρίως στους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος. Η αγορά εργασίας βελτιώθηκε περαιτέρω στη διάρκεια του 2022, παρά την επιβράδυνση της συνολικής απασχόλησης που καταγράφηκε το δεύτερο εξάμηνο του έτους, λόγω της υποχώρησης του ρυθμού ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 5,4% το 2022, έναντι 1,4% το 2021. Αντίστοιχα, το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 12,4% από 14,7% το 2021, ενώ σημαντική μείωση σημειώθηκε στο ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας και στο ποσοστό ανεργίας των νέων ηλικίας 20-29 ετών. Άνοδο σημείωσε το εργατικό δυναμικό σε σχέση με το προηγούμενο έτος, για πρώτη φορά από το 2009, καταγράφοντας μάλιστα το μεγαλύτερο ετήσιο ρυθμό αύξησης σε περίοδο 24 ετών. Παράλληλα, η αγορά εργασίας εμφανίζει ενδείξεις μεγαλύτερης στενότητας σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, καθώς η ζήτηση εργασίας σε συγκεκριμένους κλάδους όπως ο τουρισμός, οι κατασκευές, το εμπόριο, η μεταποίηση και η βιομηχανία φαίνεται να ικανοποιείται πιο δύσκολα σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν.

Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας συνέχισε να βελτιώνεται το 2022, σε ένα διεθνές περιβάλλον πολύ υψηλών ρυθμών ανόδου των τιμών και του ονομαστικού κόστους εργασίας. Συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι η ανταγωνιστικότητα συνέχισε να βελτιώνεται κυρίως ως προς το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, καθώς η αύξηση του μέσου μισθού ήταν συγκριτικά μικρότερη στην Ελλάδα από ό,τι στους κυριότερους εμπορικούς εταίρους της χώρας (αντανακλώντας και τις εξελίξεις στον κατώτατο μισθό).

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ΙΤΣ) διευρύνθηκε σημαντικά το 2022 στο 9,7% του ΑΕΠ (από 6,8% του ΑΕΠ το 2021), λόγω της ταχύτερης αύξησης των εισαγωγών αγαθών, ιδιαίτερα των ενεργειακών, σε σύγκριση με τις εξαγωγές αγαθών. Η ενίσχυση της κατανάλωσης, καθώς και η συνεχιζόμενη άνοδος της βιομηχανικής παραγωγής και των επενδύσεων συνέβαλαν στην αύξηση των εισαγωγών αγαθών.

Η ελληνική αγορά ακινήτων ενισχύθηκε σημαντικά το 2022, κυρίως χάρη στο ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον από το εξωτερικό, παρά τις δυσμενείς επιπτώσεις που είχε ο πόλεμος στην Ουκρανία στο κόστος δανεισμού, ενέργειας και κατασκευής γενικότερα. Η δυναμική της αγοράς των οικιστικών ακινήτων ενισχύθηκε το 2022, λόγω κυρίως της έντονης εξωτερικής επενδυτικής ζήτησης και του τουρισμού. Οι υψηλοί ρυθμοί αύξησης των τιμών κατοικιών και των επενδύσεων σε κατοικίες διατηρήθηκαν, ενώ ενισχύθηκαν και οι θετικές επιχειρηματικές προσδοκίες. Στον αντίποδα, η ανοδική πορεία στις κατασκευές κατοικιών στο σύνολο της χώρας ανακόπηκε, ύστερα από πέντε διαδοχικά έτη ισχυρών θετικών ρυθμών, ενώ το συνολικό κόστος κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών αυξήθηκε σημαντικά. Στον κλάδο των επαγγελματικών ακινήτων, οι τιμές των ακινήτων συνέχισαν την ανοδική τους πορεία το πρώτο εξάμηνο του 2022, ιδίως στα ακίνητα υψηλών προδιαγραφών. Ωστόσο, η συνολική κατασκευαστική δραστηριότητα για επαγγελματικές χρήσεις κατέγραψε αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής το ενδεκάμηνο του έτους. Συνολικά, η μείωση της οικοδομικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας, εξαιτίας της σταδιακής αύξησης του κόστους υλικών και ενέργειας και της ανόδου των επιτοκίων, συντέλεσε στην περαιτέρω ενίσχυση των τιμών, λόγω της μειωμένης προσφοράς, η οποία δεν καλύπτει την αυξημένη ζήτηση.

Δημοσιονομικές εξελίξεις

Το νέο κλίμα αβεβαιότητας που δημιουργήθηκε το 2022 λόγω της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία και της ανόδου των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων, σε συνδυασμό με τις διαταράξεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες, διατήρησε την ανάγκη λήψης έκτακτων δημοσιονομικών μέτρων στήριξης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Από το σύνολο των παρεμβάσεων, εκτιμάται ότι περίπου το 85% αφορούσε επιδοτήσεις της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ενώ το 9% αφορούσε κοινωνικές μεταβιβάσεις και μόλις το 1% φοροελαφρύνσεις.

Η λήψη των νέων έκτακτων δημοσιονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης δεν επιβάρυνε τον κρατικό προϋπολογισμό. Το μεγαλύτερο μέρος της δημοσιονομικής επέκτασης χρηματοδοτήθηκε από έκτακτα έσοδα, καθώς και από την αξιοποίηση του διαθέσιμου δημοσιονομικού χώρου. Τα δημοσιονομικά περιθώρια δημιουργήθηκαν χάρη στην καλύτερη της αναμενόμενης πορεία της ελληνικής οικονομίας και στην υπεραπόδοση των φορολογικών εσόδων λόγω αφενός του υψηλότερου πληθωρισμού και αφετέρου της αύξησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών, οι οποίες βελτίωσαν την εισπραξιμότητα των φόρων. Με αυτόν τον τρόπο, η χρηματοδότηση των επιπλέον παρεμβάσεων δεν προκάλεσε απόκλιση του δημοσιονομικού αποτελέσματος και του δημόσιου χρέους από τους αρχικούς στόχους.

Κατά συνέπεια, η πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής συνεχίστηκε το 2022, παρά τις αντίξοες συνθήκες. Μετά την επεκτατική πολιτική που εφαρμόστηκε τα δύο προηγούμενα έτη με σκοπό την άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων

της πανδημίας στην πραγματική οικονομία, η δημοσιονομική πολιτική μεταστράφηκε το 2022 σε περιοριστική. Η μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων συνεχίστηκε το 2022 με εντονότερο ρυθμό, γεγονός που αντανάκλα κυρίως την απόσυρση των έκτακτων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Η Ελλάδα κατάφερε τη διετία 2021-22 να επιτύχει μια από τις μεγαλύτερες δημοσιονομικές προσαρμογές στην Ευρώπη και να καταγράψει σωρευτικά τη μεγαλύτερη αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους, το οποίο επέστρεψε σε επίπεδα κάτω από τα προ πανδημίας. Το 2021 το πρωτογενές έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά περίπου 2 ποσ. μον. του ΑΕΠ στο 5% (από 6,9% του ΑΕΠ το 2020) και το δημόσιο χρέος διαμορφώθηκε στο 194,5% του ΑΕΠ (11,8 ποσ. μον. χαμηλότερα σε σχέση με το 2020). Για το 2022 εκτιμάται ότι η συρρίκνωση του πρωτογενούς ελλείμματος θα είναι μεγαλύτερη από την αρχικά προβλεπόμενη, λόγω της υποεκτέλεσης των πρωτογενών δαπανών έναντι του ετήσιου στόχου και της καλύτερης απόδοσης των φορολογικών εσόδων. Σύμφωνα με την πρόβλεψη της Τράπεζας της Ελλάδος, το 2022 το πρωτογενές έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα μειωθεί σε 1% του ΑΕΠ και το χρέος σε 171,4% του ΑΕΠ.

Η ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, που αποφασίστηκε και εξαγγέλθηκε το Δεκέμβριο του 2021 και ξεκίνησε να υλοποιείται το 2022, προκάλεσε αύξηση του κόστους δανεισμού για τις χώρες της ευρωζώνης και ιδιαίτερα για την Ελλάδα. Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων εμφάνισαν μεγαλύτερη ευαισθησία στη διεθνή μεταβλητότητα σε σύγκριση με τους αντίστοιχους τίτλους άλλων ευρωπαϊκών χωρών, λόγω της χαμηλότερης πιστοληπτικής τους διαβάθμισης σε σχέση με άλλες χώρες της ευρωζώνης.

Ωστόσο, η παρατηρούμενη αύξηση των αποδόσεων των ελληνικών τίτλων δεν εγκυμονεί κινδύνους βιωσιμότητας για το ελληνικό δημόσιο χρέος μεσοπρόθεσμα. Αυτό οφείλεται στα ευνοϊκά χαρακτηριστικά του χρέους (π.χ. στη σύνθεσή του και στην εξαιρετικά μακρά διάρκεια αποπληρωμής του), όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί στο πλαίσιο των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους.

Παρά την αυξημένη αβεβαιότητα και το υψηλότερο κόστος δανεισμού, η εμπιστοσύνη στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας διατηρήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, κυρίως λόγω της μεγάλης ανθεκτικότητας του δημόσιου χρέους σε αρνητικές διαταραχές και των καλύτερων δημοσιονομικών αποτελεσμάτων. Συγκεκριμένα, το 2022 δύο διεθνείς οίκοι αξιολόγησης και άλλος ένας τους πρώτους μήνες του 2023 αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας μία βαθμίδα κάτω από την επενδυτική κατηγορία, ενώ ακόμη ένας έχει αναβαθμίσει τις προοπτικές της οικονομίας σε θετικές. Οι αξιολογήσεις δίνουν μεγάλη έμφαση στη βελτίωση των θεμελιωδών μεγεθών της οικονομίας, στη συνέχιση της εφαρμογής μεταρρυθμίσεων, στην αποτελεσματικότητα της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής και στο γεγονός ότι οι προηγούμενες μεταρρυθμίσεις συνέβαλαν καθοριστικά στην ανθεκτικότητα της οικονομίας και στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

Προοπτικές για το 2023

Η ελληνική οικονομία προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και το 2023 με ρυθμό πολύ πάνω από το μέσο όρο της ευρωζώνης, αλλά σαφώς χαμηλότερο έναντι του 2022. Σύμφωνα με πιο πρόσφατες εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,2% το 2023, καθώς η κατανάλωση και ιδιαίτερα οι επενδύσεις θα συνεχίσουν να συμβάλλουν θετικά στην ανάπτυξη. Ειδικότερα, η εξομάλυνση της καταναλωτικής ζήτησης, οι χαμηλοί ρυθμοί ανόδου του πραγματικού εισοδήματος των νοικοκυριών και η αύξηση των επιτοκίων αναμένεται να οδηγήσουν σε ήπια αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Ο τομέας του τουρισμού παρουσιάζει και εφέτος θετικές προοπτικές, παρά τη συνεχιζόμενη αβεβαιότητα. Παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει διεθνώς ο τουρισμός, η διαμόρφωση των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά το τρέχον έτος αναμένεται να κυμανθεί στα ίδια επίπεδα όπως το 2022. Ωστόσο, οικονομικοί, υγειονομικοί και γεωπολιτικοί παράγοντες ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς την πορεία του τουρισμού κατά το 2023.

Ο πληθωρισμός, βάσει του ΕνΔΤΚ, αναμένεται να αποκλιμακωθεί σημαντικά το 2023, αλλά να παραμείνει σε σχετικά υψηλά επίπεδα. Πιο συγκεκριμένα, ο ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 4,4% το τρέχον έτος. Η εξέλιξη αυτή βασίζεται στην αναμενόμενη κάμψη των τιμών της ενέργειας, καθώς και στην αρνητική επίδραση της βάσης σύγκρισης. Σημειώνεται ότι ο γενικός πληθωρισμός θα διαμορφωθεί κυρίως από τον πληθωρισμό των ειδών διατροφής και από την πορεία των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών, με την ενεργειακή συνιστώσα να αναμένεται σε αρνητικά επίπεδα (λόγω της έντονης αποκλιμάκωσης των τιμών της ενέργειας και των επιδράσεων βάσης).

Η επιβράδυνση της οικονομικής δυναμικής αναμένεται να επηρεάσει την παραγωγικότητα, ενώ οι μισθολογικές αυξήσεις θα έχουν επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Ειδικότερα, το 2023 προβλέπεται ότι η άνοδος της απασχόλησης, αλλά και του ΑΕΠ, θα επιβραδυνθεί σημαντικά, ενώ αξιολογηθεί ότι η επιτάχυνση της αύξησης των αποδοχών, με αποτέλεσμα στασιμότητα της παραγωγικότητας και αισθητή άνοδο του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος.

Το 2023 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ΙΤΣ) προβλέπεται να μειωθεί τόσο ως απόλυτο μέγεθος όσο και ως ποσοστό του ΑΕΠ, αν και θα παραμείνει σε υψηλό επίπεδο. Η αναμενόμενη αποκλιμάκωση των τιμών της

ενέργειας σε συνδυασμό με την επιβράδυνση της εγχώριας καταναλωτικής δαπάνης θα έχουν ανασχετικό ρόλο στις εισαγωγές αγαθών. Παράλληλα, η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας –έστω και με επιβραδυνόμενο ρυθμό– θα έχει θετική επίδραση στις ελληνικές εξαγωγές αγαθών. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών αναμένεται να συνεχίσουν να αυξάνονται, αν και με βραδύτερο ρυθμό σε σχέση με το 2022, ανταποκρινόμενες στην αύξηση της εξωτερικής ζήτησης. Το ισοζύγιο υπηρεσιών αναμένεται επίσης να καταγράψει μικρή βελτίωση, λόγω της εκτιμώμενης αύξησης των ταξιδιωτικών εισπράξεων, οι οποίες ωστόσο θα επηρεαστούν από τις εξελίξεις του διαθέσιμου εισοδήματος στις κύριες αγορές προέλευσης ταξιδιωτών.

Η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής εκτιμάται ότι θα είναι περιοριστική και το 2023, καθώς προβλέπεται περαιτέρω βελτίωση =του πρωτογενούς αποτελέσματος, συμβάλλοντας στην περαιτέρω αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και τις παρεμβάσεις που έχουν εξαγγελθεί, το 2023 προβλέπεται επιστροφή σε πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 0,7% του ΑΕΠ ύστερα από τρία συνεχόμενα έτη ελλειμμάτων. Η προσαρμογή βασίζεται κυρίως στην απόσυρση των έκτακτων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας και στη μείωση του μεγέθους των ενεργειακών μέτρων, τα οποία αντισταθμίζονται μόνο μερικώς από την υιοθέτηση λυιτών δημοσιονομικών μέτρων. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω σε 162,5% του ΑΕΠ το 2023, χάρη στη μειωτική συμβολή της διαφοράς μεταξύ του έμμεσου επιτοκίου δανεισμού και του ρυθμού μεταβολής του ονομαστικού ΑΕΠ .

Όσον αφορά τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους, η παρατηρούμενη αύξηση του κόστους δανεισμού δεν υπονομεύει την πτωτική πορεία του λόγου χρέους/ΑΕΠ. Αυτό οφείλεται κυρίως στην ευνοϊκή σύνθεση του ελληνικού δημόσιου χρέους, που αποτελείται κατά περίπου 76% από μεσομακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τον επίσημο τομέα, αλλά και στην εξαιρετικά ευνοϊκή διάρθρωση των αποπληρωμών.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η τραπεζική χρηματοδότηση προς τον ιδιωτικό τομέα κατέγραψε αξιοσημείωτη επιτάχυνση το 2022, παραμένοντας σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Η σημαντική άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας και η αύξηση του πληθωρισμού, η οποία διόγκωσε τις ανάγκες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων λόγω του αυξημένου κόστους των πρώτων υλών και της ενέργειας, τροφοδότησαν τη ζήτηση τραπεζικών δανείων. Παρομοίως, η αβεβαιότητα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία δημιούργησε κίνητρο πρόνοιας εκ μέρους των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (ΜΧΕ) για τη διατήρηση αποθεμάτων πλεονάζουσας ρευστότητας. Παράλληλα, η απόσυρση των μέτρων προς αντιμετώπιση των αρχικών φάσεων της πανδημίας, ιδιαίτερα της επιστρεπτέας προκαταβολής και της αναστολής αποπληρωμών τραπεζικών δανείων, οδήγησε σε πρόσθετη ζήτηση τραπεζικής χρηματοδότησης εκ μέρους των επιχειρήσεων. Στην πλευρά της προσφοράς τραπεζικής πίστης, θετικά επέδρασαν η παροχή ρευστότητας από το Ευρωσύστημα, η συνεχιζόμενη αύξηση των τραπεζικών καταθέσεων, καθώς και η σημαντική μείωση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της τραπεζικής χρηματοδότησης προς τις ΜΧΕ κινήθηκε ανοδικά το 2022 (8,3%) σε σχέση με το 2021 (5,7%), με τη μηνιαία καθαρή ροή πιστώσεων σχεδόν να τριπλασιάζεται σε ετήσια βάση.

Η ισχυρή ανάκαμψη των νέων τραπεζικών δανείων το 2022 προήλθε κυρίως από τη χρηματοδότηση προς τις μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ αύξηση παρατηρήθηκε και στα καταναλωτικά δάνεια. Η μέση μηνιαία ακαθάριστη ροή δανείων προς τις μεγάλες επιχειρήσεις υπερδιπλασιάστηκε το 2022 έναντι του 2021, ενώ η αντίστοιχη ροή προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) επίσης κατέγραψε ετήσια αύξηση 35% και αποτέλεσε το 1/5 της συνολικής ροής δανείων προς τις ΜΧΕ. Η χορήγηση νέων δανείων προς τις ΜΜΕ παρέμεινε σημαντική, χάρη στη συμβολή των χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Επίσης, το δεύτερο εξάμηνο του έτους ξεκίνησαν να χορηγούνται χαμηλότοκα δάνεια προς τις επιχειρήσεις μέσω του προγράμματος του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η συνολική πιστωτική επέκταση προς τις ΜΧΕ κατευθύνθηκε κυρίως στους τομείς της βιομηχανίας (22,7%), της ενέργειας (16,8%) και του εμπορίου (12,8%). Οι τραπεζικές πιστώσεις προς τα νοικοκυριά συνέχισαν να συρρικνώνονται σε ετήσια βάση το 2022, αν και με λιγότερο έντονο ρυθμό σε σχέση με το 2021. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει τη μεταστροφή (το Μάρτιο) και διατήρηση του ρυθμού μεταβολής των καταναλωτικών δανείων σε θετικό επίπεδο για πρώτη φορά μετά το 2010, ενώ ο αντίστοιχος ρυθμός μεταβολής των στεγαστικών δανείων παρέμεινε αρνητικός.

Οι καταθέσεις του εγχώριου ιδιωτικού τομέα εξακολούθησαν να ενισχύονται το 2022, αν και ο ετήσιος ρυθμός ανόδου τους επιβραδύνθηκε λόγω της μείωσης του πραγματικού επιτοκίου καταθέσεων. Ειδικότερα, οι ιδιωτικές τραπεζικές καταθέσεις σημείωσαν σωρευτική αύξηση κατά 8,6 δισεκ. ευρώ (ή 5%) το 2022, που αντιστοιχεί περίπου στο 1/2 της ροής του 2021. Ο ρυθμός ανόδου των καταθέσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων επηρεάστηκε αρνητικά από την αύξηση του πληθωρισμού, η οποία, σε συνδυασμό με τη διατήρηση των ονομαστικών επιτοκίων καταθέσεων σε χαμηλά επίπεδα, οδήγησε σε υποχώρηση του πραγματικού επιτοκίου.

Οι καταθέσεις των νοικοκυριών το 2022 υποστηρίχθηκαν από τον υψηλό ρυθμό ανάκαμψης της οικονομίας. Η αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά 6 δισεκ. ευρώ το 2022 (έναντι 8,5 δισεκ. ευρώ το 2021) συνδέεται με την άνοδο του διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο ενισχύθηκε από την αύξηση της απασχόλησης και τα δημοσιονομικά μέτρα

στήριξης. Από την άλλη πλευρά, αρνητικά επέδρασαν η πραγματοποίηση αναβληθεισών δαπανών από τα νοικοκυριά λόγω της πανδημίας, η αύξηση των δαπανών ως αποτέλεσμα του υψηλού πληθωρισμού, καθώς και τα χαμηλά ονομαστικά επιτόκια καταθέσεων, τα οποία δεν παρείχαν κίνητρα ενίσχυσης της αποταμίευσης.

Οι επιχειρηματικές καταθέσεις συνέχισαν να αυξάνονται με επιβραδυνόμενο ρυθμό το 2022, υψηλότερο όμως σε σχέση με το 2019. Η αύξηση των επιχειρηματικών καταθέσεων κατά 3,4 δισεκ. ευρώ το 2022 (έναντι 7,8 δισεκ. ευρώ το 2021) οφείλεται στη σημαντική ενίσχυση του τραπεζικού δανεισμού και στην αισθητή ανάκαμψη του κύκλου εργασιών και των τουριστικών εισπράξεων. Ωστόσο, επιβαρυντικά λειτούργησε η αύξηση του κόστους των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι συνδέεται σε σημαντική έκταση με εισαγόμενα προϊόντα ή πρώτες ύλες.

Η αύξηση των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ επηρέασε προοδευτικά τα εγχώρια τραπεζικά επιτόκια, με σύνθετα αποτελέσματα για την εγχώρια πιστωτική επέκταση και την εξέλιξη των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες, τα οποία λόγω χρονικών υστερήσεων θα συνεχίσουν να εκδηλώνονται για αρκετό χρόνο ακόμη. Τα επιτόκια καταθέσεων διαμορφώθηκαν το 2022 σε πολύ χαμηλά επίπεδα, παρά τις αυξήσεις των βασικών επιτοκίων. Σε πραγματικούς όρους, το επιτόκιο καταθέσεων προθεσμίας για ΜΧΕ και νοικοκυριά έγινε εντονότερα αρνητικό. Από την άλλη πλευρά, το κόστος τραπεζικού δανεισμού αυξήθηκε το 2022 για όλα τα είδη πιστώσεων, σε συνέπεια με την ομαλοποίηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Ειδικότερα, το μέσο επιτόκιο δανεισμού προς τις ΜΧΕ παρουσίασε αύξηση κατά 50 μ.β. το 2022 έναντι του 2021, ενώ ανοδικά κινήθηκε και το μέσο κόστος δανεισμού προς τα νοικοκυριά, λόγω των αυξήσεων στα επιτόκια τόσο των καταναλωτικών δανείων (κατά 50 μ.β.) όσο και των στεγαστικών (κατά 36 μ.β.). Ωστόσο, οι ονομαστικές αυξήσεις των επιτοκίων χορηγήσεων παρέμειναν σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτά του πληθωρισμού, με αποτέλεσμα τα πραγματικά επιτόκια να καταγράφουν έντονη αποκλιμάκωση το 2022.

Η βελτίωση της ποιότητας του ισολογισμού και η αύξηση των επιτοκίων ευνόησαν την κερδοφορία των ελληνικών τραπεζών. Το 2022 οι ελληνικοί τραπεζικοί όμιλοι κατέγραψαν κέρδη, κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης των προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο και της αύξησης των λειτουργικών εσόδων από μη τοκοφόρες εργασίες (κυρίως από προμήθειες, έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις κ.λπ.), ενώ μείωση σημείωσαν τα λειτουργικά έξοδα. Ταυτόχρονα, τα έσοδα από τόκους ενισχύθηκαν στο σύνολο του 2022, κυρίως λόγω της αύξησης των επιτοκίων στα δάνεια κατά το δεύτερο εξάμηνο.

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας το Δεκέμβριο του 2022 βελτιώθηκαν σε σύγκριση με το Δεκέμβριο του 2021. Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών αυξήθηκε στο 14,5% (από 13,6% το Δεκέμβριο του 2021) και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου αυξήθηκε στο 17,5% (από 16,2% το Δεκέμβριο του 2021). Και οι δύο δείκτες εξακολουθούν να υπολείπονται σε σχέση με το μέσο όρο της ευρωζώνης.

Η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των ελληνικών τραπεζικών ομίλων βελτιώθηκε περαιτέρω, αλλά το ποσοστό των ΜΕΔ στο σύνολο των δανείων παραμένει σημαντικά υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, τα ΜΕΔ κατέγραψαν περαιτέρω μείωση στο 8,7% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου το Δεκέμβριο του 2022 (από 12,8% το Δεκέμβριο του 2021), σε σύγκριση με 2,3% σε επίπεδο ευρωζώνης (στοιχεία Σεπτεμβρίου 2022), ενώ όλες οι συστημικές τράπεζες έχουν ήδη επιτύχει τον επιχειρησιακό στόχο τους για μονοψήφιο ποσοστό ΜΕΔ. Το απόθεμα των ΜΕΔ των ελληνικών τραπεζών ανήλθε σε 13,2 δισεκ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2022, μειωμένο κατά 5,2 δισεκ. ευρώ συγκριτικά με το Δεκέμβριο του 2021 και κατά περίπου 95,5 δισεκ. ευρώ έναντι του Μαρτίου του 2016, οπότε είχε καταγραφεί και το υψηλότερο επίπεδο ΜΕΔ. Η σημαντική αυτή βελτίωση οφείλεται κυρίως στις πωλήσεις δανείων μέσω της αξιοποίησης του προγράμματος “Ηρακλής” και δευτερευόντως στις εισπράξεις μέσω ενεργητικής διαχείρισης και στα μέτρα στήριξης από πλευράς της κυβέρνησης και των τραπεζών για τη διευκόλυνση των δανειοληπτών όσον αφορά τους όρους αποπληρωμής των δανείων τους. Σχετικά με τη διάρθρωση των ΜΕΔ, τα 2/3 περίπου αφορούν επιχειρηματικά δάνεια, το 1/4 περίπου στεγαστικά και το υπόλοιπο καταναλωτικά δάνεια. Περίπου το 36% του συνόλου των ΜΕΔ βρίσκεται σε καθεστώς ρύθμισης. Ωστόσο, υψηλό ποσοστό δανείων σε καθεστώς ρύθμισης εμφάνισε πάλι καθυστέρηση σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες το Νοέμβριο του 1993, με την υπ’ αριθμ. 535/5/02.11.1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 198/23.11.1993) απέκτησαν τη δυνατότητα να μετεξελιχθούν σε Πιστωτικά Ιδρύματα. Με την Πράξη 2258/2.11.93 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίστηκε το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας τους με δυνατότητα να διενεργούν εργασίες που κατά τις ισχύουσες διατάξεις αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των εμπορικών τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Δηλαδή, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες διέπονται από τους ίδιους κανόνες της Βασιλείας και υπάγονται στους νόμους 3601 και 3606, όπως και οι εμπορικές τράπεζες από πλευράς εποπτείας.

Στις 22.7.1995 δημιουργήθηκε η Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (ΕΣΤΕ). Η Ένωση είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (EACB) και της Διεθνούς Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (ICBA).

Το 2018 ήταν έτος μετασχηματισμού για την ΕΣΤΕ καθώς υλοποιήθηκε συγχώνευση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Πιερίας με τη Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Έβρου με τη Συνεταιριστική Τράπεζα

Δράμας. Σήμερα η Ένωση αριθμεί 11 συνολικά μέλη, 6 Συνεταιριστικές Τράπεζες (Θεσσαλίας, Ηπείρου, Όλυμπος (Δράμας-Έβρου), Καρδίτσας, Κεντρικής Μακεδονίας (Πιερίας- Σερρών), Χανίων) και 5 πιστωτικούς συνεταιρισμούς (Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Βοιωτίας, Μαγνησίας, Μεγαρίδος).

Το 2020 αποχώρησε η Παγκρήτια τράπεζα λόγω μετατροπής της σε Ανώνυμη εταιρία.

Στις αρχές του 2023 ανακλήθηκε η άδεια της «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΛΥΜΠΟΣ Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης» σύμφωνα με απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Τέλος, εντός του 2023 θα υπάρξει συγχώνευση της Κεντρικής Μακεδονίας με την Παγκρήτια Τράπεζα.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου

Οργανωτική Δομή & Ανθρώπινο Δυναμικό

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο “κεφάλαιο” ανάπτυξης της Τράπεζας. Για το λόγο αυτό, η Τράπεζα επενδύει συστηματικά στην επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της, με στόχο να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη. Την 31η Δεκεμβρίου 2022 η Τράπεζα απασχολούσε 86 εργαζομένους.

Το νέο Σύστημα Αξιολόγησης του Ανθρώπινου Δυναμικού της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου εφαρμόζεται πρώτη φορά για την αξιολόγηση του προσωπικού για το έτος 2022 και διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για τη λειτουργία της Τράπεζας. Αποτελεί το σημείο αναφοράς για όλες τις λειτουργίες της Τράπεζας σε θέματα διαχείρισης προσωπικού, δηλαδή:

- Την πρόσληψη νέων στελεχών
- Τη μετακίνηση των εργαζομένων
- Την ανασκόπηση και αξιολόγηση της απόδοσης
- Την αναγνώριση και
- Την καταγραφή αναγκών για την εκπαίδευση του προσωπικού.

Για τα διοικητικά στελέχη της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου, η εφαρμογή του συστήματος δημιουργεί:

- Επιπρόσθετες ευθύνες στον τομέα της διοίκησης
- Επιπρόσθετες ευθύνες στον τομέα της καθοδήγησης και παρακολούθησης της εξέλιξης των εργαζομένων
- Αυξημένες προσδοκίες εργαζομένων

Τον πυρήνα του συστήματος συνθέτουν παράγοντες οι οποίοι συμβάλουν αποφασιστικά στην ευημερία της Τράπεζας και των εργαζομένων της, μέσα σε μία εταιρική κουλτούρα σύμπνοιας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης με τους εργαζομένους.

Η Τράπεζα μεριμνά ώστε το ανθρώπινο δυναμικό της να λειτουργεί καθημερινά σύμφωνα με τις αξίες και τις αρχές του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, με στόχο όλες οι ενέργειες να διέπονται από τις σχετικές αρχές εταιρικής συμπεριφοράς:

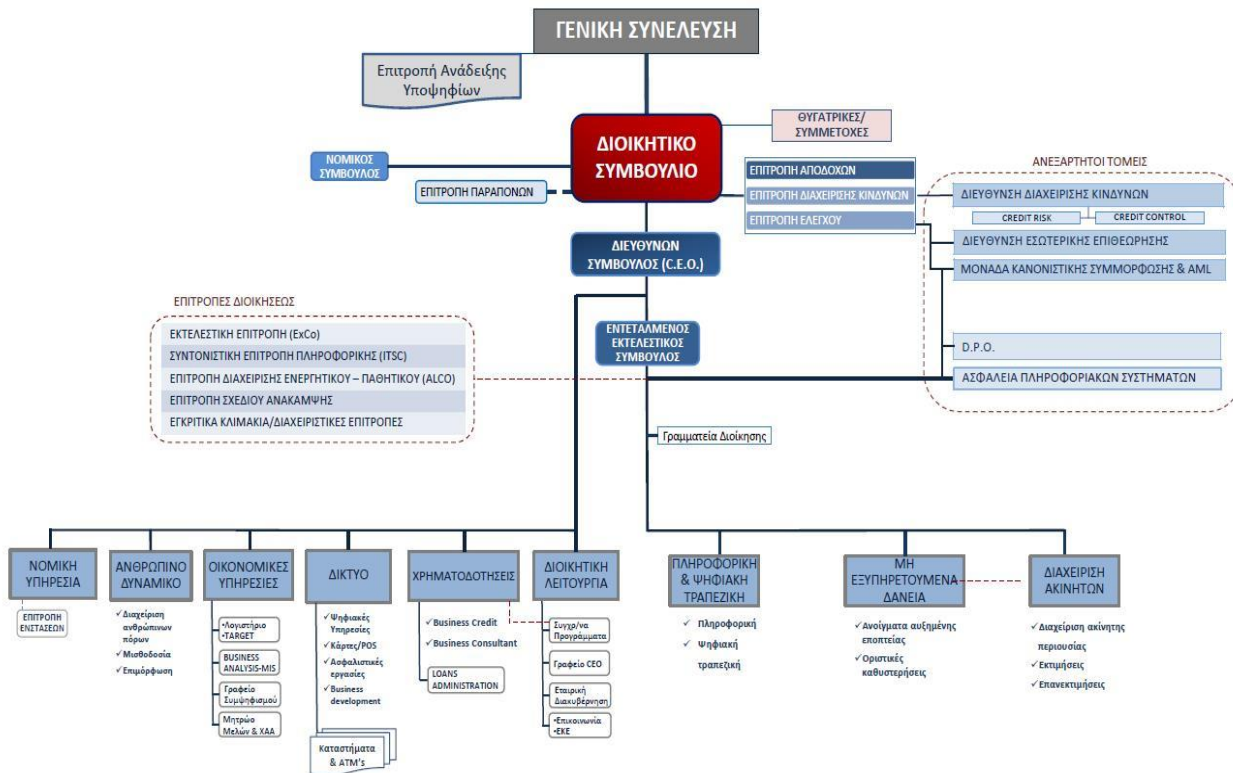
1. Νομιμότητα, διαφάνεια
2. Προτεραιότητα στους συνεταιίρους-πελάτες,
3. Ποιότητα προσωπικής εξυπηρέτησης,
4. Προσφορά στο κοινωνικό σύνολο

Η Τράπεζα ανταποκρίνεται με ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό της και εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για αυτό:

- Σέβεται και προασπίζεται τη διαφορετικότητα των Εργαζομένων της (π.χ. ηλικία, φύλο, φυλή, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία/ειδικές ικανότητες, γενετήσιο προσανατολισμό κ.λπ.).
- Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητες εξέλιξης βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, χωρίς διακρίσεις.
- Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας, εξασφαλίζοντας την τήρηση των αντίστοιχων εθνικών ρυθμίσεων για τις νόμιμες κατώτατες αποδοχές, τα ωράρια εργασίας και τη χορήγηση αδειών.

- Προσπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα άσκησης της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγμάτευσης.

Το οργανόγραμμα της Τράπεζας, τη 31η Δεκεμβρίου του 2022 παρουσιάζεται παρακάτω:

Η οργανωτική δομή της Τράπεζας ευθυγραμμίζεται με τις εκάστοτε ισχύουσες αρχές του θεσμικού πλαισίου, το οποίο διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και είναι διαρθρωμένη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κύριων επιχειρησιακών τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται. Η διασφάλιση αποτελεσματικής οργανωτικής δομής και ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε υπηρεσιακής μονάδας της Τράπεζας, αποτελούν τη βάση, στην οποία στηρίζονται η λειτουργία και οι εργασίες της.

Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών

Ενεργητικό & Κεφάλαια

Το Ενεργητικό της Τράπεζας ανήλθε σε € 317.757 χιλ. έναντι € 287.202 χιλ. το 2021, σημειώνοντας αύξηση κατά 10,64% η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και ταμειακών διαθεσίμων. Το σύνολο των Ίδιων Κεφαλαίων στο τέλος του 2022, ανέρχονται στα 25.485 χιλ. €, έναντι 23.533 χιλ. € το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 8,3%.

Καταθέσεις

Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας το 2022, ανήλθαν στα € 279.402 χιλ. έναντι € 248.226 χιλ. το 2021, σημειώνοντας αύξηση κατά 12,56%.

Χαρακτηριστικό των τάσεων της αγοράς λόγω αύξησης των προσφερόμενων επιτοκίων, είναι και η σύνθεση των καταθέσεων, με τις προθεσμιακές καταθέσεις να καταλαμβάνουν το 46,36 % των τοποθετήσεων στην Τράπεζα (2021: 55,23 %), οι καταθέσεις ταμειουτηρίου το 28,28% (2021: 26,61 %) και οι καταθέσεις όψεως και τρεχούμενοι το 25,37% (2021: 18,16 %).

Χορηγήσεις

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου, εφαρμόζοντας συνετή πολιτική, σημείωσε περιορισμένη πιστωτική επέκταση εντός του 2022. Οι χορηγήσεις στο τέλος του 2022, αυξήθηκαν κατά 5,43% και ανήλθαν σε € 287.124 χιλ. έναντι € 272.343 χιλ. το 2021, ενισχύοντας τους παραγωγικούς τομείς της τοπικής οικονομίας.

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) την 31/12/22 ανήλθαν σε ποσοστό 37,96% επί του συνόλου του μεικτού υπολοίπου των χορηγήσεων, μειωμένα κατά περίπου 13,22% σε σχέση με την 31/12/21, ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της Στρατηγικής Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Εντός της κλειόμενης χρήσης σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις για τη κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, ύψους € 3,9 εκατ. (2021: € 4,3 εκατ.) και πραγματοποιήθηκαν λογιστικές διαγραφές έναντι σχηματισμένων προβλέψεων ύψους € 7,7 εκατ. (2021: € 12,2 εκατ.). Έτσι το συνολικό απόθεμα προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου διαμορφώθηκε σε € 49,7 εκατ., έναντι € 53,5 εκατ. την 31/12/21, με αποτέλεσμα ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΑ από προβλέψεις να βελτιωθεί περαιτέρω και να διαμορφωθεί στο 44,2% έναντι 41,5% την 31/12/21.

Ο βαθμός κάλυψης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων και αξία λοιπών χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων, ανέρχεται σε 90%.

Λοιπές εργασίες

Το υπόλοιπο των εγγυητικών επιστολών σε κυκλοφορία το 2022 ανήλθε σε € 35.499 χιλ. και τα έσοδα από αυτές τις προμήθειες σε € 664 χιλ.

Η Τράπεζα και το 2022 ανέπτυξε περαιτέρω το δίκτυο των εγκατεστημένων σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις POS, προσεγγίζοντας τα 2.500 εγκατεστημένα τερματικά και συνεχίζει την επέκτασή με εντατικούς ρυθμούς κερδίζοντας σημαντικό μερίδιο της τοπικής αγοράς.

Σε συνεργασία με την Συνεταιριστική Ασφαλιστική παρέχει ασφαλιστικά και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα αποκομίζοντας προμήθειες, το ύψος των οποίων για το 2022 ανήλθε στο ποσό των € 106 χιλ.

Αποτελέσματα Χρήσης 2022

Τα αποτελέσματα (κέρδη) προ προβλέψεων για τη χρήση 2022 ανήλθαν σε € 5.248 χιλ. έναντι € 4.488 χιλ. το 2021.

Οι πρόσθετες προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων για το 2022 ανήλθαν σε € 3,9 εκατ.. έναντι 4,4 εκατ. το 2021.

Δίκτυο Καταστημάτων & ATM

Η Τράπεζα την 31/12/22 διέθετε 9 καταστήματα, 17 ATMs και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου.

Συγκεκριμένα λειτουργεί 4 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 3 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 8 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.

Στρατηγική Πληροφορικής/Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Η Τράπεζα στοχεύει στο ψηφιακό μέλλον των τραπεζών. Εκπονεί Στρατηγική Πληροφορικής επενδύοντας, σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που ακολουθεί, σημαντικά κεφάλαια στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Η Τράπεζα στοχεύει στο ψηφιακό μέλλον. Εκπονεί Στρατηγική Πληροφορικής επενδύοντας, σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που ακολουθεί, σημαντικά κεφάλαια στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση του κεντρικού λειτουργικού συστήματος και αναπτύσσονται τα δευτερεύοντα συστήματα που στηρίζονται σε αυτό με στόχο την ασφαλή και ορθή παραγωγή, διαχείριση και φύλαξη των δεδομένων, την άντληση της εποπτικής και εσωτερικής πληροφόρησης που θα την υποστηρίξουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων που διαχειρίζεται και στην επίτευξη καλύτερων οικονομικών αποτελεσμάτων.

Αναβαθμίστηκε η λειτουργία των ATMs, και τέθηκαν σε λειτουργία οι πλέον σύγχρονες, ασφαλείς και εύκολες στη χρήση εφαρμογές ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω υπολογιστή και κινητού τηλεφώνου.

Προσαρμόζεται στα νέα κανονιστικά δεδομένα για την εξυπηρέτηση του κοινού απομακρυσμένα, που έχει στόχο την ανάπτυξη των συναλλαγών, την εξοικονόμηση χρόνου, την ταχύτητα στην ασφαλή εξυπηρέτηση, τη διεθνοποίηση των συναλλαγών και τον περιορισμό των μετακινήσεων που συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος.

Σήμερα ο πελάτης της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου μπορεί να πραγματοποιεί πληρωμές, μεταφορές, εμβάσματα όπου κι αν βρίσκεται. Χρησιμοποιώντας την πιστωτική ή χρεωστική του κάρτα να κάνει συναλλαγές σε όποιο σημείο του πλανήτη κι αν βρίσκεται.

Δίπλα στον επιχειρηματία η Τράπεζα διαθέτει στην τοπική αγορά 2.500 POS και παρέχει στους επιχειρηματίες τη δυνατότητα να χειρίζονται τους επαγγελματικούς τους λογαριασμούς από το γραφείο τους.

Η Τράπεζα συνεχίζει να επενδύει στην ασφάλεια των συναλλαγών και πιστοποιεί την ασφάλεια των πληροφοριών κατά ISO 27001, χρησιμοποιώντας ως συμβούλους τις μεγαλύτερες εταιρίες του κλάδου, όπως η NETBULL και η IBM.

Από το 2018 εκπαιδεύει το προσωπικό κι εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μετρά για τη διαχείριση και προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενημερώνοντας με σαφήνεια τους συνεταίρους και πελάτες, στο πλαίσιο της προσαρμογής με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, GDPR (General Data Protection Regulation), σε συνεργασία με την εταιρία SPACE AE.

Κατά το έτος 2022 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω έργα:

Το Δ.Σ. της Τράπεζας έχει εγκρίνει από το 2017 5τες Αναπτυξιακό Επιχειρηματικό Σχέδιο, η ετήσια αναθεώρηση του οποίου καλύπτει το διάστημα 2019-2023 και περιλαμβάνει 20 έργα Πληροφορικής προετοιμάζοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού και ενισχύοντας την ασφάλεια των συστημάτων της.

Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση & λειτουργία λογισμικού ασφάλειας των Η/Υ & Servers, που θα υποστηρίζει Full Disk Encryption, Removable media encryption, Deslock + Go portable encryption, File & folder encryption, Outlook plugin form email & attachments, Text & clipboard encryption, Virtual disks & encrypted archives, Centralized management compatible.

Ολοκληρώθηκε η επιλογή του προμηθευτή (SWIFT) για τις νέες υπηρεσίες που αφορούν το Target2, TIPS, T2S.

Τέθηκε σε λειτουργία το S.O.C. σε συνεργασία με εταιρία NetBull, (S.O.C) Monitoring System, για την ασφάλεια των συστημάτων 24/7 (CyberSecurity).

Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του Core Banking CSB2, με τον προμηθευτή μας Natech.

Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του e-Banking το οποίο περιλαμβάνει το διαχωρισμό σε Retail & Corporate πελάτες, με τον προμηθευτή μας Natech.

Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του m-Banking, το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετες συναλλαγές, όπως πληρωμές, μεταφορές, ανάγνωση QRCode κλπ. με τον προμηθευτή μας Natech.

Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της αναβαθμισμένης έκδοσης του AML, με τον προμηθευτή μας Natech.

Για την ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη αποθήκευση των αρχείων, προβήκαμε σε αντικατάσταση του μηχανισμού που λαμβάνει καθημερινά τα αντίγραφα ασφάλειας. Μέχρι σήμερα, λειτουργούσαμε με παρωχημένη τεχνολογία, η οποία είναι μη αναβαθμιζόμενη και όχι τόσο αποτελεσματική (tapes). Η νέα διαδικασία υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την IBM, Back as a Service, κι εκτός από τα αντίγραφα ασφαλείας σε ειδικό server στο χώρο μας, περιλαμβάνει αυτοματοποιημένη ύπαρξη αντίγραφου ασφαλείας σε χώρο της IBM, όπου λειτουργεί και το Εναλλακτικό Μηχανογραφικό Κέντρο της Τράπεζας.

Αναβαθμίστηκαν 2 Windows Servers, σε αναβαθμισμένη έκδοση Windows Server 2019.

Λόγω άμεσων αναγκών, αναβαθμίστηκε – επεκτάθηκε το storage, με τη προμήθεια, νέου εξοπλισμού NETAPP.

Ανανεώθηκε, ως DPO, η σύμβαση συνεργασίας με τη SPACE, για τη υποστήριξη σε θέματα GDPR.

Ανανεώθηκε, ως σύμβουλο ασφάλειας Π.Σ., η σύμβαση συνεργασίας με τη ADACOM A.E., για τη υποστήριξη σε θέματα ασφάλειας Π.Σ.

Ολοκληρώθηκε η προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικού Patch-Management

Ολοκληρώθηκε η αντικατάσταση όλων των παλιών POS, περίπου 2.300 τεμάχια, με νέας τεχνολογίας Android.

Για τη καλύτερη διαχείριση των συμβάσεων POS, με τους εμπόρους, στα πλαίσια της αντικατάστασης 2.300 POS αλλά και την προμήθεια νέων, έγινε χρήση λογισμικού ηλεκτρονικών υπογραφών.

Πραγματοποιήθηκε εγκατάσταση ειδικού κλιματιστικού για θερμοκρασία & υγρασία στο Computer Room.

Ολοκληρώθηκε η αντικατάσταση των routers & switches που ήταν end-of-support.

Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και στην παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα δια μέσω των δραστηριοτήτων της είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Η Τράπεζα, μέσω των κατάλληλων μηχανισμών εντοπίζει, παρακολουθεί και αναλύει αυτούς τους κινδύνους λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Επιπροσθέτως, η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές στρατηγικές.

Υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων είναι η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και σε τελικό επίπεδο το ΔΣ. Η διαμόρφωση στρατηγικής ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της τράπεζας, και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και η επάρκεια Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων αξιολογούνται από το ΔΣ.

Υπεύθυνη για την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Πλαίσιο Διακυβέρνησης Διαχείρισης Κινδύνων

Οι κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της τράπεζας εκπορεύονται από τις προβλέψεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της Τράπεζας, τον ετήσιο προϋπολογισμό της και το εκάστοτε εφαρμόσιμο επιχειρηματικό της σχέδιο.

Στο πλαίσιο μιας διαφανούς και λειτουργικής πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, η Τράπεζα έχει καταγεγραμμένες διαδικασίες που καθορίζουν τη στρατηγική της αναφορικά με την ανάληψη, παρακολούθηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων. Η Τράπεζα διαθέτει πολιτική διαμόρφωσης, παρακολούθησης και αναθεώρησης του Πλαισίου Ανοχής Κινδύνων της (Risk Appetite Framework ή RAF), η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο με την από 20.09.2020. Εντός του 2022 αναθεωρήθηκαν και οι σχετικοί δείκτες /όρια μέτρησης κινδύνου (risk metrics) που περιλαμβάνονται στη Δήλωση Διάθεσης Ανοχής Κινδύνων (Risk Appetite Statements – RAS). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αρμόδια Διεύθυνση για την παρακολούθηση των δεικτών και την υποβολή τυχόν παρεκκλίσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία ενημερώνει στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι, η Τράπεζα παρότι δεν υποχρεούται να συστήσει Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σύμφωνα με το μέγεθός της και την πολυπλοκότητα των εργασιών της, όπως ορίζεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για πλήρη εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της σχετικής ΠΔ/ΤΕ καθώς και την τήρηση των όρων συνεργασίας που έχει με τους Στρατηγικούς Επενδυτές. Η Τράπεζα, με την από 2/10.11.2016 απόφαση του Δ.Σ., προχώρησε στη σύσταση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να δημιουργήσει διαδικασίες για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, οι οποίες να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής της, των κανονισμών και των πολιτικών της.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ένα μοντέλο «Τριών Γραμμών Άμυνας» για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Στην Πρώτη Γραμμή Άμυνας είναι οι εμπορικές και οι λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας, όπως αυτές εντοπίζονται στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, κυρίως μέσω των καταστημάτων της. Τα καταστήματα και οι κεντρικές διευθύνσεις που εμπλέκονται στις καθημερινές λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας λαμβάνουν υπόψη τους τις κατευθυντήριες γραμμές που τίθενται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, που αποτελεί την Δεύτερη Γραμμή Άμυνας.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ως ανεξάρτητη διοικητικά μονάδα είναι επιφορτισμένη με τη συνεχή αξιολόγηση και παρακολούθηση της ανάληψης κινδύνου που απορρέει από τις δραστηριότητες της Τράπεζας. Η Δεύτερη Γραμμή Άμυνας συμπληρώνεται από την Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία είναι επίσης διοικητικά ανεξάρτητη, διασφαλίζει την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Τρίτη γραμμή άμυνας αφορά την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που αποτελεί μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα ελέγχου που παρέχει διασφάλιση και συμβουλευτικό έργο εξασφαλίζοντας έτσι την εφαρμογή των πολιτικών και κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία της Τράπεζας. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της διαρκούς και συστηματικής αξιολόγησης της διαχείρισης των αναλαμβανόμενων κινδύνων καθώς και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου που ακολουθούνται από τις δυο πρώτες γραμμές άμυνας, ενώ στους σκοπούς της δραστηριότητας της συμπεριλαμβάνεται και η διακυβέρνηση της Τράπεζας. Τέλος προτείνει μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των προαναφερόμενων και παρακολουθεί την υλοποίηση των διορθωτικών ενεργειών σε τυχόν αναδειχθείσες αδυναμίες.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης και η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων δεν συμμετέχουν στη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων και τα μέλη που τις απαρτίζουν δεν έχουν κανενός είδους σχέση με τα υπόλοιπα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας, εξασφαλίζοντας την εύρωστη, εύρυθμη και διαφανή περάτωση των καθηκόντων τους.

ΔΑΕΕΚ – ΔΑΕΕΡ

Ο κύριος σκοπός της έκθεσης για τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) είναι να περιγράψει την προσέγγιση που ακολουθεί η Τράπεζα στο πλαίσιο της αξιολόγησης και επάρκειας των κεφαλαίων της. Θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να καλύψει όλους τους σημαντικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα σε συνεχή βάση. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση της επάρκειας των κεφαλαίων της με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2022, με βάση τις μελλοντικές κεφαλαιακές απαιτήσεις σε διάστημα τριών ετών.

Η ΔΑΕΕΚ περιγράφει αναλυτικά τη προσέγγιση της τράπεζας για την εσωτερική αξιολόγηση του κεφαλαίου, όσον αφορά:

—Τους κινδύνους του Πυλώνα Ι (αγοράς, πιστωτικό και λειτουργικό) για τους οποίους υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση,

—Τους πρόσθετους κινδύνους που δεν καλύπτονται από τον Πυλώνα Ι και που αξιολογεί στο πλαίσιο της ΔΑΕΕΚ.

Αντίστοιχα η Τράπεζα αξιολογεί ετησίως με τη Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) το μέγεθος των κινδύνων ρευστότητας καθώς και των διαδικασιών, μέτρων, πολιτικών, μηχανισμών ελέγχου, προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης, στη βάση των αρχών της Βασιλείας και των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ.)

Το ΣΧ.ΑΝ. διασφαλίζει ότι η Τράπεζα μπορεί να ανακάμψει από σοβαρές μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές πιέσεις, αποφεύγοντας την περιέλευση του ιδρύματος σε σημείο αφερεγγυότητας και την λήψη μέτρων εξυγίανσης από την αρμόδια εποπτική αρχή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει σαφείς προσδοκίες για την παράδοση και εκτέλεση του ΣΧ.ΑΝ. Το ΣΧ.ΑΝ αναπτύσσεται, ανήκει και εκτελείται από την Ανώτερη Διοίκηση, αναδεικνύοντας την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Η Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας έχει καθιερώσει ένα πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης, ορίζοντας τις αρχές για την προετοιμασία του ΣΧ.ΑΝ, τη διαδικασία έγκρισης και τη διαδικασία διακυβέρνησης σε περίπτωση που πρέπει να εφαρμοστεί το σχέδιο σε κατάσταση κρίσης. Το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης ενσωματώνεται στο υφιστάμενο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στον έγκαιρο προσδιορισμό του βέλτιστου τρόπου εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης για την επαρκή διαχείριση μιας κρίσης.

Το ΣΧ.ΑΝ. παρέχει μια λίστα με δυνητικές επιλογές ανάκαμψης, οι οποίες έχουν προκύψει από την αξιολόγηση ενός μακροσκελούς καταλόγου αξιόπιστων, εφικτών και αποτελεσματικών επιλογών, επιτρέποντας στην Τράπεζα να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητά τους βάσει μιας σειράς σεναρίων ακραίων καταστάσεων.

Το ΣΧ.ΑΝ προσδιορίζει τύπους σεναρίων ακραίων καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων του ιδιοσυγκρασιακού και του συστημικού κλονισμού, καθώς και του συνδυασμού των δύο τύπων κλονισμού. Επιπροσθέτως, το Σχέδιο παράσχει την μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων των επιλογών ανάκαμψης, αξιολογεί τους κινδύνους που σχετίζονται με τις επιλογές ανάκαμψης και περιγράφει συγκεκριμένες λύσεις για την υπέρβαση των πιθανών προβλημάτων και την επαναφορά των Δεικτών Ανάκαμψής του Σχεδίου πάνω από τα επίπεδα των ορίων υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, χωρίς να χρειάζεται να καταφύγει σε κυβερνητική στήριξη.

Επιπλέον, το ΣΧ.ΑΝ παρέχει ένα λεπτομερές σχέδιο επικοινωνίας και γνωστοποίησης που καλύπτει την επικοινωνία εντός της Τράπεζας, καθώς και την εξωτερική επικοινωνία με τους μετόχους και τις αρμόδιες αρχές, αντιμετωπίζοντας τυχόν αρνητικές αντιδράσεις στην αγορά. Τέλος, το ΣΧ.ΑΝ περιλαμβάνει μια σειρά προπαρασκευαστικών μέτρων που μπορούν να διευκολύνουν την εφαρμογή των επιλογών σε κατάσταση κρίσης.

Η ανάπτυξη του ΣΧ.ΑΝ διεξήχθη υπό την επίβλεψη και τον συντονισμό της Συντονιστικής Επιτροπής, η οποία απαρτίζεται από ανώτερα στελέχη, που συνέβαλαν στην παραγωγή διαφόρων ροών εργασίας του ΣΧ.ΑΝ (π.χ. δείκτες ανάκαμψης, ακραία σενάρια, επιλογές ανάκαμψης, κτλ.), καθώς και στον σχεδιασμό της εσωτερικής διακυβέρνησης και των σχετικών διαδικασιών.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Η Εταιρική Διακυβέρνηση είναι ένα σύστημα αρχών και πρακτικών βάσει του οποίου οργανώνεται, λειτουργεί και διοικείται η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου, ώστε να διαφυλάσσονται και να ικανοποιούνται τα έννομα συμφέροντα όλων όσων συνδέονται με αυτή.

Η εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας διέπεται από το Ν. 4261/2014 που αφορά στα Πιστωτικά Ιδρύματα και εποπτεύεται από την ΤτΕ. Το σύστημα διακυβέρνησης ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και στηρίζεται στην προσέγγιση, κατανόηση, ανάληψη και επιτυχή διαχείριση κάθε είδους κινδύνου.

Ήδη, από τις αρχές του 2020 τέθηκε σε εφαρμογή αναθεωρημένος Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αναπτύσσεται σε υφιστάμενες ή/και υπό αναθεώρηση πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες, με σκοπό τη δημιουργία πλήρους εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου, για την εύρυθμη καθημερινή λειτουργία της οργανωτικής δομής.

Ο Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης αντικατοπτρίζει την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού επιχειρηματικού μοντέλου με την παράλληλη εμπέδωση μια ενιαίας επιχειρηματικής φιλοσοφίας, επιτυγχάνοντας μεταξύ άλλων:

- ✓ Την εγκαθίδρυση μιας σαφούς οργανωτικής δομής.
- ✓ Τη θέσπιση ξεκάθαρων γραμμών αναφοράς της Τράπεζας.
- ✓ Την αναλυτική περιγραφή της Ιεραρχίας των μονάδων που απαρτίζουν την οργανωτική δομή της Τράπεζας.
- ✓ Την απόδοση διακριτών και ανεξάρτητων αρμοδιοτήτων στις εμπλεκόμενες με τη διαχείριση κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο μονάδες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχοντας την τελική ευθύνη και τη γενική εποπτεία του τρόπου εφαρμογής του Κανονισμού Εταιρικής Διακυβέρνησης, τον αξιολογεί και ζητά την αναπροσαρμογή του, όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο.

Η επιτυχής διοίκηση και αποτελεσματικότητα της Τράπεζας συμπληρώνεται από μια σειρά Επιτροπών, σε εναρμόνιση με τις αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης. Διακρίνονται στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και στις λοιπές Επιτροπές της Διοίκησης, υπεύθυνες για εξειδικευμένα θέματα που χρήζουν ανάλογης διαφάνειας και τεχνικής κατάρτισης.

Εσωτερικές Διαδικασίες Ελέγχου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου προκειμένου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της έχει θεσπίσει αυστηρές διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες εφαρμόζονται και αξιολογούνται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου. Η συγκεκριμένη Διεύθυνση αποτελεί αναπόσπαστο οργανικό μέρος της συνολικής λειτουργίας της Τράπεζας. Έχει Ανεξάρτητη, Αντικειμενική, Διαβεβαιωτική και Συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών. Έχει πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες της Τράπεζας, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες της.

Ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται, για θέματα της αρμοδιότητας του στην Επιτροπή Ελέγχου και μέσω αυτής στο Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου υιοθετεί και διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα “ Διεθνή Επαγγελματικά Πρότυπα Άσκησης του Εσωτερικού Ελέγχου ” καθώς και του Κώδικα Δεοντολογίας του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA) αναπτύσσοντας διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου λαμβάνοντας υπόψη βέλτιστες πρακτικές που απαιτούνται από τις κατευθυντήριες οδηγίες των Εποπτικών Αρχών και των εισηγήσεων διεθνώς αναγνωρισμένων οργανισμών. Στα πλαίσια των ανωτέρω η Διοίκηση της Τράπεζας αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο Εσωτερικός Έλεγχος αφουγκράζεται τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου ενισχύοντας αυτήν με κάθε πρόσφορο μέσο όπως η συνεργασία που έχει αναπτυχθεί με εξωτερικό σύμβουλο πολυετούς εμπειρίας.

Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης λειτουργεί ώστε να διασφαλισθεί ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, εφαρμόζοντας για το σκοπό αυτό τις βέλτιστες πρακτικές. Λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρησιακές μονάδες που ελέγχει. Έχει απευθείας γραμμή αναφοράς στην ανώτερη Διοίκηση και στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου ώστε να ενισχύεται η λειτουργία της και κατοχυρώνεται η ανεξαρτησία της.

Υποστηρίζει την Τράπεζα στη διαχείριση του κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης εποπτεύοντας και συντονίζοντας τη συμμόρφωση της με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τους κανόνες των Εποπτικών Αρχών, καθώς και τους εσωτερικούς κανόνες που έχουν υιοθετηθεί.

Στην ευθύνη της είναι η διαπίστωση και διαχείριση σύγκρουσης συμφερόντων και η εταιρική διακυβέρνηση.

Είναι υπεύθυνη για την επικοινωνία με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Στην ευθύνη της Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι το πλαίσιο Αντιμετώπισης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, (ΞΧ/ΧΤ).

Το 2021 εγκρίθηκε από το ΔΣ νέα Πολιτική αντιμετώπισης των ΞΧ/ΧΤ εναρμονισμένη με τις νέες εθνικές και ευρωπαϊκές απαιτήσεις και βέλτιστες πρακτικές.

Αναβαθμίστηκε το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης των συναλλαγών και δημιουργίας σημάτων για ασυνήθεις ή ύποπτες συναλλαγές.

Στο σχεδιασμό για το 2023 είναι η επικαιροποίηση της Πολιτικής της Μονάδας και η υιοθέτηση νέου Εγχειρίδιου διαδικασιών για την Αντιμετώπιση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και την χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας, όπως και η εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού για την αντιμετώπιση τυχόν προσπαθειών χρησιμοποίησης της Τράπεζας για ΞΧ/ΧΤ.

Τόσο ο προβλεπόμενος από την ΠΔΤΕ 2577/2006 τριετής έλεγχος από ανεξάρτητο ελεγκτή όσο και ο σημαντικός ετήσιος έλεγχος επισημάναν ότι η λειτουργία της μονάδας είναι ικανοποιητική.

Στην Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχουν ανατεθεί τα καθήκοντα του Υπευθύνου Ασφάλειας Πληροφοριών, λειτουργία που υποστηρίζεται από εξειδικευμένο εξωτερικό σύμβουλο.

Το 2023 έχει προγραμματιστεί πέραν των τεχνικών μέτρων, η επικαιροποίηση της εκτίμησης Κινδύνων στα Πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας, η διενέργεια δοκιμών ευπάθειας και η εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού.

Τέλος η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης αποτελεί το σημείο επαφής με τον Υπεύθυνο Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, στο πλαίσιο συνεργασίας με εξειδικευμένη εταιρία του κλάδου.

Υλικοτεχνική Υποδομή

Η στρατηγική οργανικής ανάπτυξης της Τράπεζας υπηρετεί και βασίζεται στους ίδιους τέσσερις πυλώνες που διατρέχουν το σύνολο του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Επιχειρείται η ανάπτυξη των εργασιών με χρήση περιορισμένης αύξησης της φυσικής παρουσίας σε τοπικές αγορές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σημαντική υποστήριξη της διείσδυσης με ηλεκτρονικά δίκτυα και κατάλληλες συνεργασίες.

Στο δρόμο προς τη ψηφιακή μετάβαση η Τράπεζα υιοθετεί σύγχρονες τεχνολογικά λύσεις που της επιτρέπουν:

- Να μειώνει το κόστος εξυπηρέτησης, οδηγώντας στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου αύξησης της κερδοφορίας
- Να καλύπτει με ασφάλεια όλο το φάσμα των σύγχρονων τραπεζικών υπηρεσιών
- Να διατηρείται στην κορυφή από την άποψη της δυνατότητας ενσωμάτωσης καινοτομιών και χρήσης τεχνολογίας αιχμής

Προϊόντα και υπηρεσίες

Η Τράπεζα διαθέτει στην αγορά πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων, ασφαλιστικά προϊόντα, και χορηγητικά προϊόντα επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής τα οποία σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πελατών της.

Οι κύριες κατηγορίες πελατών είναι:

- Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Αγρότες / Κτηνοτρόφοι.
- Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.
- Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Κατασκευαστές / Τεχνικές Εταιρείες.
- Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Τράπεζα εντός του 2022 παρέιχε τα κάτωθι προϊόντα χρηματοδοτήσεων:

- **Μικροπιστώσεις EaSI**, με παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την πρόσβαση δικαιούχων σε μικροπιστώσεις μέχρι €25.000 με την εγγύηση του ΕΤαΕ, για κάλυψη αναγκών τόσο κεφαλαίου κίνησης και χρηματοδότησης αγοράς παγίων στοιχείων. Παράλληλα, στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται και η παροχή εστιασμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης, συμβουλευτικής υποστήριξης και καθοδήγησης (υπηρεσίες Mentoring) στους δικαιούχους που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα.
- **Ήπειρος Ανάπτυξη**, Ολοκληρωμένο πακέτο προϊόντων και υπηρεσιών που απευθύνεται σε νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις που τα επενδυτικά τους προγράμματα έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ ή σε άλλα επιδοτούμενα προγράμματα.
- **Κεφάλαια κινήσεως και δάνεια παγίων**, για κάλυψη ρευστότητας των επιχειρήσεων και την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων.

Η Τράπεζα συμμετείχε σε όλα τα κρατικά προγράμματα στήριξης των πληττόμενων από την πανδημία επιχειρήσεων, επαγγελματιών και φυσικών προσώπων:

- **ΤΕΠΙΧ II** Με το υποπρόγραμμα επενδυτικών δανείων της Δράσης «**Επιχειρηματική Χρηματοδότηση**» του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ II) προωθείται η διευκόλυνση της πρόσβασης των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, οι οποίοι ενισχύουν την επενδυτική δραστηριότητα της χώρας.
- **Πρόγραμμα Εξοικονομώ – Αυτονομώ και Εξοικονομώ 2022**. Τα Προγράμματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έχουν Δικαιούχο την **Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα** και παρέχει χρηματοδότηση για την υλοποίηση παρεμβάσεων, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας στον οικιακό κτηριακό τομέα, τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και κατά συνέπεια του ενεργειακού κόστους, με όφελος ειδικά για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

Επιπλέον η Τράπεζα συμμετέχει σε Προγράμματα μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής τράπεζας που ευρίσκονται ήδη εν εξελίξει και είναι το «**Ταμείο Εγγυοδοσίας Καινοτομίας**» και το «**Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας**». Η Τράπεζα συμμετέχει επίσης στο Πρόγραμμα «**ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ**» που αφορά την παροχή δανείων σε νέους από 25-39 ετών για την αγορά έτοιμης πρώτης κατοικίας, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού Προγράμματος.

Πρόθεση της Τράπεζας είναι η συμμετοχή της σε όλα τα Προγράμματα Χρηματοδοτήσεων που ήδη έχει ανακοινώσει για το επόμενο χρονικό διάστημα η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία, που δημιούργησε και στηρίζει την τράπεζα.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου δημιουργεί σημαντικό ύψους κοινωνικό προϊόν που παράγεται από τη λειτουργία και την πολιτική που εφαρμόζει και αποδίδεται στην πολιτεία και στους πολίτες. Ενδεικτικά το μέγεθος της κοινωνικής συνεισφοράς της Τράπεζας, χωρίς να συμπεριληφθεί το ύψος των προμηθειών που κατευθύνθηκε κυρίως σε τοπικούς προμηθευτές, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας Κοινωνικού Προϊόντος	31/12/2022	31/12/2021
Δημόσιο (φόροι, εισφορές κλπ)	1.740	1.594
Ασφαλιστικά Ταμεία	947	998
Προσωπικό	1.978	1.808
Χορηγίες	28	13
Σύνολο (ποσά σε χιλ. ευρώ)	4.693	4.413

Παράλληλα ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των Ηπειρωτών και με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, παρά την ανάγκη για περιορισμό των δαπανών της, συνεχίζει να στηρίζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες των φορέων του τόπου μας, καθώς και το έργο καταξιωμένων τοπικών κοινωνικών συλλόγων.

Η συμπαράσταση της τράπεζας έχει πολλές φορές αποδειχθεί καθοριστική για την πραγματοποίηση και την επιτυχία σημαντικών δράσεων.

Ιωάννινα, 24 Μαΐου 2023

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος

Ζωνίδης Κωνσταντίνος

Βουγιούκας Ιωάννης

Τσουκανέλης Βασίλειος

Α.Δ.Τ. Φ 461644

Α.Δ.Τ. ΑΕ Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

Πληροφόρηση για την περίοδο 01/01/2022 έως 31/12/2022
**Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του
 Νόμου 4374/2016**

I. Πληρωμές (δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ) για την περίοδο 01/01/2022 έως 31/12/2022 λόγω διαφήμισης, προβολής ή προώθησης σε επιχειρήσεις Μέσων Ενημέρωσης (σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016)

Επωνυμία ή Ονοματεπώνυμο	Ποσά σε Ευρώ
TOUCHPOINT STRATEGIES AE	37.230 €
ETHOS MEDIA AE	1.500 €
FACEBOOK IRELAND LIMITED	1.125 €
META PLATFORMS IRELAND LIMITED	935 €
A.Σ.ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ Ο ΘΕΣΠΡΩΤΟΣ ΠΑΕ	5.000 €
ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ ΑΡΤΑΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	5.000 €
ΓΚΑΝΙΑΤΣΑΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. ART TV	2.749 €
ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΟΧΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΑΞΙ ΑΡΤΑΣ (ΡΑΔΙΟΤΑΞΙ ΑΡΤΑΣ)	1.080 €
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ / ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	6.163 €
Ι και Ε ΚΟΥΤΣΟΛΙΟΝΤΟΥ ΟΕ δτ ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΟΕ	150 €
ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τ.Υ Α.Ε	3.000 €
ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ ΑΦΟΙ Ο.Ε	915 €
ΚΑΤΣΟΥΡΑΣ Μ Ι ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ Β ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΟΕ δτ WAPP	401 €
ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ Α.Ε	1.100 €
ΠΑΕ ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1966	22.000 €
ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΥ ΑΕ	3.000 €
ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΖΩΗΣ / ΧΡΗΣΤΟΣ	400 €
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ / ΑΝΔΡΕΑΣ	500 €
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε	3.000 €
ΣΟΛΔΑΤΟΥ ΑΝΔΡΙΑΝΑ	170 €
ΣΥΚΟΒΕΛΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ	14.000 €
ΤΖΑΛΛΑ Ε. ΑΡΕΤΗ ΑΝΝΑ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε / δτ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ	161 €
ΤΖΕΚΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ / ΠΕΤΡΟΣ	500 €
ΤΖΟΒΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ / ΣΤΕΦΑΝΟΣ	200 €
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ TELEGLOBAL ΕΕ	1.959 €
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	150 €
ΣΥΝΟΛΟ	112.387 €

II. Πληρωμές (δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ εάν υπάρχει) για την περίοδο 01/01/2022 έως 31/12/2022 λόγω δωρεών, χορηγιών, επιχορηγήσεων ή άλλων χαριστικών αιτιών (σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 6 του Ν.4374/2016).

Επωνυμία	Ποσά σε Ευρώ
6 ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΩΔΩΝΗΣ	8.000 €
63Η ΔΙΕΘΝΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ	590 €
ITF JUNIOR IOANNINA CUP	1.000 €
BEACH HANDBALL	300 €
ΖΩΓΡΑΦΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΜΙΚΕ -ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ .07.2022	806 €
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΚΥΛΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΛΑΡΑ	1.000 €
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ – ΧΟΡΗΓΙΑ 10 TABLET	642 €
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤ ΠΕΡΙΒΑΛΛ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	8.065 €
LIMNI – ΓΥΡΟΣ ΛΙΜΝΗΣ	6.800 €
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ <<ΒΟΡΕΙΩΣ>> / ΔΤ βορείως – ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ	1.000 €
ΜΥ ADVENTURE Ο Ε – ΣΥΡΡΑΚΟ TRAIL RUN	484 €
ΣΥΝΟΛΟ	<u>28.687 €</u>

Γ. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Συνέταιρους της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν.Π.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2022, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2022, την χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αξιολόγηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (Going concern)

Η Τράπεζα, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31.12.2022, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, των οικονομικών

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Συζητήσαμε με τη διοίκηση και αξιολογήσαμε το εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας στο πλαίσιο των τρεχουσών μακροοικονομικών συνθηκών.

μεγεθών της και του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο η Τράπεζα θα δραστηριοποιείται τους προσεχείς 12 μήνες.

Εστιάσαμε στο θέμα αυτό, λόγω των σημαντικών εκτιμήσεων και παραδοχών της διοίκησης σχετικά με:

- Το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις υφιστάμενες αβεβαιότητες και τις τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- Το επιχειρησιακό σχέδιο και τον στρατηγικό ανασχεδιασμό της Τράπεζας
- Την διαμορφούμενη κεφαλαιακή της επάρκεια, ρευστότητα και κερδοφορία.

Σχετική αναφορά γίνεται στη σημειώσεις 2.2 και 5 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

- Εξετάσαμε το εύλογο των βασικών παραδοχών του ως άνω επιχειρηματικού σχεδίου.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης εξετάζοντας τα απολογιστικά στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων.
- Αξιολογήσαμε την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης (καταθέσεις, λοιπά πιστωτικά μέσα & δάνεια).
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.2 και 5 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με το θέμα αυτό.

Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η Τράπεζα στις οικονομικές καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2022 εμφανίζει ποσό € 287,1 εκατ. (2021: € 272,3 εκατ.) ως απαιτήσεις από πελάτες στο αναπόσβεστο κόστος καθώς και € 49,7 εκατ. (2021: € 53,5 εκατ.) ως απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών.

Η Τράπεζα σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης των δανείων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 σε ατομική ή συλλογική βάση.

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 αναφέρεται σε ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL). Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την ενδεχόμενη συμπεριφορά των δανειοληπτών.

Εξαιτίας των παρακάτω παραγόντων θεωρήσαμε ότι η απομείωση των δανείων από πελάτες αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου και σημαντικό κίνδυνο ουσιώδους σφάλματος:

- Στηρίζεται στην εφαρμογή μιας λογιστικής αρχής (ΔΠΧΑ 9) που απαιτεί εκτιμήσεις και κρίσεις που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Γίνεται άσκηση κρίσης για την ορθή κατάταξη των δανείων και του τρόπου με τον οποίο γίνεται η επιμέτρηση τους.
- Ο υπολογισμός της απομείωσης απαιτεί σημαντική κρίση από τη Διοίκηση για τα μακροοικονομικά κριτήρια που πρέπει να

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση σε σχέση με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών. Οι διαδικασίες επαλήθευσης που επιλέξαμε να εφαρμόσουμε για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας συμπεριλάμβαναν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Την αξιολόγηση της πληρότητας εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές και τις σημαντικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.
- Την αξιολόγηση της συνέπειας της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε κατά την κατάταξη των ανοιγμάτων σε στάδια (Staging).
- Για συγκεκριμένο δείγμα δανείων επαληθεύσαμε τους μηχανισμούς που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.
- Ως προς την απομείωση σε ατομική βάση επιλέξαμε ένα δείγμα δανείων με κύριο κριτήριο το υπόλοιπο του πιστωτικού κινδύνου και αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης που καταχωρήθηκε. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόσαμε διαδικασίες αξιολόγησης των δεδομένων και της αξιοπιστίας των αναμενόμενων ρών που χρησιμοποιούνται στην εξατομικευμένη απομείωση.

χρησιμοποιηθούν στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.

- Απαιτεί κρίση από την πλευρά της διοίκησης για να διαπιστώσει αν υπάρχει αύξηση πιστωτικού κινδύνου.
- Απαιτεί κρίση για τον σωστό σχεδιασμό των μαθηματικών τύπων και δεδομένων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.
- Απαιτεί αξιολόγηση από τη Διοίκηση των αποτελεσμάτων των μοντέλων επιμέτρησης αναμενόμενου πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Επίδραση της πανδημίας του Covid -19 και των πρόσφατων γεωπολιτικών εξελίξεων στη διαμόρφωση των εκτιμήσεων, στην ελληνική οικονομία και στον τουρισμό.

Οι γνωστοποιήσεις της Τράπεζας σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.1, 4.1, 4.2 και 16 των οικονομικών καταστάσεων.

- Αναφορικά με την απομείωση σε συλλογική βάση αξιολογήσαμε το εύλογο των σημαντικών παραμέτρων και παραδοχών, όπως την πιθανότητα αθέτησης (probability of default) και την ζημία δεδομένης αθέτησης (loss given default), που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα.
- Την αξιολόγηση της καταλληλότητας των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η Διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις, περιλαμβανομένης της επίδρασης από την κρίση της πανδημίας COVID-19.
- Για συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια αξιολογήσαμε την ύπαρξη και την αποτίμηση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της απομείωσης.
- Επιπλέον, λάβαμε ηλεκτρονικά το συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων της Τράπεζας και εξετάσαμε την ορθή τεχνική λειτουργία των συναρτήσεων (formulas) υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας και των λοιπών ποσοτικών παραμέτρων και δεδομένων.
- Διενεργήσαμε ολική συμφωνία των ανωτέρω αρχείων με τους λογαριασμούς γενικής λογιστικής της Τράπεζας και τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν κατάλληλα το μέγεθος του πιστωτικού κινδύνου.

Πληροφοριακά συστήματα

Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και/ή τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες (δηλ. υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.

Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο των συναλλαγών που τίθενται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν τον κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επιπρόσθετα, το τραπεζικό περιβάλλον υπόκειται

Στις ελεγκτικές διαδικασίες μας περιλαμβάνονται:

- Κατανοήσαμε το περιβάλλον του IT με τη χρήση εμπειρογνώμονα (IT specialist), με σκοπό να εντοπιστούν οι σχετικοί κίνδυνοι.
- Αξιολογήσαμε την ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών της Τράπεζας, επισκοπώντας το σχεδιασμό των κυριότερων διαδικασιών και δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά. Πιο συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε τη διαχείριση των προσβάσεων, των αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για το επίπεδο εφαρμογής

σε εσωτερικές και εξωτερικές απειλές οι οποίες σχετίζονται με την ασφάλεια του κυβερνοχώρου. Με βάση τα παραπάνω το συγκεκριμένο θέμα αξιολογήθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

των συστημάτων που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου.

- Αφού αξιολογήσαμε την ποιότητα των διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με τα πληροφοριακά συστήματα και προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστημική πληροφορία (δηλ. δεδομένα και αναφορές), πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.

Αξιολόγηση ανακτησιμότητας αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 σε € 10 εκατ., σε σύγκριση με € 10,4 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021, μέρος των οποίων δε βασίζεται απαραίτητα σε μελλοντική κερδοφορία αλλά αφορά σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, σύμφωνα με το οποίο η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς είναι υποκειμενική όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου της Τράπεζας και στην αξιολόγηση του ειδικού φορολογικού πλαισίου (άρθρα 27 & 27Α Ν. 4172/2013).

Η διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις σημειώσεις 3.4, 13 και 21 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, εκτιμήσαμε τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε από τη διοίκηση για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και εξετάσαμε τόσο τον προϋπολογισμό όσο και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την προετοιμασία και επισκόπηση των προϋπολογισμών και προσδοκιών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.
- Αξιολόγηση της εκτίμησης της διοίκησης αναφορικά με τη φορολογική νομοθεσία που επηρεάζει το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συγκεκριμένα τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27Α του Ν. 4172/2013.
- Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικότερων παραδοχών και προσδοκιών της διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη υπό το πρίσμα της επιβεβαίωσης αυτών των προσδοκιών ιστορικά, με βάση τα τρέχοντα αποτελέσματα και την φορολογική νομοθεσία.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα ή να διακόψει τη δραστηριότητά της, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.

Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 150 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2022.
- β. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2022 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 34 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 28/6/2013 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 10 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων.

Ιωάννινα, 1 Ιουνίου 2023
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Αλέξανδρος Λ. Τσακανίκας
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 48641

Grant Thornton

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Λ. Κατεγάκη 58, 115 25 Αθήνα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2022
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	01.01- 31.12.2022	01.01-31.12.2021
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		12.229.537	11.432.526
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(1.995.438)	(1.973.281)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	10.234.099	9.459.244
Εσοδα προμηθειών		1.784.985	1.436.365
Εξοδα προμηθειών		(57.258)	(7.942)
Καθαρά έσοδα / (έξοδα) από προμήθειες	7	1.727.727	1.428.423
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	8	106.561	101.863
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		106.561	101.863
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	9	1.380.335	591.030
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		13.448.722	11.580.561
Δαπάνες προσωπικού	10	(3.386.118)	(3.201.074)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	11	(4.115.616)	(3.387.312)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων	18, 19	(699.226)	(504.043)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	12	(3.900.471)	(4.368.834)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		1.347.291	119.298
Φόροι	13, 21	(466.965)	(35.797)
Καθαρά Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)		880.325	83.501
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)			
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:			
Κέρδη (ζημιές) από αναλογιστική μελέτη	27	3.660	1.198
Αναλογών φόρος	21	(1.061)	(347)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Β)		2.599	850
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Α+Β)		882.924	84.351
Κέρδη / (ζημιές) ανά μερίδα (ευρώ) - Βασικά και προσαρμοσμένα		0,020	0,002

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 34 μέχρι 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	31.12.2022	31.12.2021
Ενεργητικό			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	14	36.696.685	17.398.053
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	15	7.799.206	13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	16	237.430.051	218.819.724
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου:			
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	17	234.127	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	17	60.000	60.000
Ακίνητα επενδύσεων	20	6.273.395	5.440.808
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις	17	32.000	47.301
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	18	1.319.160	1.119.074
Ενσώματα πάγια στοιχεία	19	6.059.772	5.105.126
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	21	10.014.227	10.387.115
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	22	8.610.227	14.689.373
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	23	3.228.239	0
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		317.757.088	287.202.161
Παθητικό			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	24	2.907.102	6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	25	279.402.189	248.226.190
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	26	6.100.000	6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	27	174.939	168.634
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	28	100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	29	3.492.390	2.899.820
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ/ντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση	23	95.083	0
Σύνολο Παθητικού		292.271.703	263.669.110
Ίδια Κεφάλαια			
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	30	22.502.365	21.564.024
Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	31	9.185.892	9.054.687
Αποθεματικά	32	1.817.663	1.817.663
Αποτελέσματα εις νέον		(8.020.535)	(8.903.323)
Ίδια κεφάλαια συνεταιρίων Τράπεζας		25.485.385	23.533.051
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		317.757.088	287.202.161

Οι σημειώσεις από τις 34 μέχρι 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

Ποσά σε ευρώ

	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2021	20.263.059	8.885.045	1.817.663	(8.987.675)	21.978.093
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	0	0	0	83.501	83.501
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους	0	0	0	850	850
Αύξηση κεφαλαίου	1.300.965	169.642	0	0	1.470.606
Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2021	21.564.023	9.054.687	1.817.663	(8.903.323)	23.533.051
	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2022	21.564.023	9.054.687	1.817.663	(8.903.323)	23.533.051
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	0	0	0	880.325	880.325
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους	0	0	0	2.599	2.599
Αύξηση κεφαλαίου	938.341	131.205	0	0	1.069.546
Λοιπές προσαρμογές	0	0	0	(136)	(136)
Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2022	22.502.364	9.185.892	1.817.663	(8.020.535)	25.485.385

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 34 μέχρι 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ
(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	01.01. - 31.12.2022	01.01. - 31.12.2021
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/ (Ζημίες) προ φόρων		1.347.291	119.298
Πλέον / μείον προσαρμογές για :			
Απομειώσεις και προβλέψεις	12	3.900.471	4.368.834
Αποσβέσεις	18,19	699.226	504.043
Παροχές προσωπικού μετά τη συνταξιοδότηση		9.965	25.013
Λοιπές προσαρμογές	20	(759.176)	(147.083)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τη μεταβολή σε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων		5.197.777	4.870.105
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα		6.102.254	1.845.560
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες		(22.471.088)	(19.299.069)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού		5.944.886	(4.204.341)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		(3.267.364)	870.489
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πελάτες		31.175.999	1.445.369
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των λοιπών υποχρεώσεων		674.806	869.424
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από λειτουργικές δραστηριότητες		23.357.270	(13.602.462)
Ταμειακές ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες			
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	18	(1.700.898)	(667.403)
Πώληση επενδυτικών ακινήτων	20	401.000	268.385
Απόκτηση επενδυτικών ακινήτων	19	(3.640.040)	(1.520.691)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(4.939.939)	(1.919.709)
Ταμειακές ροές από Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	29	(188.247)	(188.203)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	30	1.069.546	1.470.606
Έκδοση/ (αποπληρωμή) πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων	26	0	79.000
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		881.299	1.361.403
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)		19.298.631	(14.160.768)
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου		17.398.053	31.558.822
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου		36.696.685	17.398.053

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 34 μέχρι 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ε. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.

1.1 Γενικές Πληροφορίες

Η Συνεταιριστική Τράπεζα ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός μεταβλητού κεφαλαίου έχει σκοπό να προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει για τις συνεταιριστικές τράπεζες, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη των μελών και της περιοχής δράσης της. Έλαβε άδεια λειτουργίας με την 535/2-11-1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η τελευταία δεκαετία ήταν δεκαετία ριζικών αλλαγών και αναδιάρθρωσης του Τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα. Από τις παραδοσιακές και εν πολλοίς κρατικά ελεγχόμενες Εμπορικές Τράπεζες, η αγορά τώρα χαρακτηρίζεται από ιδιωτικά, ευέλικτα και σύγχρονα Πιστωτικά Ιδρύματα, που στέκονται ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.

1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας

Η Συνεταιριστική Τράπεζα την 31/12/2022 διαθέτει:

- 9 καταστήματα, 17 ATMs και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου. Συγκεκριμένα λειτουργεί 4 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 3 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 8 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.
- 24ωρη εξυπηρέτηση σε τοπικό και εθνικό επίπεδο με ATMs.
- Πιστωτικές και Χρεωστικές κάρτες.
- Καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων.
- Χορηγητικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής.

Τα προϊόντα της Τράπεζας σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πελατών.

Οι κύριες κατηγορίες πελατών είναι :

- Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Αγρότες – Κτηνοτρόφοι.
- Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.
- Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Κατασκευαστές – Τεχνικές Εταιρείες.
- Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα συναλλάσσεται με τα μέλη της, με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο.

1.3 Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέχτηκε μετά από τη Γενική Συνέλευση στις 10 & 11/07/2021 και λοιπές μεταβολές, αποτελείται από δέκα συμβούλους τους:

- Κωνσταντίνος Ζωνίδης, Πρόεδρος του Δ.Σ.
- Χρήστος Παπαδόγιαννης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
- Εμμανουήλ Χατζάκης, Γραμματέας του Δ.Σ.
- Σπυρίδων Κυριάκης, Ταμίας του Δ.Σ.
- Ιωάννης Βουγιούκας, Διευθύνων Σύμβουλος
- Βασίλειος Τσουκανέλης, Εντεταλμένος Σύμβουλος Διοίκησης
- Ιωάννης Παπαδόπουλος μέλος του Δ.Σ, πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου και μέλος της επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου.
- Κωνσταντίνος Κυριακόπουλος , μέλος του Δ.Σ., Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
- Βασίλειος Κολιός μέλος του Δ.Σ., μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
- Παπαχρήστος Βλάσιος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων

2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας Ηπείρου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2022, έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης, απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους που αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η διοίκηση εκτιμά ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική της δραστηριότητα δεδομένης και της εισόδου στο Κεφάλαιό της ισχυρού στρατηγικού επενδυτή και της περαιτέρω ενίσχυσης των κεφαλαίων που επετεύχθη στο 2022, καθώς επίσης της αύξησης των καταθέσεων και της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα. Κατωτέρω αναλύονται οι κυριότεροι παράγοντες που υποστηρίζουν την παραδοχή αυτή.

Μακροοικονομικό περιβάλλον:

Η ανθεκτική ζήτηση, η υψηλή προσαρμοστικότητα του ιδιωτικού τομέα και η δημοσιονομική υπεραπόδοση το 2022 θέτουν ένα ισχυρό σημείο εκκίνησης για το 2023

Η ανοδική τάση της οικονομικής δραστηριότητας διατηρήθηκε μέχρι το τέλος του 2022, θέτοντας ένα ευνοϊκό σημείο εκκίνησης για το 2023, με την ελληνική οικονομία να ανταποκρίνεται με επιτυχία στις προκλήσεις της ενεργειακής/πληθωριστικής κρίσης.

Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 5,4% σε ετήσια βάση το 2022 και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε χαμηλό 13 ετών στο 11,6% το Δεκέμβριο του 2022, με κάποιες πρώτες ενδείξεις συγκρατημένων μισθολογικών αυξήσεων

Η προσαρμοστικότητα και η ανθεκτικότητα του επιχειρηματικού τομέα στο απότομα αυξανόμενο κόστος παραγωγής, σε συνδυασμό με την ενισχυμένη τιμολογιακή ισχύ, λόγω των υποστηρικτικών συνθηκών ζήτησης, οδήγησαν τα εταιρικά κέρδη (ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα) σε υψηλό 10-ετίας το ενιάμηνο του 2022 στα €22 δισ.

Η ανάκαμψη του τουρισμού και των υπηρεσιών γενικότερα, μετά την πλήρη άρση των περιορισμών για την COVID-19, επανέφερε τα τουριστικά έσοδα στο ιστορικό υψηλό του 2019. Η αύξηση των τραπεζικών δανείων προς τον ιδιωτικό τομέα επιταχύνθηκε στο 6,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 – υψηλό 14 ετών (από τον Ιούλιο του 2009) – με ώθηση από τις αυξημένες νέες πιστώσεις προς μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (+ 11,8% σε ετήσια βάση) το Δεκέμβριο του 2022.

Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 11,2% σε ετήσια βάση το 3ο τρίμηνο του 2022, σημειώνοντας σωρευτική ανατίμηση κατά 39,3% από το χαμηλότερο σημείο τους το 3ο τρίμηνο του 2017 (κατά τη διάρκεια της 10ετούς κρίσης).

Η οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας αναμένεται να υπερβεί τον μέσο όρο της ευρωζώνης το 2023, παρά τη σημαντική επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης στις ευρωπαϊκές οικονομίες, ωθούμενη από συγκεκριμένους υποστηρικτικούς παράγοντες.

Οι επίμονες προκλήσεις που σχετίζονται με την ενέργεια που αποτυπώνονται και στον πληθωρισμό, η υψηλή γεωπολιτική αβεβαιότητα, οι επιπτώσεις (με χρονική υστέρηση) της συνεχιζόμενης συσταλτικής νομισματικής πολιτικής και τα περιορισμένα περιθώρια για πρόσθετη δημοσιονομική στήριξη συνιστούν τους βασικούς παράγοντες κινδύνου για το 2023.

Η ελληνική οικονομία παρέμεινε σε ισχυρή αναπτυξιακή τροχιά το ενιάμηνο του 2022 και αναμένεται να έχει ξεπεράσει τον μέσο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της ευρωζώνης σε σημαντικό βαθμό, για δεύτερη συνεχή χρονιά (αύξηση ΑΕΠ 5,9% σε ετήσια βάση το ενιάμηνο του 2022, σε σύγκριση με 4,0% για τον μέσο όρο της ευρωζώνης και εκτιμώμενη ανάπτυξη 5,3% έναντι 3,5% για το 2022 αντίστοιχα). Οι απώλειες στην οικονομική δραστηριότητα εξαιτίας της πανδημίας έχουν ανακτηθεί, με το ΑΕΠ του 2022, σε σταθερές τιμές, να αναμένεται να υπερβεί το επίπεδο του 2019 κατά 3,7%. Η οικονομία επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα στις πιέσεις που ασκήθηκαν εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης και της ταχείας μετάδοσης των εισαγόμενων πληθωριστικών πιέσεων, αξιοποιώντας i) την προσαρμοστικότητα του ιδιωτικού τομέα ii) την ανάκαμψη του τουρισμού και των υπηρεσιών γενικότερα iii) την πρόσθετη δημοσιονομική στήριξη έναντι των πιέσεων στο ενεργειακό κόστος, η οποία υπερέβη τον μέσο όρο της ευρωζώνης το ενιάμηνο του 2022 και iv) τα σημαντικά αποθέματα ρευστότητας των οικονομικά υγιών επιχειρήσεων και νοικοκυριών.

Αύξηση ΑΕΠ στις οικονομίες της Ευρωζώνης (ενιάμηνο 2022, σταθερές τιμές)

Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 9,5% σε ετήσια βάση και ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά 10,2% το ενιάμηνο του 2022, με τον τελευταίο να ανέρχεται σε υψηλό 11 ετών στο 13,6% του ΑΕΠ. Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας παρέμειναν πολύ υποστηρικτικές, αντισταθμίζοντας μέρος των πληθωριστικών επιπτώσεων που έπληξαν το διαθέσιμο εισόδημα. Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 5,4% σε ετήσια βάση το 2022 (+79 χιλ. επιπλέον εργαζόμενοι ετησίως το Δεκέμβριο και +207 χιλ. κατά μέσο όρο το 12μηνο) και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε χαμηλό 13 ετών στο 11,6% το Δεκέμβριο. Η ήπια αναπροσαρμογή των συνολικών αμοιβών του ιδιωτικού τομέα, η οποία εκτιμάται σε περίπου 2,5-3%, ενισχύθηκε από την αύξηση κατά 9,7% του κατώτατου μισθού. Οι θετικές επιδράσεις από τις αυξημένες αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων καθώς και η αύξηση των μη μισθολογικών εισοδημάτων στήριξαν τις δαπάνες των νοικοκυριών. Οι τιμές των κατοικιών, που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 80% των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών, αυξήθηκαν κατά 10,4% σε ετήσια βάση το ενιάμηνο του 2022 (+11.2% το 3ο τρίμηνο 2022), καταγράφοντας σωρευτική αύξηση σχεδόν 40% μεταξύ του ενιαμήνου 2017 και του ενιαμήνου 2022, μειώνοντας έτσι την απόσταση από το ιστορικό υψηλό τους το 2008 σε περίπου -20%. Επιπλέον, το μικτό εισόδημα των νοικοκυριών (συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα, ενοίκια, τόκους και μερίσματα) εκτιμάται ότι αυξήθηκε με διψήφιο ρυθμό για δεύτερη συνεχή χρονιά (12,2% το ενιάμηνο του 2022), στο υψηλότερο επίπεδο από το 2009 σε δισ. ευρώ. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν το ενιάμηνο του 2022 (κατά ένα σημαντικό ποσοστό 10,2% σε ετήσια βάση), φθάνοντας σε υψηλό 11 ετών στο 13,7% του ΑΕΠ, ενώ το ποσοστό χρήσης της παραγωγικής δυναμικότητας στη βιομηχανία παρέμεινε σημαντικά πάνω από τον μέσο όρο της δεκαετίας στο 2022, με τα δεδομένα με βάση σχετικές έρευνες για τις τρέχουσες τάσεις παραγωγής και τις νέες παραγγελίες να

παραμένουν σε ανοδική τροχιά, πάνω από τους μακροχρόνιους μέσους όρους των συγκεκριμένων μεταβλητών διαχρονικά, παρά την ήπια εξασθένηση σε σύγκριση με το ενιάμηνο του 2022.

Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 20,5% σε ετήσια βάση τον Νοέμβριο του 2022 (+42% το ενδεκάμηνο του 2022 ή +€102 δισ. ετησίως για αυτή την περίοδο) και παρουσίασε ισχυρή ανάπτυξη, ακόμη και όταν εξαιρεθούν οι βιομηχανικοί τομείς που επηρεάζονται από τη μεταβλητότητα των τιμών της ενέργειας, όπως τα καύσιμα και η ηλεκτρική ενέργεια (+19,8% σε ετήσια βάση τον Νοέμβριο και +27% το ενδεκάμηνο του 2022. Παρόμοιες τάσεις παρατηρούνται στην ευρωζώνη υποδηλώνοντας ότι ο αντίκτυπος των διαταραχών της ενέργειας και του πληθωρισμού στην οικονομική δραστηριότητα έχει αποδειχθεί λιγότερο σοβαρός από ό,τι αρχικά αναμενόταν μέχρι το τέλος του 2022. Η επιχειρηματική κερδοφορία όπως προσεγγίζεται από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα στο σύνολο της οικονομίας, εξαιρουμένου του μικτού εισοδήματος, αυξήθηκε σε υψηλό 10ετία, στα €45 δισ. το ενιάμηνο του 2022, παρουσιάζοντας τον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των τελευταίων 20 ετών.

Η ισχυρή επιχειρηματική κερδοφορία αντανακλά την προσαρμοστικότητα και την ανθεκτικότητα των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στο έντονα αυξανόμενο κόστος παραγωγής, σε συνδυασμό με τη σημαντική ισχύ των επιχειρήσεων επί του καθορισμού των τιμών, υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές συνθήκες ζήτησης. Η ανωτέρω ενθαρρυντική επίδοση έχει επιτευχθεί παρά τις εξαιρετικά δυσμενείς μεταβολές στους όρους εμπορίου, οι οποίες, σε συνδυασμό με την ισχυρή ζήτηση, οδήγησαν σε περαιτέρω διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, φθάνοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 2011 (- 8,5% του ΑΕΠ το ενδεκάμηνο του 2022). Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να μειωθεί σταδιακά, καθώς οι διεθνείς τιμές των βασικών πρώτων υλών και εμπορευμάτων αρχίζουν να υποχωρούν και η ζήτηση για εισαγωγές ομαλοποιείται, έπειτα από την άνοδο το 2021-2022, αντισταθμίζοντας την πίεση από μια πιθανή εξασθένηση της εξωτερικής ζήτησης. Επιπλέον, οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ΑΞΕ στην ελληνική οικονομία ανήλθαν σε νέο ιστορικό υψηλό, στα €6,2 δισ. το ενδεκάμηνο του 2022, ξεπερνώντας ήδη το ρεκόρ του 2021 στα €5,4 δισ. Η τάση αυτή δημιουργεί τις συνθήκες για πρόσθετο επιχειρηματικό και οικονομικό μετασχηματισμό στο μέλλον, καθώς και για την αύξηση του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, ενισχύοντας την ανάπτυξη. Μέρος αυτών των εισροών (€1,3 δισ. το ενιάμηνο) έχει κατευθυνθεί για επενδύσεις σε ακίνητα, ενδυναμώνοντας τη συγκεκριμένη αγορά

Η ανταπόκριση της Ελλάδας στις αυξανόμενες ενεργειακές προκλήσεις ήταν αξιοσημείωτη, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στη μείωση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά 14,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 (- 11,2% ετησίως κατά μέσο όρο από την αρχή του πολέμου στην Ουκρανία), καθώς και από την ετήσια μείωση, κατά 19%, του όγκου εισαγωγών φυσικού αερίου για εγχώρια κατανάλωση, σε συνδυασμό με ταχεία υποκατάσταση του ρωσικού αερίου με LNG στο εθνικό ενεργειακό μείγμα (μείωση του μεριδίου ρωσικού φυσικού αερίου στις συνολικές εισαγωγές φυσικού αερίου κατά 33% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2022).

Οι καταθέσεις και τα δάνεια των ελληνικών τραπεζών κατέγραψαν σημαντικές περαιτέρω αυξήσεις το 2022. Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά €8,6 δισ. το 12μηνο του 2022, προσεγγίζοντας το σύνολο των €189 δισ., σε υψηλό 12ετία, παρά την περαιτέρω ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η αύξηση του τραπεζικού δανεισμού προς τον ιδιωτικό τομέα επιταχύνθηκε στο 6,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022 – υψηλό 14 ετών (από τον Ιούλιο του 2009) – ενισχυμένη από μια νέα άνοδο των πιστώσεων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, στο 11,8% ετησίως (ο υψηλότερος ρυθμός για το 2022 μαζί με το +12,3% το Σεπτέμβριο). Η σωρευτική καθαρή ροή (από αποπληρωμές) τραπεζικών δανείων προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις το 12μηνο του 2022 ανήλθε σε €6,8 δισ., καθιστώντας την, την υψηλότερη των τελευταίων 14 ετών, χωρίς να προσμετράτε η έντονη ανάκαμψη του 2020, λόγω κρατικών εγγυήσεων (€6,7 δισ.)

Οι αποδόσεις των ελληνικών 10-ετών κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν στο 4,1% το 2ο εξάμηνο του 2022, από 2,6% το 1ο εξάμηνο του 2022 και 0,9% κατά μέσο όρο το 2021, λόγω της σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής και της ευρείας επαναξιολόγησης της τιμολόγησης λόγω αυξημένων πληθωριστικών προσδοκιών. Το επιτοκιακό περιθώριο του 10-ετούς ελληνικού ομολόγου σε σχέση με το γερμανικό αυξήθηκε στις 240 μονάδες βάσης το 2ο εξάμηνο του 2022, από 220 μονάδες βάσης το 1ο εξάμηνο, υποχωρώντας περαιτέρω στις 206 μονάδες βάσης τον Ιανουάριο του 2023, με την απόδοση του γερμανικού 10-ετούς ομολόγου να αυξάνεται επίσης στο 1,8% το 2ο εξάμηνο του 2022 από 0,6% το 1ο εξάμηνο του 2022 και -0,33% το 2021. Οι κρατικοί τίτλοι της Ελλάδας παραμένουν επιλέξιμοι στο πλαίσιο του ευέλικτου προγράμματος επανεπένδυσης των κεφαλαίων από τη λήξη των ομολόγων που αποκτήθηκαν μέσω του PEPP (μετά τον τερματισμό του προγράμματος το Μάρτιο του 2022).

Οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ελλάδας συγκριτικά με το μέσο όρο της Ευρωζώνης απέναντι στις προκλήσεις του 2023

Οι επιδόσεις της Ελλάδας στο τρέχον έτος, αλλά και μεσοπρόθεσμα, αναμένεται να υποστηριχθούν από τους ακόλουθους παράγοντες:

- Την ισχυρή αύξηση των επενδύσεων, λόγω της ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων και της αυξανόμενης θετικής επίδρασης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»). Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αναμένεται να αυξηθεί με διψήφιο ρυθμό, για 3ο συνεχές έτος, υποστηριζόμενος από τις θετικές προοπτικές ζήτησης, τα υψηλά ποσοστά αξιοποίησης του παραγωγικού δυναμικού και την ισχυρή κερδοφορία. Επιπλέον, τα επενδυτικά οφέλη από το ΤΑΑ θα αρχίσουν να γίνονται περισσότερο εμφανή από το 2023 και μετά, λόγω χρονικής υστέρησης μεταξύ της εισροής των κονδυλίων (€11,1 δισ. επιχορηγήσεων και δανείων, σωρευτικά, μέχρι τις αρχές του 2023, που αντιστοιχούν περίπου στο 1/3 της συνολικής διαθέσιμης χρηματοδότησης για την Ελλάδα) και των τελικών κεφαλαιακών δαπανών. Ομοίως, οι εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις («ΑΞΕ»), ύψους €14 δισ., από το εξωτερικό στο διάστημα 2020-22 θέτουν τις βάσεις για περαιτέρω ενίσχυση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου

- Τη δυναμική των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών και ιδίως του τουρισμού, που παρουσιάζουν μικρότερη ευαισθησία στις μεταβολές των σχετικών τιμών, το κόστος εισροών και τις διακυμάνσεις του εισοδήματος. Η εμπειρία των προηγούμενων ετών δείχνει ότι η εξωτερική ζήτηση για τουριστικές υπηρεσίες – ιδίως από χώρες της Ευρωζώνης – παρουσιάζει ανθεκτικότητα στην οικονομική μεταβλητότητα, αλλά επηρεάζεται σημαντικά από γεωπολιτικούς ή υγειονομικούς κινδύνους. Επιπλέον, η τιμολογιακή ισχύς των ελληνικών επιχειρήσεων έχει ενισχυθεί σημαντικά το 2023 από τις εξαιρετικές επιδόσεις του τουρισμού το 2022, προοιωνίζοντας περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση των σχετικών υπηρεσιών στο μέλλον.

- Τη δημοσιονομική πολιτική που θα παραμείνει υποστηρικτική προς τις περισσότερο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να αμβλυθεί ο αντίκτυπος της αστάθειας των τιμών ενέργειας και του δομικού πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημά τους. Αξιόλογοι χρηματοδοτικοί πόροι έχουν προβλεφθεί, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2023, βάσει πολύ πιο συντηρητικών προβλέψεων για τις τάσεις των τιμών της ενέργειας σε σύγκριση με τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά. Επίσης, η εκτιμώμενη υπεραπόδοση κατά το 2022 συνεπάγεται τη μετακύλιση ισχυρότερων θετικών επιδράσεων στα επόμενα χρόνια, ενισχύοντας τη δημοσιονομική ανθεκτικότητα της χώρας. Η επιστροφή σε πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα ύψους 0,7% του ΑΕΠ θα βασιστεί σε ευνοϊκές κυκλικές συνθήκες.

- Τις παρατηρούμενες συγκρατημένες αυξήσεις μισθών, για πρώτη φορά από την αρχή της ελληνικής κρίσης. Η ισχυρή ανάκαμψη της αγοράς εργασίας, σε συνδυασμό με την αύξηση του κατώτατου μισθού το 2022 – που θα συμπληρωθεί από μια πρόσθετη αύξηση της τάξης του 5,5%-9,5% το 2023 – θα μπορούσαν να επιφέρουν μια προσαρμογή του μέσου ωρομισθίου στον ιδιωτικό τομέα της τάξης του 4-4,5% περίπου σε ετήσια βάση το 2023, ύστερα από ένα εκτιμώμενο 2,5-3% το 2022. Η μετακύλιση στους μέσους μισθούς του ιδιωτικού τομέα θα είναι μερική – και πιο συγκρατημένη από το μέσο όρο της Ευρωζώνης – διατηρώντας τα κεκτημένα της Ελλάδας σχετικά με την ανταγωνιστικότητα κόστους κατά την προηγούμενη δεκαετία.

Ωστόσο, οι αυξανόμενες ανησυχίες, όσον αφορά τον αντίκτυπο στην ανάπτυξη του 2023, της παρατεταμένης αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις ενεργειακές εξελίξεις, του επίμονου δομικού πληθωρισμού και της συνεχιζόμενης σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, οδήγησαν σε σημαντική καθοδική αναθεώρηση των προβλέψεων του επίσημου και ιδιωτικού τομέα. Παρόλο που οι ενεργειακές προκλήσεις ήταν πιο διαχειρίσιμες τους τελευταίους μήνες του 2022, λόγω του συνδυασμού της επιβράδυνσης της ζήτησης, των προσαρμογών από την πλευρά της προσφοράς και των ευνοϊκών καιρικών συνθηκών στην Ευρώπη, θα χρειαστεί χρόνος ώστε η ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας να φτάσει σε μια νέα ευσταθή ισορροπία.

Όσον αφορά τις μελλοντικές προοπτικές για την ελληνική οικονομία, αν και ο πληθωρισμός παρουσίασε πρόσφατα κάποια σημάδια επιβράδυνσης, λόγω εξασθένησης των ενεργειακών πιέσεων και των προβλημάτων στις διεθνείς αλυσίδες εφοδιασμού στα τέλη του 2022, οι υποκείμενες πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν επίμονες εξαιτίας της ακραίας έντασης του αρχικού σοκ και της πολύπλοκης διαδικασίας μετάδοσής του μέσω της αλυσίδας παραγωγής. Επιπλέον, η δημοσιονομική πολιτική αναμένεται να διαδραματίσει λιγότερο ενεργό ρόλο στη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς οι περισσότερες οικονομίες προσπαθούν να επαναφέρουν σε ισορροπία τις δημοσιονομικές τους θέσεις, μετά από τρία χρόνια αποφασιστικής επέκτασης, προκειμένου να αμβλύνουν τον αντίκτυπο των σχετικών

με την πανδημία του COVID-19 και την ενέργεια κρίσεων. Η επιβάρυνση του διαθέσιμου εισοδήματος από τον πληθωρισμό (συμπεριλαμβανομένων των ετεροχρονισμένων επιπτώσεων από το 2022) θα παραμείνει σημαντική στην Ελλάδα το 2023, παρά την αναμενόμενη συγκράτηση του πληθωρισμού, οδηγώντας σε ουσιαστική επιβράδυνση των καταναλωτικών δαπανών, η οποία θα τείνει επίσης να αποδυναμώσει την τιμολογιακή ισχύ των επιχειρήσεων από τα τρέχοντα ισχυρά επίπεδα. Η συνεχιζόμενη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ θα μεταφερθεί με υψηλότερη ταχύτητα στο κόστος δανεισμού κατά τη διάρκεια του 2023, επιδεινώνοντας τη χρηματοοικονομική θέση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και περιορίζοντας την προθυμία τους να χρηματοδοτήσουν τις καταναλωτικές και επενδυτικές τους αποφάσεις μέσω νέων δανείων. Ωστόσο, τα πραγματικά επιτόκια της ελληνικής οικονομίας θα παραμείνουν κάτω από τους μακροχρόνιους μέσους όρους τους, με τις αυξήσεις των επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες να αντισταθμίζονται εν μέρει από τη μείωση των ασφαλιστρών κινδύνου ανά χώρα και την περαιτέρω επαναξιολόγηση του κινδύνου της οικονομίας. Συνολικά, η ελληνική οικονομία φαίνεται να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις ανωτέρω προκλήσεις και αναμένεται να συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι των άλλων χωρών της Ευρωζώνης, αξιοποιώντας τους ανθεκτικούς καταλύτες ανάπτυξης και την ισχυρή δυναμική που αναπτύχθηκε στο διάστημα 2021-2022. Για το 2023, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 1,0%-2,0%, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΤΕ και τις τελευταίες εκτιμήσεις του επίσημου και ιδιωτικού τομέα, σε ένα περιβάλλον σχετικά ισορροπημένου εύρους κινδύνων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει περαιτέρω κλιμάκωση των γεωπολιτικών πιέσεων. Να σημειωθεί ότι η οικονομική δραστηριότητα εμφανίστηκε πιο ανθεκτική από το αναμενόμενο το 4ο τρίμηνο του 2022, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες οικονομίες της Ευρωζώνης, θέτοντας εκ των πραγμάτων μια πιο υψηλή αφετηρία για το 2023. Επιπροσθέτως, η επιβεβαίωση ενός καλύτερου από το αναμενόμενο σεναρίου για τις τιμές ενέργειας θα συνεπαγόταν ισχυρότερη ανάπτυξη, καθώς η ενεργειακή κρίση είχε σημαντικότερες αρνητικές επιπτώσεις για την Ελλάδα το 2022, λόγω της σχετικά υψηλής εξάρτησής της από εισαγωγές ενέργειας, αλλά και από εισαγόμενες εισροές που σχετίζονταν με βασικά εμπορεύματα, οι τιμές των οποίων αυξήθηκαν σημαντικά το 2022. Οι τρέχουσες τάσεις στις αγορές ενεργειακών και μη ενεργειακών βασικών εμπορευμάτων υποδηλώνουν σημαντική αποκλιμάκωση των πιέσεων στα περισσότερα τμήματα της αγοράς, σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις που έγιναν το 2ο εξάμηνο του 2022. Η παγίωση της συγκεκριμένης δυναμικής θα μπορούσε να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη του 2023. Από την άλλη πλευρά, μια αναζωπύρωση των ενεργειακών εντάσεων θα έφερνε την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση, με πρόσθετους κινδύνους για την οικονομική ανάπτυξη, δεδομένης της μειωμένης δυνατότητας για σημαντικές δημοσιονομικές παρεμβάσεις.

Εξέλιξη και προοπτικές των τραπεζών

Η επίδοση του τραπεζικού κλάδου το 2022

Σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα στοιχεία, τα κέρδη του τραπεζικού τομέα αυξήθηκαν σε €174 εκατ. (σε ετησιοποιημένη βάση) τα πρώτα τρία τρίμηνα του 2022 από €157 εκατ. την ίδια περίοδο του 2021, με τον (ετησιοποιημένο) δείκτη απόδοσης μέσω ιδίων κεφαλαίων να ενισχύεται οριακά στο 13,7%, λόγω των ισχυρότερων λειτουργικών κερδών προ προβλέψεων. Πράγματι, τα καθαρά επιτοκιακά κέρδη ανέκαμψαν τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2022, αντανακλώντας την ισχυρή επέκταση των τραπεζικών εργασιών (τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 9,7% σε ετήσια βάση το Σεπτέμβριο έναντι αύξησης 6,3% το Σεπτέμβριο του 2021), ενώ, παράλληλα, τα καθαρά μη επιτοκιακά κέρδη συνέχισαν να αυξάνονται με εύρωστο ρυθμό, υποστηριζόμενα από καθαρά κέρδη από χρεώσεις και προμήθειες καθώς και από συναλλαγματικά κέρδη. Τα ισχυρότερα καθαρά λειτουργικά κέρδη αντισταθμίστηκαν μερικώς από τις υψηλότερες προβλέψεις για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Πράγματι, με τις πιέσεις στην ποιότητα του ενεργητικού ήδη να συσσωρεύονται (ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων προς συνολικά ακαθάριστα δάνεια αυξήθηκε οριακά στο 3,3% το Σεπτέμβριο από το χαμηλό 3,1% στις αρχές το 2022), λόγω των αυξανόμενων οικονομικών προκλήσεων, οι τράπεζες αύξησαν σημαντικά τις προβλέψεις για μη εξυπηρετούμενα δάνεια στα πρώτα τρία τρίμηνα του 2022, από χαμηλή, ωστόσο, βάση. Είναι σημαντικό ότι η κεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε ισχυρή, με το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να βελτιώνεται οριακά στο 17,7% το Σεπτέμβριο του 2022, παραμένοντας σημαντικά υψηλότερος από το κατώτατο κανονιστικό όριο του 8,0%.

Κεφαλαιακή επάρκεια Τράπεζας :

Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε στο 12,26%, ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) διαμορφώθηκε στο 12,26% και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (TCR) διαμορφώθηκε στο 15,14%.

Για τη βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας και την περαιτέρω ενίσχυσή της η Διοίκηση της Τράπεζας έλαβε τα ακόλουθα μέτρα:

- 1) Εντός του 2022 πραγματοποιήθηκε ενίσχυση του συνεταιριστικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 1,07 εκ., από διάθεση νέων μερίδων και δεν πραγματοποιήθηκε διανομή κερδών χρήσης.
- 2) Το 2022 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας το επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ). Το Σχέδιο αποσκοπεί στην περιγραφή μιας σειράς πιθανών επιλογών ανάκαμψης που δύναται να αναλάβει η Τράπεζα σε περιπτώσεις που απειλείται η βιωσιμότητά της.

Σημειώνεται πως η Τράπεζα αξιολογήθηκε το β' τρίμηνο του 2022 από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ) και προσδιορίστηκαν πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα II ύψους 2,18% (έναντι 2,55% το 2020) και η διατήρηση Περιθωρίου Κεφαλαιακής Κατεύθυνσης (Pillar II Capital Guidance, P2G) ύψους 1,50% (έναντι 2,00% το 2020), με εφαρμογή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΕΠΑΘ), Εξαιτίας ωστόσο των έκτακτων συνθηκών που διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας COVID 19, επέτρεψε στην Τράπεζα να λειτουργεί κάτω από το επίπεδο του περιθωρίου κεφαλαίων P2G έως τις 31.12.2022.

Προοπτικές για το 2023, αλλά και αυξανόμενοι κίνδυνοι κυρίως λόγω κλιμάκωσης των γεωπολιτικών εντάσεων

Η σύσφιξη των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και η σταδιακή απόσυρση των δημοσιονομικών μέτρων, αναμένεται να επιβραδύνουν τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας σε +2,9% για το σύνολο του 2023 από +3,4% το 2022, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Οι κίνδυνοι ως προς την ανάπτυξη είναι καθοδικοί, και συμπεριλαμβάνουν μια ταχύτερη από το αναμενόμενο σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής παγκοσμίως, λόγω του επίμονα υψηλού πληθωρισμού, η οποία ενδέχεται να διακυβευσει την «ομαλή προσγείωση» της παγκόσμιας οικονομίας. Ο παρατεταμένος πόλεμος στην Ουκρανία παραμένει σημαντική πηγή ανησυχίας, καθώς οποιαδήποτε κλιμάκωση διακινδυνεύει να διαταράξει τις ροές και τον εφοδιασμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φυσικό αέριο, πλήττοντας αρχικά τον βιομηχανικό τομέα και ωθώντας υψηλότερα τις παγκόσμιες τιμές ενέργειας. Επιπλέον, η εμφάνιση νέων μεταλλάξεων της COVID-19 θα μπορούσε να προκαλέσει νέες διαταραχές στη λειτουργία της οικονομίας και να αποτρέψει την ομαλοποίηση της λειτουργίας των εφοδιαστικών αλυσίδων. Από την άλλη πλευρά, μια πιθανή υποχώρηση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις, θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων εκτιμώνται πιο υγιείς, σε σύγκριση με τις μεγάλες ανισορροπίες, μεταξύ άλλων και της υψηλής μόχλευσης, που είχαν συσσωρευθεί οδεύοντας προς την Παγκόσμια Χρηματοπιστωτική Κρίση. Επιπλέον, η πλήρης επανεκκίνηση της οικονομίας της Κίνας αναμένεται να θέσει τις βάσεις, μεταξύ άλλων, για την ταχύτερη ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου, εν μέσω και της συνεχιζόμενης εξομάλυνσης της λειτουργίας των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων.

Ρευστότητα:

Η υπερβάλλουσα ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα συνέχισε να κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα στη διάρκεια του 2022, οπότε ανήλθε κατά μέσο όρο σε 4.510 δισεκ. ευρώ, έναντι 4.119 δισεκ. ευρώ το 2021 και 2.519 δισεκ. ευρώ το 2020.

Το δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου του 2023 η υπερβάλλουσα ρευστότητα υποχώρησε και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο σε 4.123 δισεκ. ευρώ.

Η αύξηση των καταθέσεων την εξεταζόμενη περίοδο συνδέεται με την άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο ενισχύθηκε και από τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης. Επιπλέον, η δυναμική ανάκαμψη της οικονομίας, η οποία αντανακλάται στην αύξηση των ρών εξαρτημένης απασχόλησης (κυρίως στους τομείς του λιανεμπορίου και του τουρισμού), επέδρασε υποστηρικτικά.

Κατά την 31/12/2022 οι καταθέσεις της Τράπεζας Ηπείρου ανήλθαν στα € 279,40 εκ. έναντι € 248,23 εκ. την 31/12/2021.

Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη, την αύξηση των καταθέσεων κατά την διάρκεια της χρήσης 2022 και την συνεπακόλουθη βελτίωση των δεικτών ρευστότητας, με σημαντική υπέρβαση των ελάχιστων εποπτικών ορίων, εκτιμά πως θα καλύψει απρόσκοπτα τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες.

2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

2.3.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2022 ή μεταγενέστερα.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια», στο ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού» και στις «Ετήσιες Βελτιώσεις 2018 - 2020» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2022)

Τον Μάιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας σειράς τροποποιήσεων, που περιλαμβάνουν περιορισμένου σκοπού τροποποιήσεις σε τρία Πρότυπα, καθώς και τις Ετήσιες Βελτιώσεις του Συμβουλίου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινίσεις αναφορικά με τη διατύπωση των Προτύπων ή διορθώνουν ήσσονος σημασίας συνέπειες, παραβλέψεις ή αντικρούσεις μεταξύ των απαιτήσεων των Προτύπων. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» επικαιροποιούν μία παραπομπή του ΔΠΧΑ 3 στο Ενοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς χωρίς να τροποποιούν τις λογιστικές απαιτήσεις που αφορούν στις συνενώσεις επιχειρήσεων.
- Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια» απαγορεύουν σε μία εταιρεία να αφαιρέσει από το κόστος των παγίων ποσά που έλαβε από την πώληση στοιχείων που παράγονται κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των εν λόγω παγίων για να καταστούν έτοιμα προς χρήση. Αντιθέτως, η εταιρεία αναγνωρίζει τα εν λόγω έσοδα από πωλήσεις και τα σχετικά κόστη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού» προσδιορίζουν τα κόστη που μία εταιρεία θα πρέπει να συμπεριλάβει κατά την αξιολόγηση για το εάν ένα συμβόλαιο είναι ζημιόγono.
- Οι Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2018-2020 προβαίνουν σε ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς», στο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», στο ΔΛΠ 41 «Γεωργία» και στα Επεξηγηματικά Παραδείγματα που συνοδεύουν το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις».

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

2.3.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων, οι οποίες όμως δεν επηρεάζουν τις θεμελιώδεις αρχές που εισήχθησαν όταν αρχικά εκδόθηκε το ΔΠΧΑ 17. Οι τροποποιήσεις έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να μειώσουν τα κόστη μέσω απλούστευσης ορισμένων απαιτήσεων του Προτύπου, να οδηγήσουν σε πιο εύκολα επεξηγήσιμη χρηματοοικονομική απόδοση, καθώς και να διευκολύνουν τη μετάβαση αναβάλλοντας την ημερομηνία εφαρμογής του Προτύπου για το 2023, παρέχοντας παράλληλα πρόσθετη βοήθεια για τη μείωση της προσπάθειας που απαιτείται κατά την πρώτη εφαρμογή του Προτύπου. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Φεβρουάριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού που αφορούν στις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών. Σκοπός των τροποποιήσεων είναι να βελτιώσουν τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών ώστε να παρέχουν πιο χρήσιμη πληροφόρηση στους επενδυτές και σε λοιπούς χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τις τροποποιήσεις απαιτείται η γνωστοποίηση σημαντικών πληροφοριών σχετικών με τις λογιστικές πολιτικές, αντί της γνωστοποίησης των σημαντικών λογιστικών πολιτικών. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη: Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Φεβρουάριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού οι οποίες αποσαφηνίζουν τη διαφορά μεταξύ αλλαγής λογιστικής εκτίμησης και αλλαγής λογιστικής πολιτικής. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική, καθώς η αλλαγή λογιστικής εκτίμησης εφαρμόζεται χωρίς αναδρομική ισχύ και μόνο για μελλοντικές συναλλαγές και άλλα μελλοντικά γεγονότα, εν αντιθέσει με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής που έχει αναδρομική ισχύ και εφαρμόζεται σε συναλλαγές και άλλα γεγονότα του παρελθόντος. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος: Αναβαλλόμενος Φόρος σχετιζόμενος με Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία Μεμονωμένη Συναλλαγή» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Μάιο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση στοχευμένων τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 12 προκειμένου να προσδιορίσει πώς οι οικονομικές οντότητες θα πρέπει να χειρίζονται τον αναβαλλόμενο φόρο που προκύπτει από συναλλαγές όπως οι μισθώσεις και οι υποχρεώσεις αποδέσμευσης – συναλλαγές για τις οποίες οι οικονομικές οντότητες

αναγνωρίζουν ταυτόχρονα μία απαίτηση και μία υποχρέωση. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οικονομικές οντότητες απαλλάσσονται από την αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου όταν αναγνωρίζουν απαιτήσεις ή υποχρεώσεις για πρώτη φορά. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι η εν λόγω απαλλαγή δεν έχει εφαρμογή και οι οικονομικές οντότητες απαιτείται να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενο φόρο στις συναλλαγές αυτές. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις: Πρώτη Εφαρμογή των ΔΠΧΑ 17 και ΔΠΧΑ 9 – Πληροφορίες Συγκριτικής Περιόδου» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)

Τον Δεκέμβριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στις απαιτήσεις μετάβασης στο ΔΠΧΑ 17 προκειμένου να αντιμετωπίσει ένα σημαντικό ζήτημα που σχετίζεται με τις προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ των υποχρεώσεων από ασφαλιστικές συμβάσεις και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στη συγκριτική πληροφόρηση στα πλαίσια της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» και του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Η τροποποίηση έχει σκοπό να βελτιώσει τη χρησιμότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που θα παρουσιάζεται στη συγκριτική περίοδο για τους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Ταξινόμηση Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2024)

Τον Ιανουάριο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονήσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης για την αναβολή κατά ένα έτος της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της αρχικώς εκδοθείσας τροποποίησης στο ΔΛΠ 1, ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης της πανδημίας του Covid-19. Ωστόσο, τον Οκτώβριο του 2022, το IASB εξέδωσε μία επιπλέον τροποποίηση που στοχεύει στη βελτίωση της πληροφόρησης που παρέχουν οι εταιρείες σχετικά με τις μακροπρόθεσμες δανειακές δεσμεύσεις. Το ΔΛΠ 1 απαιτεί από μία εταιρεία να ταξινομεί το δάνειο ως μακροπρόθεσμο μόνο εάν η εταιρεία μπορεί να αποφύγει τον διακανονισμό του δανείου εντός 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς. Ωστόσο, η ικανότητα μίας εταιρείας να το πράξει εξαρτάται συχνά από τη συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις του. Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 προσδιορίζουν ότι οι δεσμεύσεις που πρέπει να τηρούνται μετά την ημερομηνία αναφοράς δεν επηρεάζουν την ταξινόμηση του δανείου ως βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο κατά την ημερομηνία αναφοράς. Αντίθετα, οι τροποποιήσεις του προτύπου απαιτούν από μία εταιρεία να γνωστοποιεί πληροφορίες σχετικά με αυτές τις δεσμεύσεις στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2024, με την πρόωγη υιοθέτησή τους να επιτρέπεται. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις: Υποχρέωση Μίσθωσης σε μία Πώληση και Επαναμίσθωση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2024)

Τον Σεπτέμβριο του 2022, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» με τις οποίες προστίθενται απαιτήσεις για τον τρόπο με τον οποίο μια εταιρεία λογιστικοποιεί μία πώληση και επαναμίσθωση (“sale and leaseback”) μετά την ημερομηνία της συναλλαγής. Η πώληση και επαναμίσθωση είναι μια συναλλαγή κατά την οποία, μια εταιρεία πουλά ένα περιουσιακό στοιχείο και μισθώνει το ίδιο περιουσιακό στοιχείο πίσω για μια χρονική περίοδο από τον νέο ιδιοκτήτη. Το ΔΠΧΑ 16 περιλαμβάνει απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό μίας πώλησης και επαναμίσθωσης κατά την ημερομηνία που πραγματοποιείται η συναλλαγή. Ωστόσο, το Πρότυπο δεν είχε προσδιορίσει τον τρόπο επιμέτρησης της συναλλαγής μετά την ημερομηνία αυτής. Οι εκδοθείσες τροποποιήσεις προστίθενται στις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σχετικά με την πώληση και επαναμίσθωση, υποστηρίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συνεπή εφαρμογή του λογιστικού προτύπου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν θα αλλάξουν τον λογιστικό χειρισμό για μισθώσεις εκτός από αυτές που προκύπτουν από μία συναλλαγή πώλησης και επαναμίσθωσης. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μια επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση.

2.4.1 Αρχική αναγνώριση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους.

2.4.2 Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά μέσα της Τράπεζας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει μια νέα προσέγγιση για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση των στοιχείων αυτών βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα για τη διαχείρισή τους και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες: στο αποσβέσιμο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, εάν κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές τους και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (solely payments of principle and interest – SPPI). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, εάν κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι τόσο η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών όσο και η πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Μια οικονομική οντότητα δύναται κατά την αρχική αναγνώριση να προσδιορίσει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ως επιμετρώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά

μια λογιστική ανακολουθία. Επιπροσθέτως, κατά την αρχική αναγνώριση, μια οικονομική οντότητα δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση. Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Το επιχειρηματικό μοντέλο αντανακλά τον τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού προκειμένου αυτά να δημιουργήσουν ταμειακές ροές. Δηλαδή, το επιχειρηματικό μοντέλο προσδιορίζει το εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν είτε από την αποκλειστική είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών είτε από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού ή και από τα δύο. Η προσέγγιση της Τράπεζας είναι να διενεργήσει την αξιολόγηση σύμφωνα με το λειτουργικό της μοντέλο και τον τρόπο παροχής πληροφοριών στα βασικά μέλη της Διοίκησης.

Αξιολόγηση SPPI (αξιολόγηση συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων)

Κατά την αξιολόγηση εάν οι συμβατικές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη εάν οι εν λόγω ροές είναι συνεπείς με μια βασική δανειακή σύμβαση, δηλαδή τα βασικά στοιχεία του επιτοκίου αφορούν στο αντάλλαγμα για την αξία του χρήματος στο χρόνο, στον πιστωτικό κίνδυνο, άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού καθώς και σε ένα περιθώριο κέρδους. Επίσης, διενεργείται αξιολόγηση για το εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού περιλαμβάνει κάποιο συμβατικό όρο που θα μπορούσε να αλλάξει το ποσό ή τη χρονική στιγμή των συμβατικών ταμειακών ροών με τέτοιο τρόπο, που η ανωτέρω προϋπόθεση δε θα ίσχυε.

Απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ΑΠΖ) σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις οικονομικές συνθήκες στο μέλλον και την πιστωτική συμπεριφορά.

Κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων που περιλαμβάνονται στο πεδίο των αρχών απομείωσης, η Τράπεζα αναγνωρίζει πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές για 12 μήνες («12-month expected losses»), οι οποίες ορίζονται ως το τμήμα των ΑΠΖ το οποίο απορρέει από γεγονότα αθέτησης τα οποία είναι πιθανά μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο. Μεταγενέστερα, για τα χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική τους αναγνώριση, αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις ΑΠΖ για τη συνολική διάρκεια τη ζωής τους («lifetime expected losses») η οποία προκύπτει από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά για όλη την αναμενόμενη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις ΑΠΖ 12 μηνών θεωρούνται ότι βρίσκονται στο Στάδιο 1, εκείνα για τα οποία έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση εισέρχονται στο Στάδιο 2, ενώ τα απομειωμένα (credit impaired) μεταβαίνουν στο Στάδιο 3.

Κατάταξη ανοιγμάτων σε στάδια

Η Τράπεζα διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εκείνα που επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ 12 μηνών (Στάδιο 1) και σε εκείνα για τα οποία αναγνωρίζονται ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (Στάδιο 2 και 3) ανάλογα με το εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, όπως προκύπτει από τον κίνδυνο αθέτησης των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση.

Για να ορίσει τον κίνδυνο αθέτησης, η Τράπεζα εφαρμόζει τον ορισμό της αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς με βάση:

- το αντικειμενικό κριτήριο των 90 ημερών καθυστέρησης, και
- τα κριτήρια που αφορούν στην ένδειξη αδυναμίας πληρωμής (unlikeliness to pay)

Η Τράπεζα εναρμόνισε τον ορισμό του Σταδίου 3 για σκοπούς χρηματοοικονομικής πληροφόρησης με τον ορισμό Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (“MEA”) που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς. Συνεπώς, σύμφωνα με την Πολιτική Προβλέψεων της Τράπεζας ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο (credit impaired) και ταξινομείται στο Στάδιο 3 όταν χαρακτηρίζεται ως MEA.

Η Τράπεζα, σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που έχουν αναγνωριστεί στο Στάδιο 3, θα αναγνωρίσει έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (EIR), επί της καθαρής λογιστικής αξίας. Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία παρουσίασαν σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση θα κατατάσσονται στο Στάδιο 2. Για να αξιολογήσει εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο

του ενεργητικού έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική του αναγνώριση, η Τράπεζα έκανε χρήση διαφόρων κριτηρίων τα οποία περιλαμβάνουν:

- ρυθμίσεις (forbearance),
- όριο 30 ημερών καθυστέρησης (backstop indicator) και
- ανοίγματα αυξημένης εποπτείας (Watchlist)

Η Τράπεζα, σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατατάσσονται στο Στάδιο 1 και 2, θα αναγνωρίσει έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (EIR) επί της μεικτής λογιστικής τους αξίας.

Όταν τα κριτήρια ταξινόμησης στο Στάδιο 2 δεν πληρούνται και ταυτόχρονα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού δεν είναι απομειωμένα, θα αναταξινομούνται στο Στάδιο 1. Επιπλέον, μεταγενέστερες μεταφορές από το Στάδιο 3 στο Στάδιο 2 θα λάβουν χώρα για εκείνα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία παύουν να θεωρούνται απομειωμένα με βάση την αξιολόγηση όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Όπως περιγράφηκε παραπάνω, εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, τότε η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται ως ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για 12 μήνες. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου, ορίζονται ως το τμήμα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο απορρέει από γεγονότα αθέτησης τα οποία είναι πιθανά μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο μετά την ημερομηνία αναφοράς και είναι ίσες με τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή ομάδας αυτών, λόγω της πιθανότητας εμφάνισης ζημιολογών γεγονότων εντός των επόμενων 12 μηνών.

Σε περιπτώσεις όπου κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει επέλθει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα διενεργείται για τη συνολική διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια της ζωής ορίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Το ποσό της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών αντιπροσωπεύει μία σταθμισμένη, βάσει πιθανοτήτων, μέση εκτίμηση που θα λαμβάνει υπόψη την αξία του χρήματος στο χρόνο. Ως πιστωτική ζημία ορίζεται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που είναι απαιτητές από τη Τράπεζα σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού στοιχείου και των ταμειακών ροών που η Τράπεζα προσδοκά ότι θα εισπράξει (cash shortfalls) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού. Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες καθώς και λογικές και βάσιμες προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες λαμβάνονται υπόψη.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Τράπεζα θα εκτιμήσει τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) από όλες τις πιθανές πηγές λαμβάνοντας υπόψη τις ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις ή άλλες τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά. Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με εξασφαλίσεις, η εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών που σχετίζονται με την εξασφάλιση αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ροών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από τη διαδικασία πλειστηριασμού μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν ο πλειστηριασμός είναι πιθανός.

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για μεγάλα απομειωμένα δάνεια, τα οποία υπερβαίνουν τα προκαθορισμένα όρια που τίθενται σύμφωνα με την πολιτική διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, γίνεται σε ατομική βάση. Για τα υπόλοιπα ανοίγματα η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γίνεται σε συλλογική βάση. Η εν λόγω επιμέτρηση περιλαμβάνει συγκεκριμένα στοιχεία των δανειοληπτών, ιστορικά δεδομένα πιστωτικών ζημιών και πληροφόρηση σχετικά με μελλοντικά μακροοικονομικά στοιχεία.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται στις καμπύλες της πιθανότητας αθέτησης (probability of default - PD), της ζημιάς ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD), της έκθεσης κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) και άλλων παραμέτρων όπως τον συντελεστή μετατροπής των εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε πιστωτικά ανοίγματα (credit conversion factor - CCF). Γενικά, η

Τράπεζα αναμένει να αντλήσει αυτές τις παραμέτρους από εσωτερικώς αναπτυγμένα στατιστικά μοντέλα, ιστορικά δεδομένα συγκεκριμένης χρονικής στιγμής (point-in-time) και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου.

Η πιθανότητα αθέτησης (PD) εκφράζει την πιθανότητα ένας οφειλέτης να αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις είτε στο διάστημα των επόμενων δώδεκα μηνών είτε κατά την εναπομείνουσα διάρκεια της οφειλής του. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα θα κάνει χρήση αμερόληπτων point-in-time PDs και θα ενσωματώνει μελλοντική πληροφόρηση και μακροοικονομικά σενάρια.

Η έκθεση κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD) ορίζεται ως η εκτίμηση του χρηματοδοτικού ανοίγματος σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης του οφειλέτη. Το EAD ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού εκφράζει την λογιστική του αξία (gross carrying amount) σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής. Για την εκτίμηση του EAD, η Τράπεζα θα χρησιμοποιήσει ιστορικές παρατηρήσεις και μακροπρόθεσμες προβλέψεις για να αποτυπώσει πληρωμές κεφαλαίου και τόκων καθώς και πιθανές εκταμιεύσεις δανειακών δεσμεύσεων.

Η ζημιά δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) εκφράζει την έκταση της ζημιάς που η Τράπεζα αναμένει για ανοίγματα τα οποία είναι σε κατάσταση αθέτησης και ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών κι εκείνων που η Τράπεζα προσδοκά να εισπράξει συμπεριλαμβανομένων των ποσών από τη ρευστοποίηση εξασφαλίσεων. Το LGD, το οποίο εκφράζεται συνήθως ως ποσοστό του EAD, διαφέρει σύμφωνα με τον τύπο του αντισυμβαλλόμενου, τον τύπο και την προτεραιότητα της απαίτησης, την ύπαρξη εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών ενισχύσεων.

Ο συντελεστής μετατροπής (CCF) χρησιμοποιείται για την μετατροπή των πιστωτικών γραμμών και άλλων εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε EAD ποσά. Θεωρείται ως μια παραδοχή που προκύπτει μέσω μοντέλων (modelled assumption) και εκφράζει το τμήμα των μη εκταμιευμένων ανοιγμάτων τα οποία αναμένεται να εκταμιευτούν πριν την εκδήλωση του γεγονότος αθέτησης.

Μελλοντική πληροφόρηση (forward looking information)

Η Τράπεζα ενσωματώνει μελλοντική πληροφόρηση κατά την επιμέτρηση των αναμενομένων πιστωτικών ζημιών. Η Τράπεζα αξιολογεί ένα εύρος μελλοντικών οικονομικών σεναρίων με σκοπό την επίτευξη της εκτίμησης των αναμενομένων πιστωτικών ζημιών η οποία θα αντικατοπτρίζει ένα ποσό που έχει καθοριστεί αμερόληπτα και έχει σταθμιστεί βάσει πιθανοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα κάνει χρήση τριών μακροοικονομικών σεναρίων κατ' ελάχιστον (δηλαδή το βασικό, το δυσμενές και το αισιόδοξο) λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές πιθανότητες πραγματοποίησης του καθενός εκ των σεναρίων. Το βασικό σενάριο αποτελεί και το πιο πιθανό σενάριο και θα εναρμονιστεί με την πληροφόρηση που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για σκοπούς στρατηγικού σχεδιασμού και προϋπολογισμού (budgeting).

2.4.3 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες, οι ομολογίες εκδόσεώς μας και οι λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.

2.4.4 Μέθοδοι προσδιορισμού της εύλογης αξίας

Για την απεικόνιση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε εύλογες αξίες χρησιμοποιήθηκαν οι τρέχουσες τιμές της αγοράς για κάθε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο. Για όσα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Τράπεζας οι τρέχουσες αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες, οι αξίες προέκυψαν βάσει μεθόδων εκτίμησης και δεν διαφέρουν σημαντικά από τις αξίες με τις οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις.

2.4.5 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- έχουν λήξει οι ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών στοιχείων,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,

- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως, οπότε και τα διαγράφει.

2.4.6 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η Τράπεζα διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στις περιπτώσεις διακοπής αναγνώρισης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και του τιμήματος που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.4.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων εμφανίζονται συμψηφιστικά στην Κατάσταση Καθαρής Θέσης, μόνο σε περιπτώσεις όπου η Τράπεζα έχει νομικά το δικαίωμα και την πρόθεση να προβεί σε ταυτόχρονο διακανονισμό τους ή σε διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από το συμψηφισμό τους.

2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα

Οι Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το συναλλακτικό και λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας. Κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο εθνικό νόμισμα, με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα οικόπεδα, τα κτίρια των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Καταστημάτων, οι δαπάνες προσηκών και βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα, και ο κινητός εξοπλισμός, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται.

Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημιές από την απομείωση της αξίας τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη ενώ δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται. Οι αποσβέσεις των κτιρίων και του εξοπλισμού διενεργούνται στο κόστος κτήσεως μείον την υπολειμματική τους αξία, και υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η ωφέλιμη ζωή ανά κατηγορία παγίων έχει καθορισθεί ως εξής:

Κτίρια	40	έτη
Εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα	3-10	έτη
Προσθήκες και βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα	Διάρκεια μίσθωσης	

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Εξετάζονται όμως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας, καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές, στα αποτελέσματα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης που αφορούν.

2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή η Τράπεζα έχει εντάξει τα προγράμματα λογισμικού, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Το κόστος προγραμμάτων λογισμικού που αποκτώνται με αγορά περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος προετοιμασίας του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του προσωπικού και των εξειδικευμένων επαγγελματιών.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των προγραμμάτων, την οποία η Τράπεζα έχει καθορίσει σε 1 έως 15 έτη.

Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο. Όλα τα άυλα πάγια εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους. Για τα άυλα στοιχεία η Τράπεζα δεν υπολογίζει υπολειμματική αξία.

Τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωριστεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν. Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο αναγνωρίζονται όταν η Τράπεζα μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση
- την πρόθεση της να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο
- την ικανότητα της να χρησιμοποιεί το στοιχείο
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς και οικονομικούς πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις της αξίας τους.

2.8 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί. Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις. Αν η Τράπεζα έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, η Τράπεζα παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Η Τράπεζα επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

- α. της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και
- β. του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

2.9 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία κατέχονται για εκμίσθωση ή για απόκτηση υπεραξίας ή και για τα δύο κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν οικοπέδα, κτίρια ή τμήματα κτιρίων.

Οι επενδύσεις αρχικά καταχωρούνται στο κόστος, συμπεριλαμβανομένου των εξόδων συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από ανεξάρτητους εκτιμητές. Κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη μεταβολή στην εύλογη αξία συμπεριλαμβάνεται στο καθαρό κέρδος ή ζημιά της περιόδου που προκύπτει.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται στη λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οφέλη τα οποία σχετίζονται με το ακίνητο θα εισρεύσουν και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί με αξιοπιστία. Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μετατραπεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενη κατατάσσεται στα ενσώματα πάγια.

2.10 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα, τα οποία αποκτώνται από την Τράπεζα, μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες συναλλαγής και περιλαμβάνονται είτε στις Επενδύσεις σε ακίνητα είτε στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού ανάλογα με τη χρήση των ακινήτων και το σκοπό διακράτησης. Όσα ακίνητα κατατάσσονται στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού, μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία, μεταξύ της λογιστικής και της εκτιμώμενης ρευστοποιήσιμης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις διαφορές αποτίμησης την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στο κονδύλι "Λοιπά Έσοδα".

2.11 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων, η Τράπεζα εξετάζει τη λογιστική αξία των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να προσδιορίσει, αν υπάρχει ένδειξη ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης, οπότε και εκτιμάται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Τράπεζα εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Η ανακτήσιμη αξία, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας σε χρήση. Για τον υπολογισμό της αξίας σε χρήση του περιουσιακού στοιχείου, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Αν το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), εκτιμάται ότι είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία του, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), μειώνεται μέχρι το ανακτήσιμο ποσό. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Όταν μεταγενέστερα, μια ζημιά απομείωσης αναστραφεί, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), αυξάνεται μέχρι την μικρότερη αξία μεταξύ της αναθεωρημένης εκτιμώμενης ανακτήσιμης αξίας του και της λογιστικής αξίας, που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε αναγνωρισθεί καμιά ζημιά απομείωσης της αξίας του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) στα προηγούμενα έτη. Η αναστροφή της ζημιάς απομείωσης, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.12 Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Το ταμείο
- Οι καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες

2.13 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο τρέχων φόρος της χρήσεως περιλαμβάνει τον αναμενόμενο να πληρωθεί φόρο επί του φορολογητέου εισοδήματος της κλειόμενης χρήσεως, βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον και σχετίζεται με λογιστικές πράξεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσεως αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπεστέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων. Υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης λογιστικής τους αξίας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές. Ο φόρος εισοδήματος, τρέχων και αναβαλλόμενος, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν αφορά σε στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και ο φόρος που αναλογεί σε αυτά καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

2.14 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια

Οι υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους (έσοδα από την έκδοσή τους, μείον τα πραγματοποιηθέντα έξοδα έκδοσής τους). Μετά την αρχική αναγνώριση, οι πιστωτικοί τίτλοι και τα δανειακά κεφάλαια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά, μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των τίτλων, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από τίτλους και δανειακά κεφάλαια της Τράπεζας περιλαμβάνουν ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

2.15 Παροχές στο Προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό), σε χρήμα και σε είδος, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

Τυχόν ανεξόφλητο ποσό, καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Οργανισμός αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο), μόνο κατά την έκταση που η προκαταβολή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές προς εργαζομένους κατά και μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Η Τράπεζα καταβάλλει εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους, κατά και μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών και παρέχουν εφάπαξ αποζημιώσεις, κατά την έξοδο από την υπηρεσία, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές υγειονομικής περίθαλψης.

i) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, ορίζεται το πρόγραμμα στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης, είναι ίση με την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, μειούμενης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά από προσαρμογή για μη αναγνωρισθέντα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων όταν προκύπτουν.

Η υποχρέωση της χρηματοδότησης εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους και εγκεκριμένους αναλογιστές, με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από τις

εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές, προεξοφλημένες με το επιτόκιο κρατικών ομολόγων με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης.

ii) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένης εισφοράς, ορίζεται το πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο, χωρίς καμία άλλη νομική ή συμβατική υποχρέωση για κάλυψη ελλειμμάτων του Ταμείου. Οι εισφορές του Οργανισμού στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της χρήσης που αφορούν και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού».

2.16 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Οι προβλέψεις, διενεργούνται όταν η Τράπεζα έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων και είναι πιθανό ότι η Τράπεζα θα αναγκασθεί να διακανονίσει αυτήν την υποχρέωση. Οι προβλέψεις επιμετρούνται με την καλύτερη εκτίμηση της Διοίκησης, επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται, προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης στην οποία αναμένεται να διακανονισθεί η υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

2.17 Καθαρή Θέση

Αρχές διάκρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται για την άντληση κεφαλαίων κατατάσσονται ως στοιχεία της καθαρής θέσεως εφόσον, βάσει της ουσίας της συμβάσεως, η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για καταβολή μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή για ανταλλαγή χρηματοοικονομικών στοιχείων με όρους πιθανά δυσμενείς για αυτήν.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας ρυθμίζονται από το Ν. 1667/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015, από τις αποφάσεις των οργάνων της Τράπεζας και από το καταστατικό της, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές απ' αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Με βάση τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2: «Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα», πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά δύνανται να περιλαμβάνουν ή να υπόκεινται σε περιορισμούς, σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Ανάλογα με τους όρους εξόφλησης καθορίζεται αν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει, από μόνο του, την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Μάλλον, η οικονομική οντότητα πρέπει να λάβει υπόψη όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου για τον προσδιορισμό της κατάταξής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ίδια κεφάλαια. Στους όρους και προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σχετικοί τοπικοί Νόμοι, κανονισμοί και το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, που ισχύει κατά την ημερομηνία της κατάταξης, αλλά όχι οι αναμενόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις εκείνων των Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού.

Ειδικότερα, οι μερίδες μελών θα κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια όταν: α) Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει τις μερίδες των μελών και β) Οι τοπικοί Νόμοι ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας δύνανται να επιβάλλουν διάφορες απαγορεύσεις στην εξόφληση των μερίδων των μελών, π.χ. άνευ όρων απαγορεύσεις ή απαγορεύσεις που βασίζονται σε κριτήρια ρευστότητας. Αν η εξόφληση απαγορεύεται ρητά

από τους τοπικούς Νόμους ή τους κανονισμούς ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, οι μερίδες των μελών θεωρούνται ίδια κεφάλαια. Ωστόσο, οι διατάξεις των τοπικών Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού της οικονομικής οντότητας, που απαγορεύουν την εξόφληση, μόνο εφόσον πληρούνται (ή δεν πληρούνται) ορισμένες προϋποθέσεις, όπως οι περιορισμοί που αφορούν τη ρευστότητα, δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες των μελών να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014, η Τράπεζα δεν μπορεί να εξαργυρώνει συνεταιριστικές μερίδες, όταν ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας υπολείπεται του ελαχίστου που επιβάλλει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος, δύναται να θέτει περιορισμούς στην εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων από την πλευρά της Τράπεζας, εφόσον τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητά της.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια εξόφλησης μερίδων από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους σε περίπτωση αύξησεως του συνεταιριστικού κεφαλαίου.

2.18 Αναγνώριση αποτελεσμάτων

Στα έσοδα και έξοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, έξοδα από τόκους καταθέσεων, προμήθειες διαχείρισης και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα και έξοδα.

Η αναγνώριση των εσόδων και εξόδων γίνεται ως εξής:

i) Έσοδα και έξοδα από τόκους

Έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν απομειωθεί εκτοκίζονται στο νέο, απομειωμένο πλέον, υπόλοιπό τους με το πραγματικό τους επιτόκιο.

ii) Έσοδα και έξοδα από προμήθειες

Έσοδα και έξοδα από προμήθειες αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρασχέθηκαν ή λήφθηκαν οι υπηρεσίες, ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής, ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου, καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με σταθερή βάση, κατά τη διάρκεια της ισχύος του κινδύνου.

iii) Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η Τράπεζα κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων και μελλοντικών οικονομικών παραμέτρων ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν από τα εκτιμώμενα.

iv) Φόρος εισοδήματος

Η Τράπεζα αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις για ποσά τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, καθώς και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα, βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και μελλοντικές χρήσεις.

2.19 Διανομή Μερισμάτων

Τα μερίσματα που διανέμονται στους συνέταιρους από τα καθαρά κέρδη χρήσεως της Τράπεζας αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις την ημερομηνία κατά την οποία εγκρίνεται η διανομή τους από τη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το Καταστατικό της Τράπεζας.

2.20 Μισθώσεις

Η Τράπεζα αναγνωρίζει κατά την ημερομηνία έναρξης μιας μίσθωσης αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου στοιχείου και μια μισθωτική υποχρέωση.

Δικαίωμα χρήσης παγίου

Το δικαίωμα χρήσης αναγνωρίζεται στο κόστος, ήτοι αποτελεί το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών καταβολών, πλέον μισθωμάτων που καταβλήθηκαν πριν την έναρξη της μίσθωσης, τυχόν άμεσων εξόδων που καταβλήθηκαν από την Τράπεζα και εκτιμήσεις για τυχόν έξοδα αποκατάστασης ή απόσυρσης του παγίου, μείον τυχόν μισθωτικά κίνητρα που δόθηκαν. Μετά την αρχική αναγνώριση, το δικαίωμα χρήσης εξακολουθεί να αποτιμάται στο κόστος μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις, οι οποίες υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ζωής της μίσθωσης, και των ζημιών απομείωσης, ενώ η αξία του προσαρμόζεται αναλόγως κατά το ποσό της επανεκτίμησης της μισθωτικής υποχρέωσης, αν αυτή υπάρχει. Το δικαίωμα χρήσης παρακολουθείται στα Ιδιοχρησιμοποιούμενα Πάγια.

Μισθωτική Υποχρέωση

Η μισθωτική υποχρέωση αναγνωρίζεται ως το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών μισθωτικών καταβολών μειωμένο κατά τα τυχόν κίνητρα μίσθωσης που έχουν δοθεί και τα οποία περιλαμβάνουν τα σταθερά και τα κυμαινόμενα μισθώματα (μισθώματα που βασίζονται σε δείκτη, π.χ. Δείκτη τιμών καταναλωτή), την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς του παγίου αν αυτό είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ασκηθεί, καθώς και τυχόν καταβολές που είναι βέβαιο ότι θα πληρωθούν σε περίπτωση λήξης της μίσθωσης. Μετά την αρχική αναγνώριση, η μισθωτική υποχρέωση επαναμετράται μόνο σε περίπτωση αλλαγής του επιτοκίου προεξόφλησης, της μισθωτικής διάρκειας ή του μισθώματος της σύμβασης, με τις προκύπτουσες διαφορές να προσαρμόζουν ισόποσα τη μισθωτική υποχρέωση και το δικαίωμα χρήσης. Επιπρόσθετα, η μισθωτική υποχρέωση αυξάνεται κατά το ποσό του χρηματοοικονομικού εξόδου που λογίζεται, ενώ μειώνεται από τις συμβατικές καταβολές στα ορισμένα χρονικά διαστήματα. Η μισθωτική υποχρέωση παρακολουθείται στις Λοιπές Υποχρεώσεις.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Τράπεζα μπορεί να συμμετέχει σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, σύμφωνα με τις οποίες μεταβιβάζονται στην Τράπεζα ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην αρχική καταχώρηση στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβαλλομένων μισθωμάτων. Μεταγενέστερα, μισθωμένα οικόπεδα και ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής εκτός και αν είναι σχεδόν βέβαιο ότι η Τράπεζα θα αποκτήσει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης. Αν η μίσθωση μεταφέρει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης ή αν περιέχει δικαίωμα αγοράς σε μειωμένη τιμή, η περίοδος απόσβεσης είναι στην ωφέλιμη ζωή του παγίου. Τα μισθώματα διαχωρίζονται στο ποσό που αφορά την αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης, και την αποπληρωμή του κεφαλαίου.

Η Τράπεζα ως εκμισθωτής

Η Τράπεζα λειτουργεί ως εκμισθωτής και η κατάταξη των μισθώσεων βασίζεται στην έκταση κατά την οποία οι κίνδυνοι και ωφέλειες που συνεπάγεται η κυριότητα ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου ανήκουν Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 ης Δεκεμβρίου 2022. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική μίσθωση αν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική αν δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Η Τράπεζα στην κατάσταση οικονομικής θέσης, καταχωρεί τα κατεχόμενα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση ως απαίτηση, με αξία ίση με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση. Τα μισθώματα αντιμετωπίζονται ως εξόφληση (αποπληρωμή) κεφαλαίου και ως χρηματοοικονομικό έσοδο. Η

καταχώρηση και κατανομή του χρηματοοικονομικού εσόδου βασίζεται σε ένα μοντέλο που αντανακλά μία σταθερή περιοδική απόδοση της καθαρής επένδυσης επί του ανεξόφλητου μέρους της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι μισθώσεις της κατηγορίας αυτής στις οποίες συμμετέχει η Τράπεζα ως εκμισθωτής αφορούν στα επενδυτικά ακίνητα της Τράπεζας. Τα έσοδα μισθωμάτων, εξαιρώντας το κόστος υπηρεσιών, καταχωρούνται στα έσοδα με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης. Κόστη που αναλαμβάνονται για την απόκτηση των εσόδων μισθωμάτων, καταχωρούνται στα έξοδα.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν, τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές πληροφορίες, καθώς και στις σημειώσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Η διοίκηση της Τράπεζας πιστεύει ότι οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων είναι οι κατάλληλες λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που ίσχυαν κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει τις παρακάτω λογιστικές αρχές ως σημαντικές για την κατανόηση των Οικονομικών Καταστάσεων, εξαιτίας αφενός των υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών που ενέχουν, και αφετέρου λόγω της ευαισθησίας των οικονομικών καταστάσεων σε αυτές.

3.1 Απομείωση δανείων

Οι προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου και των πιθανών ζημιών του. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καλυμμάτων, η γενικότερη οικονομική κατάσταση και το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί, έλεγχο απομείωσης (impairment test), με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση.

α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε συλλογική βάση

Η Τράπεζα επιμετρά την ΑΠΖ τους σε ατομική βάση στα πιστωτικά ανοίγματα όπου συντρέχουν τα κατωτέρω κριτήρια σωρευτικά:

- Το συνολικό πιστωτικό άνοιγμα ενός πιστούχου υπερβαίνει το ποσό των €300χιλ. κατά την ημερομηνία αναφοράς
- Τα πιστωτικά ανοίγματα κατατάσσονται ως Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα ή έχει ενεργοποιηθεί κάποια ένδειξη μη ολοσχερούς αποπληρωμής που χρήζει αξιολόγησης (soft UTP trigger) σύμφωνα με την Πιστωτική πολιτική της Τράπεζας.

Εκτός από τα μεμονωμένα σημαντικά ανοίγματα, πρόσθετα πιστωτικά ανοίγματα μπορούν να αξιολογηθούν σε ατομική βάση ανεξάρτητα από το επίπεδο έκθεσης τους, κατά την κρίση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων έπειτα από εισήγηση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Όλα τα υπόλοιπα ανοίγματα αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα ταξινομεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοιογενείς κατηγορίες, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων.

β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια

Η Τράπεζα χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνουν τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματα εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των αναμενόμενων ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Οι υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εκτιμώνται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης και την αύξηση αποδοχών και συντάξεων.

3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση

Η διοίκηση της Τράπεζας καθορίζει την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των παγίων στοιχείων και τις αντίστοιχες αποσβέσεις. Η εκτίμηση της διοίκησης της Τράπεζας βασίζεται στην αναμενόμενη περίοδο λειτουργικής χρήσης των κτιρίων και των λοιπών παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση, όπως έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα και η οποία δεν αναμένεται να αλλάξει σημαντικά. Ωστόσο, η διοίκηση μπορεί να αλλάξει τους συντελεστές απόσβεσης στις περιπτώσεις που κατά την κρίση της, η ωφέλιμη ζωή εμφανίζεται να είναι διαφορετική από αυτή που αρχικά είχε εκτιμηθεί και προβαίνει σε διαγραφές ή απομειώσεις της αξίας των οικονομικά απαξιωμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο βαθμό που θα έχει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις εκπεστέες φορολογικές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, τις οποίες έχει αναγνωρίσει η Τράπεζα, αφορούν κατά κύριο λόγο τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.

Η Τράπεζα αναγνώρισε τις εν λόγω απαιτήσεις που προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές της απομείωσης των δανείων διότι σύμφωνα με την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών αυτές είναι ανακτήσιμες και δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, όπως εξάλλου ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών βασίστηκε στις προβλέψεις για την εξέλιξη των λογιστικών αποτελεσμάτων όπως αυτά απεικονίζονται στις παραδοχές του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Τράπεζας που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο. Λήφθηκε, επίσης, υπόψη η ύπαρξη φορολογητέων κερδών την τελευταία δεκαετία. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Τράπεζα εκτιμά ότι το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της που έχει αναγνωριστεί είναι ανακτήσιμο.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο ανακτησιμότητας που διενεργείται βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 27α του Ν. 4172/2013 η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε περίπου 8,3 εκατ. €.

Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου της Τραπέζης, η οποία επηρεάζεται από το γενικότερο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, η Τράπεζα επαναξιολογεί την εκτίμησή της για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε συνάρτηση με την εξέλιξη των παραγόντων που την επηρεάζουν.

3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου

Η Τράπεζα εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στα ίδια Κεφάλαια, σύμφωνα με την Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των Ιδίων Κεφαλαίων στις Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις.

4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η τράπεζα από τις δραστηριότητές της εκτίθεται σε πλήθος χρηματοοικονομικών κινδύνων, από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω γενικότερων μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Την ευθύνη για το σχεδιασμό, την εξειδίκευση και την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, έχει η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε μέσω των κατάλληλων μηχανισμών να εντοπίζει, να παρακολουθεί και να αναλύει αυτούς τους κινδύνους και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές πρακτικές.

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τις χορηγήσεις απορρέει από τον κίνδυνο αθέτησης της υποχρέωσης εκ μέρους των οφειλετών να αποπληρώσουν, εντός των συμβατικών τους προθεσμιών, μέρος ή το σύνολο των οφειλών τους. Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και για το λόγο αυτό η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείρισή του αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Διοίκησης

Το μεγαλύτερο ποσό μεμονωμένων χορηγήσεων αφορά σε επιχειρηματικά δάνεια και ανέρχεται σε ποσοστό 81% περίπου του συνόλου των χορηγήσεων. Σε ποσοστό 18% περίπου ανέρχονται οι χορηγήσεις προς ιδιώτες, και σε 1% περίπου Οργανισμούς και επιχειρήσεις του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Διοίκηση της Τράπεζας δίδει ιδιαίτερη σημασία στην ορθή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογώντας την πιστοληπτική ικανότητα κάθε αντισυμβαλλόμενου, σύμφωνα με το ισχύον, κάθε φορά κανονιστικό, πλαίσιο.

4.1.1 Μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες του πιστωτικού κινδύνου είναι πολλοί, ορισμένοι εκ των οποίων είναι η επικρατούσα κατάσταση της οικονομίας και της αγοράς, αλλά και οι προσδοκίες για το μέλλον, η χρηματοοικονομική θέση των αντισυμβαλλομένων, το είδος, η διάρκεια και το ύψος της συμβατικής υποχρέωσης, καθώς και η ύπαρξη εγγυήσεων και εξασφαλίσεων (καλύμματα).

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί για την πιστοληπτική αξιολόγηση των αιτούντων προϊόντων Επιχειρηματικής Πίστης το Icap Risk Profiler. Το ICAP Risk Profiler έχει ως στόχο την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εξεταζόμενων επιχειρήσεων σε σχέση με την πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας, σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους και κατατάσσει τις επιχειρήσεις σε δεκαβάθμια κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας (1-2) τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης. Αντίθετα, όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας (9- 10) τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας.

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα αξιολογούνται και παρακολουθούνται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο με βάση το αντίστοιχο rating. Οι χαμηλού και μέσου κινδύνου πιστούχοι αξιολογούνται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ενώ οι υψηλού κινδύνου (watchlist) σε εξαμηνιαία και οι πολύ υψηλού κινδύνου (distressed) σε τριμηνιαία βάση. Κατά κανόνα, η διαβάθμιση γίνεται για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά. Στους Ομίλους, χρησιμοποιείται η διαβάθμιση της μητρικής ή βασικής εταιρίας εφόσον θεωρείται σίγουρο ότι η μητρική/βασική εταιρία μπορεί να εγγυηθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των θυγατρικών της.

4.1.2 Διαχείριση ορίων κινδύνων και τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Η Τράπεζα διαχειρίζεται, ελέγχει και περιορίζει τη συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου, ανά αντισυμβαλλόμενο, ανά ομάδα αντισυμβαλλομένων, ανά προϊόν και ανά τομέα δραστηριότητας, έχοντας διαμορφώσει σύστημα ορίων αντισυμβαλλομένων και εγκριτικά όρια πιστοδοτήσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της μέγιστης αποδεκτής ανάληψης κινδύνων.

Στις παραγράφους που ακολουθούν, περιγράφονται και άλλες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα για τον έλεγχο και τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου.

Εγγυήσεις και εξασφαλίσεις

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πιστοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεων της. Για το σκοπό αυτό έχει προσδιορίσει και ενσωματώσει στην πιστωτική του πολιτική, κατηγορίες αποδεκτών καλυμμάτων και εξασφαλίσεων, οι κυριότερες των οποίων είναι:

- Ενέχυρα επί καταθέσεων,
- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου,
- Εγγυήσεις ΕΑΤ,
- Ενέχυρα επί επιταγών,
- Προσημειώσεις/ υποθήκες ακινήτων,
- Απαιτήσεις έναντι τρίτων.

Η εκτίμηση της αξίας των εμπράγματων διασφαλίσεων, πραγματοποιείται αρχικά κατά τη στιγμή της έγκρισης της πιστοδότησης, με βάση την τρέχουσα αξία τους, η οποία στη συνέχεια αναπροσαρμόζεται προκειμένου να αντανακλά την τρέχουσα αξία των καλυμμάτων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων

4.2.1 Μέγιστη Έκθεση στον Πιστωτικό Κίνδυνο

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας στις 31/12/2022 και 31/12/2021, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα περιλαμβανόμενα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

	31.12.2022		
	Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	36.696.685		36.696.685
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.799.206		7.799.206
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	287.123.814	49.693.763	237.430.051
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	2.293.127	2.059.000	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	60.000		60.000
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	9.301.814	691.587	8.610.227
A Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	343.274.645	52.444.349	290.830.296
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	26.984.792	58.000	26.926.792
Σύνολο ενεργητικού	370.259.437	52.502.349	317.757.088
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού			
Εγγυητικές επιστολές	35.499.092	0	35.499.092
B Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	35.499.092	0	35.499.092
A+B Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	378.773.737	52.444.349	326.329.388

	31.12.2021		
	Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17.398.053		17.398.053
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	13.901.460		13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	272.343.022	53.523.298	218.819.724
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	2.293.127	2.059.000	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	60.000		60.000
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	15.376.331	686.958	14.689.373
A Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	321.371.993	56.269.255	265.102.738
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	22.142.123	42.699	22.099.423
Σύνολο ενεργητικού	343.514.115	56.311.954	287.202.161
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού			
Εγγυητικές επιστολές	18.039.682	0	18.039.682
B Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	18.039.682	0	18.039.682
A+B Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	339.411.675	56.269.255	283.142.420

4.2.2 Ποιοτική ανάλυση δανείων

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών, αναλύονται ως εξής:

	31/12/2022			31/12/2021		
	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό
Ιδιώτες	51.564.601	13.874.315	27%	50.665.400	12.205.814	24%
Στεγαστικά	39.270.116	10.300.817	26%	38.764.355	8.552.230	22%
Καταναλωτικά	12.294.485	3.573.498	29%	11.901.045	3.653.584	31%
Επιχειρηματικά	233.657.553	44.877.391	19%	219.486.795	29.219.382	13%
Γεωργία - κτηνοτροφία	24.789.736	4.132.725	17%	19.554.745	2.001.058	10%
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.151.449	132.155	3%	4.774.154	1.073.575	22%
Εμπόριο	47.349.681	8.148.687	17%	49.098.612	6.944.782	14%
Ενέργεια	38.043.212	77.105	0%	20.021.409	2.781	0%
Κατασκευές	19.795.586	1.008.957	5%	24.378.194	2.378.512	10%
Μεταποίηση	28.551.079	8.075.392	28%	27.879.490	4.145.080	15%
Μεταφορές και Logistics	6.793.267	1.838.213	27%	6.596.288	1.064.801	16%
Τουρισμός	49.366.131	18.995.625	38%	48.739.480	9.804.178	20%
Υπηρεσίες	9.994.452	1.168.074	12%	6.800.321	582.140	9%
Λοιπές	4.822.960	1.300.460	27%	11.644.103	1.222.474	10%
Δημόσιος Τομέας	1.901.660	436.417	23%	2.190.827	447.444	20%
Σύνολο	287.123.814	59.188.123	21%	272.343.022	41.872.639	15%

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πιστοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεων της.

Οι εξασφαλίσεις κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- **Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας:** Οικιστικά, εμπορικά ακίνητα, βιομηχανοστάσια και λοιπά ακίνητα
- **Χρηματοοικονομικές Εξασφαλίσεις:** Μετρητά, εκχωρημένες απαιτήσεις και επιταγές
- **Λοιπές εξασφαλίσεις:** Κρατικές εγγυήσεις, Εγγυήσεις ΕΑΤ, λοιπές εξασφαλίσεις

Κατωτέρω αναλύονται οι ληφθείσες από την Τράπεζα εξασφαλίσεις, ανά κατηγορία δανείου:

<u>31.12.2022</u>				
<u>Αξία εξασφαλίσεων</u>				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	34.985.716	1.224.941	29.731	36.240.388
Επιχειρηματική Τραπεζική	119.422.371	21.438.810	30.435.102	171.296.283
Δημόσιος Τομέας	415.884	0	1.350.437	1.766.320
Σύνολο	154.823.970	22.663.751	31.815.269	209.302.991

<u>31.12.2021</u>				
<u>Αξία εξασφαλίσεων</u>				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	35.161.553	1.257.446	102.181	36.521.180
Επιχειρηματική Τραπεζική	115.440.105	6.625.112	25.263.524	147.328.741
Δημόσιος Τομέας	438.180	0	1.718.907	2.157.087
Σύνολο	151.039.838	7.882.559	27.084.612	186.007.008

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

<u>31.12.2022</u>				
<u>Αξία εξασφαλίσεων</u>				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	19.049.383	0	0	19.049.383
Επιχειρηματική Τραπεζική	38.697.750	23.089	1.473.350	40.194.189
Δημόσιος Τομέας	0	0	0	0
Σύνολο	57.747.134	23.089	1.473.350	59.243.573

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

<u>31.12.2021</u>				
<u>Αξία εξασφαλίσεων</u>				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	22.751.699	0	0	22.751.699
Επιχειρηματική Τραπεζική	53.868.883	320	1.763.010	55.632.213
Δημόσιος Τομέας	438.180	0	0	438.180
Σύνολο	77.058.762	320	1.763.010	78.822.091

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων απεικονίζει τη σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζεται ο Δείκτης για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων
 εκ των οποίων:

	31.12.2022	Στάδιο 3	31.12.2021
Μικρότερο από 50%	7.369.563	2.509.362	6.469.595
51%-70%	5.445.190	840.466	3.687.670
71%-80%	2.231.272	1.166.800	2.754.248
81%-90%	2.473.901	1.631.964	1.621.437
91%-100%	2.577.989	1.597.551	2.702.115
101%-120%	5.851.432	4.796.379	7.087.311
121%-150%	3.488.653	2.814.770	6.872.974
Μεγαλύτερο από 150%	9.832.116	7.838.241	7.569.007
Σύνολο	39.270.116	23.195.533	38.764.355
Μέσος όρος του Δείκτη	87%	125%	82%

Ως απομειωμένα δάνεια (Στάδιο 3) και απαιτήσεις κατά πελατών ορίζονται τα εξής:

- Οι πιστοδοτήσεις σε στάδιο ουσιαστικής καθυστέρησης άνω των 90 ημερών ή σε στάδιο δικαστικών ενεργειών,
- Οι πιστοδοτήσεις που έχουν καταταχθεί ως Ανοίγματα Αβέβαιης Είσπραξης (Unlikely to Pay),
- Οι πιστοδοτήσεις οι οποίες έχουν κριθεί απομειωμένες (Credit Impaired) κατά την ατομική αξιολόγηση υπολογισμού προβλέψεων, σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο.
- Οι Μη Εξυπηρετούμενες Ρυθμίσεις (Forborne Non Performing Exposures) οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση έως 90 ημέρες.

Τα απομειωμένα δάνεια μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη απομειωμένα εφόσον υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που δικαιολογούν την αποκατάστασή τους. Γενικώς, τα δάνεια μπορούν να αποκατασταθούν ως μη απομειωμένα όταν η κατάσταση του πιστούχου έχει βελτιωθεί τόσο ώστε να είναι πιθανή η πλήρης αποπληρωμή σύμφωνα με τους αρχικούς ή τους τυχόν τροποποιημένους συμβατικούς όρους.

Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31/12/2022	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	8.804.985	7.231.965	1.544.508	17.581.458	106.301.388	32.227.604	2.632.371	141.161.363
1-30 μέρες	717.173	2.214.558	300.022	3.231.753	5.444.293	4.166.716	1.609.439	11.220.448
31-60 μέρες	0	1.004.710	133.249	1.137.959	0	5.758.154	24.761	5.782.914
61-90 μέρες	0	416.639	241.742	658.381	0	3.844.738	49.847	3.894.585
91-180 μέρες	0	0	474.803	474.803	0	0	738.317	738.317
Πάνω από 180 μέρες	0	0	28.480.248	28.480.248	0	0	72.761.586	72.761.586
Σύνολο	9.522.158	10.867.872	31.174.571	51.564.601	111.745.681	45.997.212	77.816.320	235.559.213
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-3.336	-83.813	-9.616.136	-9.703.285	-201.516	-1.190.798	-38.598.165	-39.990.478
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	9.518.823	10.784.059	21.558.434	41.861.316	111.544.165	44.806.414	39.218.156	195.568.735

31/12/2022	Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	115.106.373	39.459.569	4.176.878	158.742.821
1-30 μέρες	6.161.466	6.381.274	1.909.460	14.452.201
31-60 μέρες	0	6.762.864	158.010	6.920.873
61-90 μέρες	0	4.261.377	291.589	4.552.966
91-180 μέρες	0	0	1.213.120	1.213.120
Πάνω από 180 μέρες	0	0	101.241.834	101.241.834
Σύνολο	121.267.840	56.865.084	108.990.891	287.123.814
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-204.851	-1.274.611	-48.214.301	-49.693.763
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	121.062.988	55.590.473	60.776.590	237.430.051

Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31/12/2021	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	8.779.907	5.323.752	2.797.527	16.901.186	89.964.544	29.681.533	6.248.292	125.894.368
1-30 μέρες	836.439	1.023.966	900.273	2.760.679	3.374.803	3.748.600	288.997	7.412.400
31-60 μέρες	0	729.515	330.879	1.060.394	0	1.157.017	1.414.729	2.571.746
61-90 μέρες	0	440.322	633.144	1.073.466	0	1.684.283	1.076.517	2.760.800
91-180 μέρες	0	0	367.075	367.075	0	0	1.628.027	1.628.027
Πάνω από 180 μέρες	0	0	28.502.602	28.502.602	0	0	81.410.280	81.410.280
Σύνολο	9.616.347	7.517.555	33.531.499	50.665.400	93.339.347	36.271.433	92.066.841	221.677.621
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-24.461	-106.466	-8.930.347	-9.061.275	-406.120	-901.046	-43.154.857	-44.462.023
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	9.591.885	7.411.088	24.601.152	41.604.126	92.933.227	35.370.387	48.911.984	177.215.598

31/12/2021	Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	98.744.451	35.005.284	9.045.819	142.795.555
1-30 μέρες	4.211.242	4.772.566	1.189.270	10.173.078
31-60 μέρες	0	1.886.532	1.745.607	3.632.140
61-90 μέρες	0	2.124.605	1.709.661	3.834.266
91-180 μέρες	0	0	1.995.102	1.995.102
Πάνω από 180 μέρες	0	0	109.912.881	109.912.881
Σύνολο	102.955.693	43.788.988	125.598.340	272.343.022
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-430.581	-1.007.512	-52.085.204	-53.523.298
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	102.525.112	42.781.475	73.513.136	218.819.724

Ανάλυση εσόδων από τόκους δάνειων και απαιτήσεων κατά πελατών

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Χρήση 2022			Χρήση 2021		
	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία
Λιανική Τραπεζική	951.354	1.099.640	2.050.994	762.095	1.060.010	1.822.105
Επιχειρηματική Τραπεζική	8.019.953	1.961.651	9.981.604	6.697.349	2.764.656	9.462.005
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	104.268	0	104.268	80.329	0	80.329
Σύνολο τόκων δανείων	9.075.575	3.061.291	12.136.866	7.539.772	3.824.667	11.364.439
Τόκοι από απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	92.670	0	92.670	68.087	0	68.087
Σύνολο	9.168.245	3.061.291	12.229.537	7.607.859	3.824.667	11.432.526

Η Τράπεζα προβαίνει σε ρυθμίσεις οφειλών συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειοληπτών υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη. Ρύθμιση υφιστάμενης δανειακής συμβάσεως μπορεί να πραγματοποιείται (α) κατόπιν αιτήματος του πελάτη, (β) βάσει του πλαισίου που ορίζει η Διαδικασία Επιλύσεως Καθυστερήσεων του αναθεωρημένου Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών που εξέδωσε η Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της ΕΠΑΘ 392/1/31.05.2021 βάσει Ν. 4224/2013). Οι ρυθμίσεις οφειλών που εφαρμόζει η Τράπεζα διακρίνονται σε: (α) βραχυπρόθεσμες με διάρκεια μικρότερη των δύο ετών σε περιπτώσεις που οι δυσκολίες αποπληρωμής κρίνονται, βάσιμα, προσωρινές και (β) μακροπρόθεσμες με διάρκεια μεγαλύτερη των δύο (2) ετών με στόχο τη μείωση της τοκοχρεωλυτικής δόσης ή/και της δανειακής επιβάρυνσης, λαμβάνοντας υπόψη συντηρητικές παραδοχές για την εκτιμώμενη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη μέχρι τη λήξη του προγράμματος αποπληρωμής. Αναλυτικά οι τύποι ρυθμίσεων που δύναται να εφαρμόσει η Τράπεζα καθορίζονται από την Στρατηγική Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΣΜΕΑ). Ακολουθούν οικονομικές αναλύσεις σχετικές με τα ρυθμισμένα δάνεια.

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους διαβάθμιση – 31.12.2022

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	121.267.840	0	0%
Στάδιο 2	56.865.084	47.552.543	84%
Στάδιο 3	108.990.891	11.635.579	11%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	287.123.814	59.188.123	21%
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-49.693.763	-5.019.637	10%
Σύνολο	237.430.051	54.168.486	23%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	209.302.991	45.467.377	22%
Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις	28.127.060	8.701.110	

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους διαβάθμιση – 31.12.2021

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	102.955.693	0	0%
Στάδιο 2	43.788.988	24.245.995	55%
Στάδιο 3	125.598.340	17.626.644	14%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	272.343.022	41.872.639	15%
Πρόβλεψη Απομείωσης	-53.523.298	-4.318.976	8%
Σύνολο	218.819.724	37.553.663	17%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	186.007.008	32.251.278	17%
Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις	32.812.716	5.302.385	

Η κίνηση των Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών είναι η εξής:

Μεταβολή Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών μετά από Προβλέψεις Απομείωσης

	31.12.2022	31.12.2021
Υπόλοιπο κατά την έναρξη	218.819.724	203.629.130
Έσοδα από τόκους πλέον εισφοράς Ν. 128/75	13.025.562	12.166.835
Εκταμειώσεις και Αποπληρωμές Δανείων και απαιτήσεων	9.445.526	7.132.121
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	-3.860.761	-4.108.362
Υπόλοιπο κατά την 31η Δεκεμβρίου	237.430.051	218.819.724

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης συνοψίζεται ως ακολούθως:

31/12/2022	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας				Σύνολο			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
0,01% - 2%	9.462.572	1.325.083	0	10.787.656	108.054.142	2.151.679	0	110.205.821	117.516.714	3.476.762	0	120.993.477
2,01% - 10%	59.586	8.846.847	0	8.906.433	3.643.773	24.964.529	0	28.608.302	3.703.359	33.811.376	0	37.514.735
10,01% - 20%	0	695.941	0	695.941	47.766	14.978.444	0	15.026.210	47.766	15.674.385	0	15.722.151
20,01% και πάνω	0	0	31.174.571	31.174.571	0	3.902.561	77.816.320	81.718.881	0	3.902.561	108.990.891	112.893.451
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	9.522.158	10.867.872	31.174.571	51.564.601	111.745.681	45.997.212	77.816.320	235.559.213	121.267.840	56.865.084	108.990.891	287.123.814

31/12/2021	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας				Σύνολο			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
0,01% - 2%	9.616.347	0	0	9.616.347	88.476.025	107.278	0	88.583.303	98.092.371	107.278	0	98.199.650
2,01% - 10%	0	7.517.285	0	7.517.285	4.863.322	34.522.578	0	39.385.900	4.863.322	42.039.863	0	46.903.185
10,01% - 20%	0	0	0	0	0	1.460.770	0	1.460.770	0	1.460.770	0	1.460.770
20,01% και πάνω	0	270	33.531.499	33.531.769	0	180.806	92.066.841	92.247.647	0	181.076	125.598.340	125.779.417
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	9.616.347	7.517.555	33.531.499	50.665.400	93.339.347	36.271.433	92.066.841	221.677.621	102.955.693	43.788.988	125.598.340	272.343.022

4.2.3 Ενσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Η επιμέτρηση των ΑΠΖ ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη μακροοικονομικών μεταβλητών. Η Τράπεζα επιλέγει τρία σενάρια προβλέψεων αναφορικά με τη δυνητική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και τα συνδυάζει με ένα αντίστοιχο σετ συντελεστών στάθμισης που αποτυπώνουν την πιθανότητα να συμβεί καθένα από αυτά τα σενάρια. Η Τράπεζα αξιολογεί την καταλληλότητα του αντίστοιχου σταθμισμένου σεναρίου συνδυάζοντας σχετικές πληροφορίες από επίσημες πηγές, τους κύριους οίκους αξιολόγησης και αξιόπιστους ιδιωτικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τρία μακροοικονομικά σενάρια αναφορικά με τη δυνητική πορεία των εξελίξεων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «βασικό», «αισιόδοξο» και «δυσμενές», με συντελεστές στάθμισης 60%, 20% και 20% αντιστοίχως. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισής τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι ετήσιες προβλέψεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (2023-2025) για τις τέσσερις κύριες μεταβλητές υπό κάθε μακροοικονομικό σενάριο ξεχωριστά έχουν ως εξής:

Βασικό (Στάθμιση 60%)	2023	2024	2025
ΑΕΠ	1,4%	2,2%	2,7%
Ανεργία	11,0%	10,0%	9,0%
Τιμές Αστικών Ακινήτων	6,3%	3,6%	2,6%
Τιμές Εμπορικών Ακινήτων	3,7%	4,4%	5,0%
Αισιόδοξο (Στάθμιση 20%)	2023	2024	2025
ΑΕΠ	3,9%	4,1%	4,2%
Ανεργία	10,0%	8,0%	8,0%
Τιμές Αστικών Ακινήτων	8,0%	5,8%	5,3%
Τιμές Εμπορικών Ακινήτων	4,6%	6,1%	6,9%
Δυσμενές (Στάθμιση 20%)	2023	2024	2025
ΑΕΠ	-0,9%	0,3%	0,9%
Ανεργία	12,0%	12,0%	13,0%
Τιμές Αστικών Ακινήτων	4,6%	1,4%	0,2%
Τιμές Εμπορικών Ακινήτων	3,0%	2,8%	3,0%

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο αισιόδοξο σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 4,0% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας, ενώ η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο δυσμενές σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 5,6% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας.

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά στην ικανότητα εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, χωρίς τον κίνδυνο να προκύψουν σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Η Τράπεζα εφαρμόζει Στρατηγική & Πολιτική διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με το Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνων της Τράπεζας (RAF). Η Στρατηγική/Πολιτική περιέχει εννοιολογικούς προσδιορισμούς του κινδύνου Ρευστότητας, μεθόδους υπολογισμού και αποτίμησης του κινδύνου και ορίζει με σαφήνεια τους δείκτες και τα επιθυμητά όρια του κινδύνου Ρευστότητας, προσαρμοσμένα στο επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Τράπεζας.

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής της, ενώ δεν επιδίδεται σε επενδύσεις ή ενέργειες που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την εκτέλεση του Επιχειρηματικού της Σχεδίου.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο των δανείων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η αποτελεσματική διαχείριση της ενδοημερησίας ρευστότητας.

Εφαρμόζοντας τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου (ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009), η Τράπεζα έχει αναπτύξει Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan), σύμφωνα με το οποίο διαχειρίζεται τη

ρευστότητά της υπό μη φυσιολογικές συνθήκες (liquidity crisis), με σκοπό την προστασία των καταθετών, πιστωτών και των μεριδιούχων της.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας αφορά την ικανότητα της Τράπεζας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της. Για τη μέτρηση και διαχείριση του κινδύνου αυτού εκτιμώνται οι μελλοντικές εισροές και οι μελλοντικές εκροές. Γίνεται σχεδιασμός της σύνθεσης του Ενεργητικού, παρακολουθούνται οι μελλοντικές απαιτήσεις σε ρευστότητα και οι ανάγκες δανεισμού ανάλογα με τη λήξη των υποχρεώσεων.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας για την Τράπεζα είναι πρωταρχικής σημασίας. Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες και την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO), στην οποία συμμετέχει ως τακτικό μέλος και ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την διαμόρφωση της στρατηγικής και πολιτικής ρευστότητας, καθώς και για τον καθορισμό του επιπέδου ανοχής κινδύνου ρευστότητας που αναλαμβάνει η Τράπεζα.

Στον πίνακα που ακολουθεί αναλύεται η ρευστότητα της Τράπεζας ανάλογα με τη ληκτότητα των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού.

Ποσά σε €	31.12.2022				
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.809.887		97.216		2.907.103
Υποχρεώσεις προς πελάτες	129.966.427	13.693.314	92.793.961	43.423.075	279.876.777
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους			427.000	9.516.000	9.943.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				175.089	175.089
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη				100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.155.002	272.938		2.064.450	3.492.390
Σύνολο υποχρεώσεων	133.931.316	13.966.252	93.318.176	55.278.614	296.494.359

Ποσά σε €	31.12.2021				
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.174.466				6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	130.308.678	48.483.443	53.434.218	16.416.326	248.642.666
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους			427.000,00	9.516.000	9.943.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				169.089	169.089
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη				100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	326.319	489.001		2.084.500	2.899.820
Σύνολο υποχρεώσεων	136.809.463	48.972.444	53.861.218	28.285.915	267.929.041

4.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η Τράπεζα δεν έχει συμψηφίσει κανένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και υποχρεώσεων κατά την 31/12/2022 και 31/12/2021, δεδομένου ότι δεν κατέχονται χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού.

4.5 Κίνδυνος Αγοράς

Ως «Κίνδυνος Αγοράς», ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από τη διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, καθώς και από τη διαχείριση διαφόρων χαρτοφυλακίων συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

4.5.1 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ως «Συναλλαγματικός Κίνδυνος», ορίζεται ο ανεπιλημμένος επενδυτικός κίνδυνος, ο οποίος προκύπτει από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών, όταν υπάρχει ανοικτή συναλλαγματική θέση.

Η συναλλαγματική θέση της Τράπεζας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022 και 31^η Δεκεμβρίου 2021, είχε ως ακολούθως:

31.12.2022	EURO	USD	GBP	Σύνολο
Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	36.696.685	0	0	36.696.685
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.497.855	6.143.605	157.746	7.799.206
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	237.430.051	0	0	237.430.051
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	294.127	0	0	294.127
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	8.610.227	0	0	8.610.227
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	284.528.944	6.143.605	157.746	290.830.295
Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.907.102	0	0	2.907.102
Υποχρεώσεις προς πελάτες	273.766.193	5.616.274	19.722	279.402.189
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	6.100.000	0	0	6.100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3.492.390	0	0	3.492.390
Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων	286.265.686	5.616.274	19.722	291.901.681
Συνολική συναλλαγματική θέση	-1.736.741	527.331	138.024	-1.071.386
31.12.2021				
Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17.398.053	0	0	17.398.053
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.984.766	5.751.285	165.409	13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	218.819.724	0	0	218.819.724
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	294.127	0	0	294.127
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	14.689.373	0	0	14.689.373
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	259.186.044	5.751.285	165.409	265.102.737
Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.174.466	0	0	6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	242.738.829	5.466.607	20.755	248.226.190
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	6.100.000	0	0	6.100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.899.820	0	0	2.899.820
Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων	257.913.115	5.466.607	20.755	263.400.476
Συνολική συναλλαγματική θέση	1.272.929	284.678	144.654	1.702.261

4.5.2 Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας προβλέπει την ισορροπία αυτών των μεγεθών, όρος ο οποίος έχει τηρηθεί σε όλες τις προηγούμενες χρήσεις. Επίσης έμφαση δίνεται στη δυνατότητα βραχυχρόνιας ανταπόκρισης στις μεταβολές των επιτοκίων, με την πρόβλεψη αποδοχής καταθέσεων προθεσμίας το πολύ ετήσιας διάρκειας και την προώθηση ακόμη

πιο βραχυχρόνιων μορφών κατάθεσης. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθούν και αναλύουν την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου είναι η ελάχιστη δυνατή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγήσεων αφορά προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου λόγω της μη – ύπαρξης ειδικών προϊόντων.

Ποσά σε €	31.12.2022						Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	36.696.685							36.696.685
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.799.206							7.799.206
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	620.402	68.418	105.107.703	20.218.951	111.414.577			237.430.051
Αξίγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση						234.127		234.127
Επενδύσεις σε ακίνητα						6.273.395		6.273.395
Αξίγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος						60.000		60.000
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						32.000		32.000
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						1.319.160		1.319.160
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία						6.059.772		6.059.772
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση						3.228.239		3.228.239
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						10.014.227		10.014.227
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού						8.610.227		8.610.227
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	45.116.292	68.418	105.107.703	20.218.951	111.414.577	35.831.147		317.757.088
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.809.887		97.216					2.907.103
Υποχρεώσεις προς πελάτες	129.966.427	13.650.052	92.500.219	40.067.538	3.217.953			279.402.189
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.100.000			6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						174.939		174.939
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη						100.000		100.000
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ/ντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση						95.083		95.083
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.155.002	272.938		251.004	202.323	1.611.123		3.492.390
Σύνολο υποχρεώσεων	133.931.316	13.922.990	92.597.434	40.318.541	9.520.276	1.981.145		292.271.703
Καθαρή θέση						25.485.385		25.485.385
Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου	-88.815.024	-13.854.572	12.510.269	-20.099.590	101.894.300	33.850.002		

Ποσά σε €	31.12.2021						Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17.398.053							17.398.053
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	13.901.460							13.901.460
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	1.825.005	124.002	167.127.855	20.877.998	28.864.864			218.819.724
Αξίγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση						234.127		234.127
Επενδύσεις σε ακίνητα						5.440.808		5.440.808
Αξίγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος						60.000		60.000
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						47.301		47.301
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						1.119.074		1.119.074
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία						5.105.126		5.105.126
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						10.387.115		10.387.115
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού						14.689.373		14.689.373
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	33.124.518	124.002	167.127.855	20.877.998	28.864.864	37.082.924		287.202.161
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.174.466							6.174.466
Υποχρεώσεις προς πελάτες	130.136.190	48.476.997	53.249.998	16.363.005				248.226.190
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.100.000			6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						168.634		168.634
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη						100.000		100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	326.319	489.001				2.084.500		2.899.821
Σύνολο υποχρεώσεων	136.636.975	48.965.998	53.249.998	16.363.005	6.100.000	2.353.134		263.669.110
Καθαρή θέση						23.533.051		23.533.051
Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου	-103.512.457	-48.841.996	113.877.857	4.514.993	22.764.864	34.729.790		

4.6 Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι την τιμή που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή που θα κατέβαλε κάποιος για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Διαφορές μπορεί να προκύψουν μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται μεταξύ άλλων και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

(α) Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις από άλλες τράπεζες, περιλαμβάνουν αποκλειστικά καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα. Επομένως, η εύλογη αξία των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική αξία καθώς η πλειοψηφία έχει λήξη κάτω του μηνός.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η πλειονότητα των απαιτήσεων κατά πελατών αφορά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου τα οποία αναπροσαρμόζονται ώστε να αντανakλούν τις μεταβολές των επιτοκίων της αγοράς. Ως εκ τούτου, η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς και των υποχρεώσεων σε πελάτες, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (εισορές ή εκροές αντίστοιχα). Τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των ταμειακών ροών για τα δάνεια και τις υποχρεώσεις πελατών έγιναν με βάση την καμπύλη των επιτοκίων.

(γ) Καταθέσεις

Η εύλογη αξία των καταθέσεων ταμειυτηρίου και όψεως (χωρίς καθορισμένη λήξη), είναι το ποσό που θα πρέπει να αποπληρώσει η Τράπεζα, όποτε ζητηθεί από τον πελάτη. Οι προθεσμιακές καταθέσεις πελατών έχουν βραχεία μέση διάρκεια λήξης και επομένως, η εύλογη αξία τους προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

4.7 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία

Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι τα ακόλουθα:

- Επίπεδο 1: επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (άνευ προσαρμογής) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2: εισροές πλην των χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1, οι οποίες μπορούν να παρατηρηθούν για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα (π.χ. τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή ως παράγωγο των τιμών).
- Επίπεδο 3: εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη παρατηρήσιμες εισροές).

Το επίπεδο στην κλίμακα ιεράρχησης της εύλογης αξίας, εντός της οποίας ταξινομείται εξ ολοκλήρου η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, καθορίζεται βάσει της εισροής του χαμηλότερου επιπέδου που θεωρείται σημαντική για την επιμέτρηση ολόκληρης της εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση (ΕΑΜΛΣΕ)

Η αποτίμηση διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Τα χρεόγραφα της Τράπεζας αφορούν κυρίως συμμετοχές σε λοιπές Συνεταιριστικές Τράπεζες και στην Πανελλήνια Τράπεζα, για τα οποία θεωρείται ότι η εύλογη αξία πλησιάζει την εσωτερική λογιστική αξία. Η εύλογη αξία των μετοχών του επιπέδου 3 λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση όπου προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των εν λόγω μετοχών, ενώ σε αντίθετη περίπτωση αυτές τηρούνται στο κόστος κτήσης. Οι μετοχές και συνεταιριστικές μερίδες που κατέχει η Τράπεζα συνολικής αξίας κτήσεως ποσού 2.293.127 ευρώ έχουν απομειωθεί κατά 2.059.000 ευρώ προκειμένου να αντανakλούν την εύλογη αξία.

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών - αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, ταξινομούνται με βάση τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας και παρουσιάζονται παρακάτω:

	Ιεράρχηση			Σύνολο
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Στοιχεία Ενεργητικού 31/12/2021				
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			234.127	234.127
Σύνολο			234.127	234.127
Στοιχεία Ενεργητικού 31/12/2022				
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			234.127	234.127
Σύνολο			234.127	234.127

5. Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Directive IV (CRD IV)”) και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (“Capital Requirements Regulation (CRR)”) αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III).

Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ.

Οι δείκτες κεφαλαίων της Τράπεζας υπερβαίνουν τα κανονιστικά όρια που καθορίζονται από τις αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ακολούθως:

Δείκτης	Απαιτήσεις κανονισμού 575/2013	Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ	Απαιτήσεις αποθ. ασφαλείας νόμου 4261/2014	Συνολικές απαιτήσεις	Δείκτης (31.12.2022)
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (CET1)	4,50%	1,23%	2,50%	8,23%	12,26%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1)	6,00%	1,64%	2,50%	10,14%	12,26%
Συνολικός Δείκτης κεφαλαίου (TCR)	8,00%	2,18%	2,50%	12,68%	15,14%

6. Καθαρά έσοδα από τόκους

Τα καθαρά έσοδα από τόκους, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Δανείων και απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	229.083	68.087
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	12.000.454	11.364.439
Σύνολο	12.229.537	11.432.526
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(24.755)	0
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(1.439.775)	(1.403.098)
Ομολογιών εκδόσεως μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(427.000)	(447.823)
Τόκοι μισθωμένων ακινήτων	(19.991)	(14.824)
Λοιποί	(83.917)	(107.536)
Σύνολο	(1.995.438)	(1.973.281)
Καθαρό έσοδο από τόκους	10.234.099	9.459.244

7. Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Εσοδα προμηθειών		
Χορηγήσεων	288.132	105.313
Εγγυητικών επιστολών	664.150	464.787
Εισαγωγών Εξαγωγών	0	13.163
Πιστωτικών - Χρεωστικών καρτών	80.521	75.568
Συναλλαγών	150.969	116.106
Λοιπές προμήθειες	601.213	661.429
Σύνολο	1.784.985	1.436.365
Εξοδα προμηθειών		
Λοιπές προμήθειες	(57.258)	(7.942)
Σύνολο	(57.258)	(7.942)
Καθαρό έσοδο από προμήθειες	1.727.727	1.428.423

8. Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες

Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Έσοδα από ασφάλιση προσωπικού	224	4.576
Έσοδα προμηθειών ασφαλειών	106.337	97.287
Σύνολο	106.561	101.863

9. Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Τα καθαρά λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Χρεωστικές Συναλλαγματικές διαφορές	(357.494)	(50.741)
Πιστωτικές Συναλλαγματικές διαφορές	378.857	72.614
Έσοδα από εκμισθώσεις	90.334	36.918
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	3.042	3.008
Λοιπές Προμήθειες	35.379	25.409
Έσοδα από επιδοτήσεις	25.532	8.549
Λοιπά έκτακτα έσοδα	325.180	96.961
Λοιπά έκτακτα έξοδα	(276.094)	(6.597)
Έσοδα από μηχανήματα POS	396.424	276.211
Κέρδη από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	759.176	128.698
Σύνολο	1.380.335	591.030

10. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022 και 31^η Δεκεμβρίου 2021 ανέρχόταν σε 86 και 87 άτομα αντίστοιχα.

Η συνολική επιβάρυνση της Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων για αμοιβές και έξοδα προσωπικού, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Δαπάνες προσωπικού		
Μισθοί και ημερομίσθια	2.791.171	2.608.990
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ)	583.204	566.320
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	8.954	23.999
Λοιπές παροχές προσωπικού	2.790	1.765
Σύνολο	3.386.118	3.201.074

11. Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου	100.904	116.146
Αμοιβές συμβούλων	978.803	903.535
Τηλεφωνικά Ταχυδρομικά	151.944	141.029
Ασφάλιστρα	141.049	121.812
Παροχές κοινής ωφέλειας	119.966	68.937
Φόροι και τέλη	721.678	552.109
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	81.639	38.007
Εισφορές τράπεζας	113.575	90.746
Συνδρομές	3.126	5.060
Δωρεές	28.687	12.963
Έξοδα λογισμικού - προγραμμάτων	473.100	320.170
Δαπάνες Λειτουργίας ATM'S & POS	774.836	620.398
Οδοιπορικά	150.719	136.985
Λοιπές δαπάνες	275.590	259.416
Σύνολο	4.115.616	3.387.312

12. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Απομείωση Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	3.860.761	4.108.362
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού και πλειστηριασμάτων	39.711	260.472
Σύνολο Προβλέψεων	3.900.471	4.368.834

Η απομείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού αφορά απομείωση απαιτήσεων από προμήθειες εγγυητικών επιστολών, περιουσιακών στοιχείων αποκτηθέντων από πλειστηριασμούς και λοιπών απαιτήσεων.

13. Φόροι

Ο φόρος εισοδήματος της κλειόμενης περιόδου αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Φόροι		
Αναβαλλόμενος φόρος	466.965	35.797
Σύνολο	466.965	35.797

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 ο φορολογικός συντελεστής για τα πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 αναφορικά με τις αποδεκτές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου είναι 29%.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2014, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η ένταξη στο Νόμο υλοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων, αφορά σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το έτος 2016 και εφεξής, ενώ προβλέπεται η λήξη της εντάξεως σε αυτόν με την ίδια διαδικασία και κατόπιν λήψεως σχετικής εγκρίσεως από την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

Με το άρθρο 4 του Ν. 4340/2015, τροποποιήθηκαν τα ανωτέρω ως προς το χρόνο εφαρμογής τους, ο οποίος αναβάλλεται κατά ένα έτος. Επιπλέον και μεταξύ άλλων, περιορίζεται το ύψος του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω πιστωτικού κινδύνου που εμπίπτει στο πλαίσιο των εν λόγω διατάξεων, στο ποσό που αφορά σε προβλέψεις λόγω πιστωτικού κινδύνου οι οποίες έχουν λογισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε 8.281.248 €.

Κατωτέρω αναλύεται το αποτέλεσμα από αναβαλλόμενο φόρο της κλειόμενης και της προηγούμενης περιόδου:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Ενσώματα πάγια στοιχεία	32.861	(99.063)
Άυλα πάγια στοιχεία	(10.563)	(10.070)
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	(272.159)	292.231
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	2.890	7.254
Απομείωση συμμετοχών	4.437	0
Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμό	(207.022)	0
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	5.152	(241.827)
Λοιπά	(22.561)	15.679
Σύνολο	(466.965)	(35.797)

Παρατίθεται κατωτέρω συμφωνία μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού φορολογικού συντελεστή:

		Από 1η Ιανουαρίου έως	
		31/12/2022	31/12/2021
Κέρδη(ζημιές) προ φόρων	%	1.347.291	% 119.298
Φόρος εισοδήματος ονομαστικός	29%	(390.714)	29% (34.596)
Αύξηση/μείωση προερχόμενη από			
Φόρος που αντιστοιχεί σε μη εκπιπόμενες δαπάνες		(81.403)	(1.200)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές		5.152	0
		(466.965)	(35.797)

14. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Οι καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα αποτελούν υποχρεωτικές καταθέσεις αποθεματικού και δεν είναι διαθέσιμες για χρήση κατά τις ημερήσιες εργασίες του Οργανισμού.

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, το ταμείο και τα ταμειακά διαθέσιμα, περιλαμβάνουν τα παρακάτω υπόλοιπα, τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Ταμείο	3.191.072	2.818.121
Επιταγές εισπρακτέες μέσω του Γραφείου Συμψηφισμού	1.353.053	2.240.987
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	32.152.559	12.338.945
Σύνολο	36.696.685	17.398.053

15. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις της Τράπεζας από καταθέσεις και συναλλαγές με άλλα πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	7.799.206	13.901.460
Σύνολο	7.799.206	13.901.460

16. Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών

Οι απαιτήσεις από δάνεια κατά πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)		
Ιδιώτες	51.564.601	50.665.400
Στεγαστικά	39.270.116	38.764.355
Καταναλωτικά	12.294.485	11.901.045
Επιχειρηματικά	233.657.553	219.486.795
Γεωργία - κτηνοτροφία	24.789.736	19.554.745
Εκμετάλλευση ακινήτων	4.151.449	4.774.154
Εμπόριο	47.349.681	49.098.612
Ενέργεια	38.043.212	20.021.409
Κατασκευές	19.795.586	24.378.194
Μεταποίηση	28.551.079	27.879.490
Μεταφορές και Logistics	6.793.267	6.596.288
Τουρισμός	49.366.131	48.739.480
Υπηρεσίες	9.994.452	6.800.321
Λοιπές	4.822.960	11.644.103
Δημόσιος Τομέας	1.901.660	2.190.827
Σύνολο (πρό απομείωσης)	287.123.814	272.343.022
Μείον: Σωρευμένες απομειώσεις	-49.693.763	-53.523.298
Σύνολο	237.430.051	218.819.724

Η κίνηση του λογαριασμού της απομείωσης των δανείων, έχει ως εξής:

Ανάλυση μεταβολής απομείωσης	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2021	61.235.729
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2021</i>	
Ζημιές απομείωσης χρήσεως	4.108.362
Αναταξινόμηση απομείωσης Προμηθειών Εγγυητικών Επιστολών σε δάνεια	352.000
Διαγραφές	-12.172.793
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2021	53.523.298
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2022</i>	
Ζημιές απομείωσης χρήσεως	3.860.761
Διαγραφές	-7.690.296
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2022	49.693.763

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31-Δεκ-22	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2022	24.461	106.466	8.930.347	9.061.275	406.120	901.046	43.154.857	44.462.023	430.581	1.007.512	52.085.204	53.523.298
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	150	-3.608	-23	-3.481	27.023	-250.738	-37.351	-261.065	27.173	-254.345	-37.374	-264.546
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-44	33.248	-360.344	-327.140	-37.920	257.268	-845.648	-626.300	-37.964	290.515	-1.205.992	-953.441
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-86	-7.950	17.818	9.782	-5.424	-62.278	562.098	494.396	-5.510	-70.228	579.915	504.177
Κίνηση Ζημιών απομείωσης υφιστάμενων δανείων	-21.803	-44.344	1.028.339	962.192	-246.337	345.499	3.454.504	3.553.666	-268.140	301.156	4.482.843	4.515.859
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-7.690.296	-7.690.296	0	0	-7.690.296	-7.690.296
Ζημιές απομείωσης νέων δανείων	657	0	0	657	58.054	0	0	58.054	58.711	0	0	58.711
Υπόλοιπο 31.12.2022	3.336	83.813	9.616.136	9.703.285	201.516	1.190.798	38.598.165	39.990.478	204.851	1.274.611	48.214.301	49.693.763

Μεταβολή λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-22	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης 31.12.2021	9.616.347	7.517.555	33.531.499	50.665.400	93.339.347	36.271.433	92.066.841	221.677.621	102.955.693	43.788.988	125.598.340	272.343.022
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	780.655	0	0	780.655	8.394.783	0	0	8.394.783	9.175.438	0	0	9.175.438
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-945.626	4.313.786	0	3.368.159	0	20.219.483	0	20.219.483	-945.626	24.533.269	0	23.587.642
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-48.192	0	348.032	299.840	0	0	2.073.517	2.073.517	-48.192	0	2.421.549	2.373.357
Αποπληρωμές & λουιές μεταβολές	118.975	-963.469	-2.704.960	-3.549.454	10.011.551	-10.493.705	-8.633.742	-9.115.896	10.130.526	-11.457.173	-11.338.703	-12.665.350
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-7.690.296	-7.690.296	0	0	-7.690.296	-7.690.296
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-3.336	-83.813	-9.616.136	-9.703.285	-201.516	-1.190.798	-38.598.165	-39.990.478	-204.851	-1.274.611	-48.214.301	-49.693.763
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις 31.12.2022	9.518.823	10.784.059	21.558.434	41.861.316	111.544.165	44.806.414	39.218.156	195.568.735	121.062.988	55.590.473	60.776.590	237.430.051

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31-Δεκ-21	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2021	46.390	208.863	9.890.108	10.145.361	291.715	1.276.222	49.522.431	51.090.368	338.104	1.485.085	59.412.540	61.235.729
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	1.807	-108.393	-465	-107.052	42.724	-77.718	-50	-35.044	44.531	-186.112	-515	-142.095
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-8.635	51.616	-188.859	-145.878	-16.506	112.853	-439.412	-343.065	-25.141	164.469	-628.271	-488.943
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-2.679	-8.559	19.810	8.571	-4.684	-17.152	25.442	3.606	-7.364	-25.712	45.252	12.177
Κίνηση Ζημιών απομείωσης υφιστάμενων δανείων	-22.290	-37.060	-790.247	-849.597	-108.714	-393.159	6.219.239	5.717.365	-131.004	-430.219	5.428.992	4.867.768
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-12.172.793	-12.172.793	0	0	-12.172.793	-12.172.793
Ζημιές απομείωσης νέων δανείων	9.869	0	0	9.869	201.585	0	0	201.585	211.454	0	0	211.454
Υπόλοιπο 31.12.2021	24.461	106.466	8.930.347	9.061.275	406.120	901.046	43.154.857	44.462.023	430.581	1.007.512	52.085.204	53.523.298

Μεταβολή Λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-21	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης													
31.12.2020	7.451.513	6.576.386	37.094.086	51.121.985	67.637.536	35.680.623	110.424.603	213.742.762	75.089.049	42.257.008	147.518.689	264.864.747	
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	2.571.000	-2.616.601	-61.896	-107.497	10.613.982	-9.726.991	-41.864	845.127	13.184.982	-12.343.592	-103.760	737.630	
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-434.822	3.076.519	-2.344.923	296.773	-3.519.939	9.137.798	-5.247.698	370.161	-3.954.761	12.214.317	-7.592.621	666.935	
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-11.852	-147.764	152.641	-6.975	-214.916	-241.774	461.023	4.333	-226.768	-389.538	613.664	-2.642	
Αποπληρωμές & λουιές μεταβολές	40.508	629.015	-1.308.407	-638.884	18.822.684	1.421.778	-1.356.430	18.888.032	18.863.191	2.050.793	-2.664.837	18.249.147	
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-12.172.794	-12.172.794	0	0	-12.172.794	-12.172.794	
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-24.461	-106.466	-8.930.347	-9.061.275	-406.120	-901.046	-43.154.857	-44.462.023	-430.581	-1.007.512	-52.085.204	-53.523.298	
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις 31.12.2021	9.591.885	7.411.088	24.601.153	41.604.126	92.933.227	35.370.387	48.911.984	177.215.598	102.525.112	42.781.475	73.513.137	218.819.724	

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-22	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 3		Σύνολο		
	Ατομική αξιολόγηση		Συλλογική Αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση		Συλλογική Αξιολόγηση		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος									
Στεγαστικά δάνεια									
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης			7.736.799	8.337.783	6.499.527	16.696.006		39.270.116	
Πρόβλεψη ΑΠΖ			1.870	68.595	3.344.541	3.808.316		7.223.322	
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις			7.734.930	8.269.188	3.154.986	12.887.690		32.046.794	
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			6.970.845	6.916.027	3.148.962	10.984.457		28.020.292	
Καταναλωτικά δάνεια									
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης			1.785.359	2.530.089	2.035.134	5.943.903		12.294.485	
Πρόβλεψη ΑΠΖ			1.466	15.218	829.158	1.634.121		2.479.963	
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις			1.783.893	2.514.871	1.205.976	4.309.782		9.814.522	
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			1.292.972	2.011.159	1.443.088	3.472.876		8.220.096	
Επιχειρηματική Τραπεζική									
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης			110.280.438	45.560.795	44.901.183	32.915.137		233.657.553	
Πρόβλεψη ΑΠΖ			201.516	1.189.751	26.830.286	11.767.879		39.989.431	
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις			110.078.922	44.371.044	18.070.897	21.147.258		193.668.122	
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			94.890.752	36.211.341	22.536.120	17.658.069		171.296.283	
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα									
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης			1.465.243	436.417	0	0		1.901.660	
Πρόβλεψη ΑΠΖ			0	1.047	0	0		1.047	
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις			1.465.243	435.370	0	0		1.900.613	
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			1.350.437	415.884	0	0		1.766.320	
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος									
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης			121.267.840	56.865.084	53.435.844	55.555.046		287.123.814	
Πρόβλεψη ΑΠΖ			204.851	1.274.611	31.003.984	17.210.316		49.693.763	
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις			121.062.988	55.590.473	22.431.860	38.344.730		237.430.051	
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			104.505.006	45.554.412	27.128.171	32.115.402		209.302.991	

17. Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου και Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Τα Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και στο αποσβεσμένο κόστος αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2022	31.12.2021
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση		
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	61.020	61.020
Μετοχές μη εισηγμένες στο Χ.Α.Α.	2.232.107	2.232.107
Μείον προβλέψεις για υποτιμήσεις	(2.059.000)	(2.059.000)
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώνται στο Αποσβεσμένο κόστος		
Τραπεζικές ομολογίες	60.000	60.000
Σύνολο	294.127	294.127

Οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις αναλύονται ως εξής:

Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις

<i>Ποσά σε €</i>	
Υπόλοιπο 1/1/2022	47.301
Απομείωση	-15.301
Υπόλοιπο 31/12/2022	32.000

18. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η μεταβολή των άυλων περιουσιακών στοιχείων, έχει ως εξής:

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	1.774.437	1.774.437
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση	(906.577)	(906.577)
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2021	867.860	867.860
Μικτή Λογιστική αξία	2.111.159	2.111.159
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση	(992.085)	(992.085)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	1.119.074	1.119.074
Μικτή Λογιστική αξία	2.492.403	2.492.403
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση	(1.173.243)	(1.173.243)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	1.319.160	1.319.160

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2021	867.860	867.860
Προσθήκες	348.286	348.286
Αποσβέσεις	(97.072)	(97.072)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	1.119.074	1.119.074
Προσθήκες	391.982	391.982
Αποσβέσεις	(191.896)	(191.896)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	1.319.160	1.319.160

Ποσό € 517 χιλ. αφορά εσωτερικώς δημιουργούμενο άυλο στοιχείο, το οποίο αφορά την ανάπτυξη ολοκληρωμένου τραπεζικού λογισμικού συστήματος.

19. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων έχουν ως εξής:

	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	4.397.640	1.119.396	1.452.530	461.989	46.479	1.739.238	9.217.272
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(542.837)	(900.764)	(1.247.323)	(311.826)	(44.165)	(1.458.259)	(4.505.173)
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2021	3.854.803	218.632	205.207	150.163	2.315	280.979	4.712.099
Μικτή Λογιστική αξία	4.397.640	1.242.800	1.862.990	513.905	46.479	1.883.035	9.946.849
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(609.905)	(989.816)	(1.333.780)	(331.308)	(46.479)	(1.530.436)	(4.841.723)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	3.787.735	252.985	529.210	182.597	0	352.599	5.105.126
Μικτή Λογιστική αξία	4.444.880	1.242.800	1.968.810	531.568	46.479	3.171.795	11.406.333
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(676.972)	(1.057.951)	(1.521.145)	(355.949)	(46.479)	(1.688.064)	(5.346.560)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	3.767.908	184.849	447.665	175.619	0	1.483.731	6.059.772

	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2021	3.854.803	218.632	205.207	150.164	2.315	280.979	4.712.099
Μειώσεις αποσβέσεων από επανεκτίμηση	0	0	154.897	0	0	0	154.897
Προσθήκες	0	123.405	325.984	51.915	0	143.797	645.101
Αποσβέσεις	(67.068)	(89.052)	(156.878)	(19.482)	(2.315)	(72.177)	(406.971)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	3.787.735	252.985	529.210	182.597	0	352.599	5.105.126
Προσαρμογές	0	0	99.046	0	0	0	99.046
Προσθήκες	47.240	0	6.774	17.664	0	1.338.608	1.410.286
Πωλήσεις - Μειώσεις	0	0	0	0	0	(47.356)	(47.356)
Αποσβέσεις	(67.068)	(68.135)	(187.364)	(24.642)	0	(160.120)	(507.330)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	3.767.908	184.849	447.665	175.619	0	1.483.731	6.059.772

 Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022 η Τράπεζα δεν είχε δέσμευση για κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Τα στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης αφορούν μισθωμένα καταστήματα, αυτοκίνητα και τοποθεσίες ATMs.

Οι σχετικές υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στα «Λοιπά στοιχεία παθητικού», Σημείωση 29.

Δεν υφίστανται προσημειώσεις επί των παγίων της Τράπεζας.

Οι αποσβέσεις που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων		
Αποσβέσεις κτηρίων	322.567	312.998
Αποσβέσεις μηχανημάτων	24.642	19.482
Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων	0	2.315
Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	160.120	72.177
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	191.896	97.072
Σύνολο	699.226	504.043

20. Επενδύσεις σε ακίνητα

Ποσά σε €	Επενδύσεις σε ακίνητα
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2021	4.041.419
Αλλαγές εύλογης αξίας	128.698
Προσθήκες	1.520.691
Πωλήσεις - Μειώσεις	(250.000)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2021	5.440.808
Αλλαγές εύλογης αξίας	759.176
Προσθήκες	3.640.040
Αναταξινόμηση σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(3.118.389)
Αναταξινόμηση σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	(47.240)
Πωλήσεις - Μειώσεις	(401.000)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	6.273.395

Τα αποκτηθέντα επενδυτικά ακίνητα προήλθαν από πλειστηριασμούς προσημειωμένων ακινήτων, στους οποίους η Τράπεζα πλειοδότησε.

21. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους προκύπτουν ως εξής:

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2021	Στα αποτελέσματα	Αναγνώριση	
			Στα ίδια κεφάλαια	Υπόλοιπο την 31.12.2022
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(520.220)	32.861		(487.358)
Άυλα πάγια στοιχεία	(118.000)	(10.563)		(128.563)
Ακίνητα επενδύσεων	0	(111.939)		(111.939)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	1.411.601	118.664		1.530.265
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	8.672.071	(390.823)		8.281.248
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	48.904	2.890	(1.061)	50.732
Απομείωση συμμετοχών	598.848	4.437		603.285
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	0	5.152		5.152
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	155.313	(23.904)		131.409
Λοιπά	138.599	1.342	55	139.997
Σύνολο	10.387.116	(371.883)	(1.006)	10.014.227
	Όπως αναμορφώθηκε			
Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2020	Στα αποτελέσματα	Αναγνώριση	
			Στα ίδια κεφάλαια	Υπόλοιπο την 31.12.2021
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(421.157)	(99.063)	0	(520.220)
Άυλα πάγια στοιχεία	(107.930)	(10.070)		(118.000)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	822.383	589.218		1.411.601
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	8.969.058	(296.987)		8.672.071
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	41.997	7.254	(347)	48.904
Απομείωση συμμετοχών	598.848			598.848
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	241.827	(241.827)		0
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	70.436	84.877		155.313
Λοιπά	207.796	(69.197)		138.599
Σύνολο	10.423.259	(35.797)	(347)	10.387.115

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναλύεται ως εξής ανάλογα με την περίοδο που αναμένεται να διακανονιστεί:

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2022	Περίοδος διακανονισμού		
		Έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη καθορισμένη
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(487.358)			(487.358)
Άυλα πάγια στοιχεία	(128.563)		(128.563)	
Ακίνητα επενδύσεων	(111.939)			(111.939)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	1.530.265		1.530.265	
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	8.281.248		8.281.248	
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	50.732			50.732
Απομείωση συμμετοχών	603.285			603.285
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	5.152	5.152		
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	131.409	72.791	58.674	
Λοιπά	139.997	75.180		64.817
Σύνολο	10.014.227	153.123	9.741.623	119.537

Κατά την 31/12/2022 από τη συνολική αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που προκύπτει από τη διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας που δύνανται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε 8.281.248 €.

22. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Ταμείο εγγυήσεως καταθέσεων	2.492.116	3.792.688
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	1.837.784	3.848.109
Απαιτήσεις από παροχή υπηρεσιών	197.089	125.279
Απαιτήσεις από προγράμματα	9.538	10.626
Απαιτήσεις από πλειστηριασμούς	3.152.303	5.997.413
Λοιπές απαιτήσεις	1.612.985	1.602.215
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(691.587)	(686.958)
Σύνολο	8.610.227	14.689.373

Πιο αναλυτικά τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	807.114	936.744
Έξοδα για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς	1.030.670	2.911.365
Σύνολο	1.837.784	3.848.109

Η κίνηση της απομείωσης των λοιπών στοιχείων ενεργητικού, έχει ως εξής:

Ανάλυση μεταβολής απομείωσης

Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2021	778.486
Απομείωση χρήσεως	260.472
Αναταξινόμηση απομείωσης Προμηθειών Εγγυητικών Επιστολών σε δάνεια	(352.000)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2021	686.958
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2022:</i>	
Απομείωση χρήσεως	178.826
Αναστροφή/ Αναταξινόμηση απομείωσης	(174.197)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2022	691.587

23. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση αναλύονται ως εξής και αφορούν πλειστηριάσματα:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2022
Ενεργητικό	
Ακίνητα από πλειστηριασμούς	3.228.239
Σύνολο	3.228.239
Παθητικό	
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρου	(95.083)
Σύνολο	(95.083)

24. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

Οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2022	31.12.2021
Όψεως	2.907.102	6.174.466
Σύνολο	2.907.102	6.174.466

25. Υποχρεώσεις προς πελάτες

Οι καταθέσεις και οι λοιποί λογαριασμοί πελατών αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2022	31.12.2021
Καταθέσεις όψεως ιδιωτών	11.259.808	9.109.599
Καταθέσεις όψεως εταιρειών	52.537.008	29.730.722
Καταθέσεις όψεως δημοσίων οργανισμών	7.081.258	6.239.961
Καταθέσεις ταμειυτηρίου	79.002.476	66.045.519
Καταθέσεις προθεσμίας ιδιωτών	113.224.964	117.795.941
Καταθέσεις προθεσμίας επιχειρήσεων	10.847.098	14.025.138
Καταθέσεις προθεσμίας σε ξένο νόμισμα	5.449.576	5.279.310
Σύνολο	279.402.189	248.226.190

Βάσει του Ν 4151/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα οφείλουν να αποδίδουν στο Ελληνικό Δημόσιο τα υπόλοιπα των αδρανών λογαριασμών καταθέσεων, μετά την πάροδο 20 ετών. Κατά την κλειόμενη χρήση η Τράπεζα απέδωσε 3.129 € στο Δημόσιο.

Στα ανωτέρω κονδύλια συμπεριλαμβάνονται δεδουλευμένοι τόκοι καταθέσεων ποσού € 275,6 χιλ. κατά την 31/12/2022 έναντι € 235,3 χιλ. κατά την 31/12/2021.

26. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Το Διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας με βάση την απόφαση του Ν 93/19-11-2020 και σε συνέχεια της απόφασης της Γ.Σ Ν 106/24-09-2020 αποφάσισε να κάνει χρήση του δικαιώματος επαναγοράς των Ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης ποσού 6.021.000 με ημερομηνία έκδοσης 31-12-2015, επιτόκιο 8% και αρχική διάρκεια 10 ετών και ταυτόχρονα με την επαναγορά να εκδώσει ονομαστικά νέα Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης για ποσό € 6.100.000, διάρκειας 10ετών και ετήσιο επιτόκιο 7,00% με ιδιωτική τοποθέτηση. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Συμμετείχαν 44 ομολογιούχοι οι οποίοι κάλυψαν πλήρως το κεφάλαιο των € 6.100.000. Εκδόθηκαν 610 Ομολογίες ονομαστικής αξίας 10.000 η κάθε ομολογία, διάρκειας 10 ετών και λήξης 20/05/2031 και ετήσιο επιτόκιο 7,00%.

Οι όροι έκδοσης των ομολόγων περιγράφονται και συνοπτικά κατωτέρω:

Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)

Ημερομηνία έκδοσης	20/5/2021
Ημερομηνία λήξης	20/5/2031
Έτη - δόσεις	Εφάπαξ στο 10ο έτος
Ποσό	6.100.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	10.000
Τιμή διάθεσης	10.000
Πλήθος ομολογιών	610
Επιτόκιο	7,00%
Περίοδος τοκομεριδίου	6μηνη

27. Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Η Τράπεζα δεν έχει επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους της, το οποίο πρόγραμμα να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζομένων. Το μόνο πρόγραμμα που ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί στο παρελθόν είναι η συμβατική υποχρέωση (με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ν.2112/20, ν.3198/55 και ν.4093/12) για παροχή ενός εφάπαξ ποσού κατά την αποχώρηση ενός εργαζομένου για συνταξιοδότηση.

Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αφορούν:

Ποσά σε €	Υποχρεώσεις Ισολογισμός	
	31.12.2022	31.12.2021
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	174.939	168.634
Σύνολο	174.939	168.634

Η κίνηση του λογαριασμού στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και η σχετική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων και του συνολικού εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Μεταβολή στην παρούσα αξία	
	31.12.2022	31.12.2021
Υποχρέωση στην έναρξη της χρήσεως	168.634	144.818
Τρέχων κόστος υπηρεσίας	46.874	23.999
Κόστος επιτοκίου	1.012	1.014
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(37.920)	0
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	(3.660)	(1.198)
Υπόλοιπο στην λήξη της χρήσης	174.939	168.634

Ποσά σε €	Κατάσταση Αποτελεσμάτων	
	31.12.2022	31.12.2021
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	8.954	23.999
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.012	1.014
Σύνολο	9.965	25.013

Ποσά σε €	Κατάσταση Λοιπών Εισοδημάτων	
	31.12.2022	31.12.2021
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	(3.660)	(1.198)
Σύνολο	(3.660)	(1.198)

Οι κυριότερες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

Αναλογιστικές υποθέσεις - παραδοχές

Τεχνικό επιτόκιο	3,53%
Αύξηση μισθών	2,5%
Πληθωρισμός	2,8%
Πίνακας θνησιμότητας	EVK2000
Καθαρό ποσοστό αποχωρήσεων (παραιτήσεις μείον απολύσεις)	0,0%
Ημερομηνία αποτίμησης	31.12.2022

Ανάλυση ευαισθησίας

	Πρόβλεψη
Αύξηση επιτοκίου 0,5%	172.009
Μείωση επιτοκίου 0,5%	178.023
Αύξηση % αύξησης μισθών 0,5%	177.678
Μείωση % αύξησης μισθών 0,5%	172.324

28. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη

Οι προβλέψεις για κινδύνους και βάρη αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη		
Πρόβλεψη φόρου εισοδήματος	100.000	100.000
Σύνολο	100.000	100.000

Το ανωτέρω ποσό αφορά σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2017 έως 2022.

29. Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Μερίσματα πληρωτέα	110.037	116.189
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	59.970	11.049
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	136.420	134.517
Φορολογικές υποχρεώσεις	330.072	240.971
Επιταγές πληρωτέες	793.457	683.429
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων και διατραπεζικές συναλλαγές	1.039.629	498.958
Υποχρεώσεις μισθώσεων	453.327	535.562
Λοιπά	569.478	679.146
Σύνολο	3.492.390	2.899.820

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού € 569 χιλ. αφορούν κυρίως σε (α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, (β) και λοιπές υποχρεώσεις, μεταξύ των οποίων υφίστανται και δεδουλευμένοι τόκοι του ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης ποσού 49 χιλ. € περίπου.

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	535.562	242.885
Προσθήκες	6.774	325.984
Τροποποιήσεις/ τερματισμός συμβάσεων	99.046	154.897
Έξοδα από τόκους	19.991	14.824
Πληρωμές μισθωμάτων κατά τη διάρκεια του έτους	(208.047)	(203.027)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	453.327	535.562

Η ενηλικίωση των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται κατωτέρω:

Ποσά σε €	31.12.2022
Υποχρεώσεις μισθώσεων έως 5 έτη	251.004
Υποχρεώσεις μισθώσεων άνω των 5 ετών	202.323
Σύνολο	453.327

Υποχρεώσεις μισθώσεων

Την 31 Δεκεμβρίου του 2022 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε € 453.327 (2021: € 535.562) και προεξοφλήθηκαν με μέσο σταθερό επιτόκιο 5,00 % (2021: 5,00 %). Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας από συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων, αφορούν τα επτά (7) κτίρια που η Τράπεζα χρησιμοποιεί ως υποκαταστήματα, ένα (1) μίσθωμα θυρίδας, τέσσερα (4) μισθώματα ATMs και πέντε (5) μισθώματα αυτοκινήτων.

30. Συνεταιριστικό Κεφάλαιο

Το Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας αναλύεται σε 45.004.729 μερίδες των 0,50 € έκαστην. Η κίνηση των μερίδων στην κλειόμενη χρήση είχε ως εξής:

	Αριθμός μερίδων	Ονομαστική Αξία	Συνεταιριστικό κεφάλαιο
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2021	40.526.118	0,5	20.263.059
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	2.601.929	0,5	1.300.965
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2021	43.128.047	0,5	21.564.024
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2022	43.128.047	0,5	21.564.024
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.876.682	0,5	938.341
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2022	45.004.729	0,5	22.502.365

31. Διαφορά υπέρ το άρτιο

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2021	8.885.045
Κινήσεις περιόδου	169.642
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2021	9.054.687
Κινήσεις περιόδου	131.205
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2022	9.185.892

32. Αποθεματικά

Η κίνηση των αποθεματικών έχει ως εξής:

	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά καταστατικού	Δικαίωμα εγγραφής	Αποθεματικό εξόδου μελών	Αφορολόγητα αποθεματικά	N. 1882/90	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2021	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Εγγραφές/διαγραφές συνεταιίρων	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2021	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2022	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Εγγραφές/διαγραφές συνεταιίρων	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2022	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663

33. Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις
α) Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Η Τράπεζα δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις 2017 έως και 2022, ως εκ τούτου, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν οι τυχόν φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας για τις ανωτέρω ανέλεγκτες χρήσεις. Εντός του 2023, εκδόθηκε εντολή μερικού φορολογικού ελέγχου για τις χρήσεις 2017 έως και 2021. Μέχρι τη σύνταξη της παρούσης ο εν λόγω έλεγχος δεν έχει ολοκληρωθεί. Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου η Τράπεζα έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ποσού 100.000 €, η οποία κρίνεται επαρκής.

β) Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις

Εναντίον της Τράπεζας δεν εκκρεμούν σύμφωνα με την εκτίμηση της Νομικής Υπηρεσίας αγωγές η διευθέτησή των οποίων να έχει οικονομική επίδραση για την Τράπεζα, ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει διενεργήσει καμία πρόβλεψη στις οικονομικές της καταστάσεις. Επιπλέον εκκρεμούν αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 3869/2010.

γ) Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία

Υφίσταται αχρησιμοποίητο όριο άντλησης ρευστότητας με ενέχυρο δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία κατά την 31/12/2022 ύψους περίπου € 30 εκατομμυρίων.

34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται ο στρατηγικός επενδυτής, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας και συνδεδεμένες με αυτά εταιρείες και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη (σύζυγοι, τέκνα, κ.α.) αυτών.

α) Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Ποσά σε €	31.12.2022	31.12.2021
Απαιτήσεις		
Δάνεια και απαιτήσεις	6.008.681	6.895.686
Υποχρεώσεις		
Καταθέσεις & Ομόλογα	4.353.365	4.742.121
Αποτελέσματα χρήσεως		
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπών βασικών στελεχών	842.794	725.292
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	278.605	360.737
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	124.146	187.727

β) Αμοιβές ελεγκτών

Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν στην ελεγκτική εταιρεία στην κλειόμενη και στην προηγούμενη χρήση αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2022	31.12.2021
Αμοιβές τακτικού ελέγχου	27.000	26.000
Αμοιβές λοιπών ελεγκτικών υπηρεσιών	1.600	1.600
Σύνολο	28.600	27.600

35. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Εκτός των όσων αναφέρθηκαν στη σημείωση 33, δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν στην Τράπεζα και στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Ιωάννινα, 24 Μαΐου 2023

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος

Ο Διευθυντής Οικονομικών
Υπηρεσιών

Ζωνίδης Κωνσταντίνος

Βουγιούκας Ιωάννης

Τσουκανέλης Βασίλειος

Τρομπούκης Χρήστος

Α.Δ.Τ. Φ 461644

Α.Δ.Τ. ΑΕ Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

ΑΜ ΟΕΕ 6837-Α'ΤΑΞΕΩΣ